bilim ve sosyalizm yayınları
29

VİETNAM DEVRİMİ

LE DUAN

BİLİM VE SOSYALİZM YAYINLARI / VİETNAM DEVRİMİ / LE DUAN

VİETNAM DEVRİMİ

Vietnam İşçi Partisi Birinci Sekreteri Le Duan'ın bu kitabı, Hanoi, Yabancı Diller Yayınevi'nce 1970'te İngilizce olarak yayınlanan çevirisi gözden geçirilerek ve açıklayıcı dipnotlar eklenerek Newyork International Publishers tarafından "Vietnamese Revolution" adıyla 1971'de birinci baskı olarak yayınlanan ingilizce metninden dilimize çevrilmiş ve "Vietnam Devrimi" adıyla Bilim ve Sosyalizm Yayınları'nın 29. kitabı olarak yayınlanmıştır.

Birinci baskı:
Mayıs 1978

BİLİM VE SOSYALİZM YAYINLARI
Ataç Sokak, No. 36/2
Yenişehir - Ankara
Tel : 17 03 27

VİETNAM DEVRİMİ

TEMEL SORUNLAR, ANA GÖREVLER

Yazan:
Le DUAN

Çeviren:
Yüksel DEMİREKLER

İÇİNDEKİLER

Giriş 9

Birinci Kısım
ULUSAL DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Devrimci Stratejinin Sorunları 19

İKİNCİ BÖLÜM
Devrimci Eylemin İlke ve Yöntemleri 37

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Güney Vietnam Devrimi ve Amerikan Saldırısına Karşı Ulusal Kurtuluş İçin Halk Savaşı 55

İkinci Kısım
KUZEY VİETNAM'DAKİ SOSYALİST DEVRİM

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Proletarya Diktatörlüğü ve Üçlü devrimin Görevleri 77

BEŞİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Dönemindeki Ekonomik Gelişmenin Yönü 92

A. Ağır Sanayinin Akılcı Bir Biçimde Gelistirilmesine Öncelik Verilmesi 95

B. Hafif Sanayi Gelişmesinin Güçlendirilmesi ... 101
C. Tarımsal Gelişme 102
D. Merkezi ve Bölgesel Ekonomilerin Aynı zamanda Gelişmesi 108
E. Ekonomik Yönetim Sisteminin İyileştirilmesi 118

Üçüncü Kısım
BÜTÜN ZAFERLERİN ÖRGÜTLEYİCİSİ: PARTİ

ALTINCI BÖLÜM
Ülkemizde Marksizmin Yaratıcı Biçimde Uygulanışı 135
A. Yeni Aşamada Parti Önderliğinin Güçlendirilmesi 139
B. Partinin Pekiştirilmesi ve Geliştirilmesi 152

YEDİNCİ BÖLÜM
Uluslararası Dayanışmanın ve Barış, Ulusal Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm Savaşının Güçlendirilmesi 169

GİRİŞ

KAHRAMAN halkımız ülkelerini kurma ve savunma uğrunda verdiği uzun savaşın daha ilk aşamalarında hızlı bir ulusal bilinç geliştirmiş ve ateşli bir yurtseverlik göstermiştir. Yaklaşık bir yüzyıl sürmüş olan Fransız sömürgeci yönetimi altında, kulluğa karşı direnmiş, saldırganlara ve hainlere karşı silahlı olarak tekrar ve tekrar başkaldırmıştır. Ancak, Fransız yönetimine karşı ve ülkenin savunması uğrunda yürütülen bütün bu ilk hareketler sonuçta başarısızlığa uğramıştır.

1920'lerdeki Can Vuong ayaklanmaları* bastırıldıktan sonra, kaynayan ulusal kurtuluş hareketi, hangi çizginin izleneceği konusunda ağır bir bunalımla yüzyüze geldi. Fransız sömürgecileri bir yandan yurtseverleri amansızca ezerlerken, öte yandan silahları bırakma yolunda fikirler yaymaya çalışıyorlar ve çeşitli reformist ve işbirlikçi eğilimleri açıkça teşvik ediyorlardı. Ulusal kurtuluş

* Monarşist yurtsever hareket. Bilgelerin hareketi de denir.

için hangi devrimci çizginin izlenmesi gerektiği konusunda halkın zihni karışmıştı. Yurtsever güçler arasında biri genç proletaryadan, öteki ulusal burjuvaziden doğan iki ana eğilime ilişkin olarak şiddetli bir didişme başladı. Her biri yığınları kazanabilmek için kendi politik programını sunuyordu.

Bu kavşak noktasında Başkan Ho Şi Minh, dehası ve devrimci pratiği ile bu ivedi tarihsel gereksinimlere uygun bir yanıt getirdi. Zamanın burjuva-devrimci ve aydın milliyetçiliğinin sıkışıp kaldığı sınırları aşarak ve genç bir yaşta marksizm-leninizmi kavrayarak proleter devrimci yolu tuttu. "Ülkenin kurtarılması ve ulusun özgürlüğe kavuşması için, proleter devriminden başka yol yoktur"* diyordu. Onun ilk büyük başarısı, Vietnam devrimini uluslararası işçi sınıfı hareketine bağlaması ve Vietnam halkını kendi geçmiş olduğu yolda yönlendirmesi olmuştur—yurtseverlikten marksizm-leninizme. Bu, Büyük Ekim Sosyalist Devriminin dünyanın emekçi halklarına ve ezilen uluslarına açmış olduğu, kurtuluş için tek yoldu.

"Aç ve susuz bir yolcu için yiyecek ve içecek" neyse, Vietnam halkı için marksizm-leninizm aynı şeydi. Marksizm-leninizm, Vietnam yurtseverlerine proleter devrimin yolunu açıkça gösterdi ve tüm ülkede, içinde işçi sınıfının bağımsız bir politik güç olduğu güçlü bir ulusal ve demokratik sel oluşturdu. Vietnam'ın en devrimci sınıfı olan ve köylülükle sıkı bağları bulunan işçi sınıfının sert savaşımı ve tüm halkımızın büyük bir gelişme içinde olan yurtsever hareketi ile zamanımızın en köklü dev-

---

* Başka şekilde not yoksa, Ho Şi Minh'den bütün alıntılar onun Vietnam dilinde yayınlanmış Seçme Yapıtlar'ındandır. Su That Publishing House, Hanoi, 1960.

rimci ideolojisi olan marksizm-leninizmin bileşimi 3 Şubat 1930'da partimizin kurulmasını sağladı.

Bu son derece önemli olay, Vietnam devriminin tarihinde temel bir dönüm noktasını belirler. Marksizm-leninizmin sömürge ve yarı-feodal bir ülkede yayılması, 1930'ların başkaldırma dönemine götüren ve sonra Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'nin kurulduğu 1945 Ağustos Devrimi'ne yolaçan bu ilk gerekli hazırlık, Vietnam ulusunun evriminde en büyük ileri atılımın başlangıcıdır.

Partimizin ve halkımızın geçmiş 40 yıllık tarihi, devrimci savaşımın parlak bir belgesidir. Bu, tekrar tekrar devrimci şahlanışların ve birçok kahraman başkaldırmaların tarihidir: 1930-1931 ve 1936-1939 devrimci patlamaları* ve Ağustos Devrimi zaferine götüren 1940-1950 yurtsever dalgası.**

Bu, kahraman halkımızın barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm uğrunda dünya halklarınca sürdürülen büyük savaşa katkıda bulunmak, ulusal kurtuluş savaşımını tamamlamak, anayurdu savunmak için Fransız sömürgecilerine ve Amerikan emperyalist saldırganlarına karşı sürdürdüğü iki uzun direniş savaşının tarihidir.

Bu aynı zamanda, çağımızın iki büyük devri-

---

* 1930'da, Vietnam Milliyetçi Partisi'nin yönettiği (Kuomintang'ın benzeri), boşa giden ayaklanmadan sonra yeni kurulmuş olan Vietnam Komünist Partisi Fransız kuvvetleri tarafından acımasızca bastırılan birdizi kentsel grevler ve kırsal protestolar başlattı. 1936-39 dönemi, Hindiçini Demokratik Cephesi biçiminde devrimci eylemin bir dirilişini belirler (Fransa'daki Halk Cephesi zamanında). Bu dönem İkinci Dünya Savaşının çıkmasıyla kesildi.

** Vietnam Bağımsızlığı için Birlik (Vietminh) Şubat 1941'de kuruldu. Vietminh, Japon işgal kuvvetlerine ve Fransız yönetimine karşı bir direniş savaşı sürdürdü. Ağustos 1945'te Japon yenilgisinden sonra, Vietminh Hanoi'de iktidarı ele geçirdi ve geçici bir hükümet kurdu. Vietnam Demokratik Cumhuriyeti 2 Eylül 1945'te ilan edildi.

minin tarihidir: ulusal demokratik halk devrimi ve sosyalist devrim. Bu iki büyük devrimci görev on yıldır partimizin ve Güney Vietnam Kurtuluş Cephesi'nin önderliğinde birbirine bağlı olarak ortak bir amaca yönelmiştir: Güneyi kurtarmak, Kuzeyi savunmak ve tüm ülkenin barışçı yoldan yeniden birleşmesini sağlamak. Halkımız, büyük başkanımış Ho Şi Minh'in yönettiği partimizin önderliği altında, bir bağımsızlık ve özgürlük çağını —sosyalizm çağını— başlatarak, ulusumuzun tarihinin en güzel sayfalarını yazmıştır.

Vietnam devrimini 40 yıl süreyle yöneten partimiz ve başkanımız Ho Şi Minh, halkımızı, sömürge ve bağımlı ülkeler arasında, ulusal kurtuluş devriminin tamamlanması ve tüm ülkede iktidarın ele geçirilmesi için ilk savaşan halklardan biri olarak, siyaset arenasına çıkarmıştır. Eski (Fransız) sömürgeciliği devirmiş olarak, emperyalizmin sömürge sisteminin parça parça çökmesi sürecini başlatan halkımız, şimdi, emperyalist kampın lideri ve uluslararası jandarma durumundaki Amerika Birleşik Devletleri'nin yeni-sömürgeciliğine karşı verilen savaşın öncüsüdür. Partinin önderliğinde, işçi sınıfımız ve ulusumuz, emperyalizm ve feodalizm karşısında sağladığı muhteşem zaferinin ve Kuzey'deki sosyalist devrimin ilerlemesinin bir sonucu olarak, kardeş sosyalist ülkelerin halkları ile birlikte, dünyada şimdi yer almakta olan değişmenin tarihsel sürecine etkin katkıda bulunmaktadır.

Son 40 yıl içinde halkımızca kazanılan parlak başarılar partimizin, işçi sınıfı ve ulusumuzun yüksek çıkarlarına tam anlamıyla bağlı bir partinin, açık görüşlü önderliğinden kaynaklanmaktadır. Devrimimiz ve halkımız tarafından ileri doğru atı-

lan her adım, yeni bir çağın aydınlık gerçeği olan yenilmez devrimci doktrin marksizm-leninizmin bir zaferidir. Bu, bağımsızlık, özgürlük ve sosyalizm savaşımında emekçi halkımızın ve tüm ulusumuzun yenilmez, militan gücünün ve dayanışmasının bir zaferidir.

Son 40 yıl içinde Vietnam devriminin kaydettiği başarılar Büyük Sosyalist Ekim Devrimi ile başlatılan ve dünya ölçüsünde sosyalizmden kapitalizme geçiş çağı olan yeni bir çağda dünya devriminin gelişmesiyle sıkısıkıya bağlıdır; bu başarılar Sovyetler Birliği'nin Alman, İtalyan ve Japon faşist ortaklığına karşı kazandığı büyük zaferle, Çin devriminin parlak zaferiyle, insan toplumunun tarihinde belirleyici etken olan tüm sosyalist kampın üstünlüğüyle, güçlü ulusal kurtuluş hareketleriyle, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı ve tüm emekçi halkın zorlu savaşımıyla, demokrasi ve barış uğrunda yürütülen dünya ölçüsündeki hareketlerle sıkısıkıya bağlıdır.

Bu şanlı başarıları gerçekleştirme yolunda, partimiz ve halkımız sayısız zorluklar ve sınavlarla karşıkarşıya gelmiştir. Parti bayrağı altında, birçok kadrolar ve parti üyeleri, nice yurttaş ve savaşçı canlarını vermiştir. Onlar Vietnam halkının ve ilerici işçi sınıfının kahramanlık ruhuyla, yurdun ve halkların kurtuluşuna ve yenilmez marksizm-leninizme sarsılmaz bir bağlılıkla savaştılar. Bu kahramanlık örnekleri, halkımızda, partimizde, bugünkü ve gelecek kuşaklarda sonsuza dek canlı kalacaktır.

Bu büyük yıldönümünde,* yüreklerimiz sonsuz

* Le Duan bu belgeyi Vietnam İşçi Partisi'nin, 40. yıldönümü için yazmıştır.

acıyla doludur; saygın ve sevgili başkanımız Ho Şi Minh artık aramızda değildir. Tüm partimiz ve tüm halkımız büyük önderimize sonsuza dek minnettar kalacaktır.

Başkan Ho Şi Minh, Vietnam toprağı üstüne marksizm-leninizmin tohumlarını eken ilk insan olarak, Vietnam devriminin çiçek açmasına ve meyve vermesine neden olmuştur. O, partimizin seçkin kadrolarını yetiştirmede büyük çaba göstermiş ve bu kadroların birleşik ve sağlam bir bütünlükte olmasına büyük dikkat ve enerji harcamıştır. Vietnam devriminin öğretmeni, büyük ulusal kahraman ve büyük uluslararası militan olan Başkan Ho Şi Minh, partimizi kurmuş, yönetmiş ve eğitmiştir. Sonuç olarak, partimiz hızla yeni tür bir işçi sınıfı partisi, büyük bir deneyim zenginliği ve parlak bir savaşım geleneği olan bir parti olmuştur. Son 40 yıl boyunca halkımız ve partimiz tarafından ileri doğru atılan her adım, Başkan Ho Şi Minh'in son derece büyük etkinliği ve soylu devrimci yaşamıyla bağıntılıdır. Onun çalışması ve halkımızla partimizin başarıları, Vietnam devriminin ölümsüz destanını oluşturur.

Başkan Ho Şi Minh, partinin ve ulusun büyük önderiydi. O, bağımsızlık ve özgürlük ilkeleri ile sosyalizm ve komünizmin, ateşli yurtseverlik ülküleri ile gerçek proleter enternasyonalizminin sıkıca birleşmesini sağlamıştır. O, 4000 yıllık tarihinin yoğurduğu halkın ruhsal değerlerinin özünü simgeliyordu. Ulusumuzun en iyi nitelikleri ve çağımızda insanlığın ulaştığı en yüksek ideoloji olan marksizm-leninizm onun kişiliğinde kaynaşmıştır.

Başkan Ho Şi Minh'in yaşamı, hepimize bir örnek olmalıdır. O, bağımsızlık ve egemenliği koru-

manın, halk için derin ve insancıl bir sevgi taşımanın ve sarsılmaz devrimci kararlılığın muhteşem bir örneğidir. O, halkın çıkarlarına kendini tamamen adamanın, tam bir özveri, alçakgönüllülük ve sadeliğin örneğidir.

Başkan Ho Şi Minh'in yüksek ve soylu erdemleri bizim için sonsuza dek bir ruhsal ve ahlakî aydınlanma kaynağı olarak kalacaktır. Onun ışık saçan bayrağı her zaman için bize ileri doğru yürünecek yolu gösterecektir.

BİRİNCİ KISIM
ULUSAL DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ

Birinci Bölüm
DEVRİMCİ STRATEJİNİN SORUNLARI

PARTİMİZ başlangıçtan beri, marksizm-leninizmin ışığında, Vietnam devriminin izlemesi gerekli yolun açık ve tam bir kavrayışına sahipti. 1930'daki *Politik Tezleri* Vietnam devriminin iki aşamadan geçmesi gerektiğini belirlemiştir: önce, ulusal demokratik devrim; sonra, kapitalist gelişme aşamasını atlayarak, sosyalist devrime doğrudan bir geçiş. Partinin son hedefi komünizmin gerçekleştirilmesi olarak durmaktadır. Bu program doğrultusunda, parti her dönem için somut bir hedef ortaya koydu ve halkı birbirini izleyen değişik —her biri zorluklar, güçlükler ve karmaşıklıklarla dolu— aşamalardan geçirerek şimdiki şanlı zafere götürdü.

Bir zamanlar Fransız sömürgecileri ülkemizi ele geçirdi, ve biz, bağımsızlığımızı, özgürlüğümüzü, yaşama hakkımızı ve hatta binlerce yıllık mirasıyla ulusal kültürümüzü yitirdik. Emperyalist saldırganları ülkeden sürüp çıkarmak, ulusu kurtarmak, yurdumuza bağımsızlık ve özgürlük getirmek, halka adaletli bir yaşam düzeyi sağlamak,

kültürel ve öz değerlerini yeniden kazandırmak gerekiyordu. Bütün Vietnam yurtseverlerinin en derin istemleriydi bunlar.

Ama bu ulusal istemler, emperyalist saldırganlar ve onların bağlaşığı olan feodal sınıf tarafından engelleniyordu. Emperyalizm ile feodalizmin kurduğu bu tuzak, sömürge rejimlerinin belirleyici özelliğidir. Halkımızla saldırgan emperyalizm arasındaki çelişkinin, halkın emperyalist yönetim ve sömürünün desteklediği feodal rejime karşıçıkması sonucunu vermesinin nedeni budur. Emperyalizme karşı savaşım feodalizme karşı savaşımdan ayrılmaz. Bu yüzden, ulusal kurtuluş devriminin demokratik bir içerik taşıması zorunludur. Bir devrimci hareketin gerçekten ulusal olabilmesi için, her zaman için tam olarak belirlenmiş demokratik bir içeriği olması zorunludur; çünkü, ulusal egemenliğe yeniden kavuşmak ya da "kendisi ulus olmak" isteyen herhangi bir sınıf aynı zamanda, ulusal hareketin zaferi için belirleyici güç olan halk yığınlarının belli demokratik istemlerini gerçekleştirmek zorundadır.

Ülkemiz, nüfusunun yüzde-doksanı köylülerden oluşan bir tarım ülkesi olduğu için, halkımızı sömürürken feodalizmle işbirliği yapan emperyalizm öncelikle köylüleri sömürür. Bu nedenle ulusal kurtuluş en başta ve asıl olarak köylülüğün kurtuluşudur. Bizim durumumuzda, demokrasi esas olarak köylüler için demokrasi demektir. Köylülerin en önemli özlemleri, toprağı işleyen herkesin toprak sahibi olması, yurdun emperyalizmin ve feodalizmin baskısından kurtulmuş bağımsız bir ülke olmasıdır. Köylüler kendilerini feodal baskı ve sömürüden, ancak feodal rejimin bekçisi ve savu-

nucusu, ulusun ve köylülüğün ana düşmanı emperyalizmi atarak kurtarabilirler. Köylüleri feodal toprak sahiplerinin boyunduruğundn kurtarmak ve toprağı onlara vermek, demokratik devrimin asıl içeriğini oluşturur ve bu nedenle ulusal devrimin temel istemidir; çünkü, "sömürge ülkelerin ulusal sorunu, temelde köylülüğün sorunudur".

Ulusal ve demokratik programı iki stratejik sloganla "Ulusal bağımsızlık" ve "Toprak işleyenin" sloganlarıyla vurgulayan partimiz, geniş köylü yığınlarını işçi sınıfının önderliği çevresinde örgütleyebilmiş, işçiler ve köylülerle birlikte halkın öteki tabakalarını da anti-feodal ve anti-emperyalist devrim cephesinde birleştirerek harekete geçirebilmiştir.

Devrimci gidiş yönümüzü somut sınıf ilişkilerinin bir çözümlemesine dayandırarak, emperyalist ve feodal düşmanlarımızın saflarını bölmek mümkün olmuştur. Devrimci gücümüzü o andaki en tehlikeli düşmanımız üstünde yoğunlaştırmak için bu stratejiyi her ayrı dönemin somut hedefleriyle ilişkilendirdik. Bütün dönemlerde, partinin ortaya koyduğu somut hedef ve politik görevler, anti-emperyalist ve anti-feodal savaşıma sıkıca bağlı olarak, temelde ulusal ve demokratik bir çizgi izlemiştir.

Ağustos Devriminden sonra, Fransız sömürgecilerine karşı verilen direniş savaşı sırasında parti, devrimin okunu esas olarak emperyalist saldırganlara ve onların ajanlarına karşı yöneltirken, tarım devriminin görevlerini de adım adım yerine getirdi. 1953'te direniş savaşı en belirleyici aşamasına girdiğinde parti, yığınları toprak kirasının önemli ölçüde azaltılması ve toprak reformunun başlatıl-

ması, "Toprak işleyenin" sloganının gerçekleştirilmesi için harekete geçirdi. Sonuç olarak, milyonlarca köylünün direnme ruhu ve gücü yeğinleştirildi, işçi-köylü bağlaşması sağlamlaştırıldı, halk iktidarı ve Ulusal Birleşik Cephe güçlendirildi. Halk ordusunun savaşma yeteneği büyük ölçüde gelişti ve bütün direniş eylemleri daha da cesaretlendi. Bu atılım büyük Dien Bien Phu zaferinde önemli bir rol oynamıştır. Direniş savaşı sırasında toprak reformunun gerçekleştirilmesi, partimizin iyi planlanmış ve yaratıcı bir politikasıdır.

Bugün Güney Vietnam'daki devrimin yenilmez gücü, çoğunluğunu on milyon köylünün oluşturduğu Güney'in halkına devrimin gerçek ulusal ve demokratik haklar sağlamış olmasından gelmektedir. Güney'deki devrim, Amerikan emperyalistlerinin yeni-sömürgeciliğine karşı savaşımda ulusal ve demokratik görevleri yaratıcı bir biçimde birleştirmiştir. Yeni-sömürgeciliğin özelliği, emperyalistler tarafından doğrudan yönetimle değil de bir "ulusal demokratik" kisve altında feodal toprak beyleri ile komprador burjuvazinin çıkarlarını temsil eden aşağılık bir yerli rejimle sürdürülmesidir. Bu koşullar altında devrime, emperyalistlerin yeni-sömürgeciliğinin dayanağını ortadan kaldırmak için kukla rejime şiddetle saldırarak onu devirmekten başka bir yol yoktu. Ngo Dinh Diem yönetimini devirmekle* Güney'in halkı, Amerikan yeni-sömürgeciliğine zorlu bir darbe indirmiş ve kukla rejim için sürekli bir bunalım dönemi başlatmıştır.

Yenilgiyi kabul etmeyen ve politikalarında i-

---

* Ngo Dinh Dien 1954'ten, generallerin darbesi sırasında kardeşi Nhu ile birlikte öldürüldüğü Kasım 1963'e dek Güney Vietnam'daki rejimin başıydı.

natla direnen Amerikan emperyalistleri, durumu kurtarmak umuduyla, pek çok sayıda Amerikan birliğini 1965'te Güney Vietnam'a göndermeye başladılar. Ama Vietnam halkı, bir adım bile geri çekilmeden yiğitçe saldırısını sürdürdü; kukla ordu ve hükümete karşı saldırılarını amansızca sürdürürken de halk davaşının esas ağırlığını Amerikan saldırganlarına karşı çevirdi. "Amerikalılar defolup gidene ve kuklaları devrilene dek" sürecek olan Amerikalılara ve kuklarına karşı verilen ikili savaşta Güney'in halkı, zaferlerinin verdiği cesaretle yolunda kararlılıkla ilerlemektedir, acil ve esas hedefine ne pahasına olursa olsun ulaşacağına güvenlidir. Bu hedef —ülkenin barış içinde yeniden birleşmesinin bir önkoşulu olan— bağımsız, demokratik, barışçıl, tarafsız ve refah içinde bir Güney Vietnam'dır.

Ulusal demokratik devrimin başarıya ulaştırılması uğrunda verilen savaşta her zaman Güneyli yurttaşlarımızın yanında yer alan kuzeydeki halkımız, partinin önderliği altında, Fransız sömürgecilerine karşı 1954'teki direniş savaşının zaferinden sonra, sosyalist bir ülke kurma çalışmalarına koyuldu. Bu, partimizin ilk programının sıkı bir biçimde gerçekleşmesidir. Bu program zamanımızın ulusal kurtuluş hareketlerinin —kapitalist gelişmeyi atlayarak ulusal demokratik devrimden doğrudan sosyalizme geçiş olan— karşıkonulmaz akımıyla tam bir uyum içindedir. Bu, emperyalist ve sömürgeci egemenliğin şimdiye dek geri koşullar altında tuttuğu halklar için, ulusal kurtuluş, gerçek bağımsızlık, kesintisiz ilerleme ve refah amacının tüm zaferini güvenceye almanın tek yoludur.

On yıldır sürdürülen sosyalist devrim, şimdiye

dek yalnızca ilk meyvelerini derlemiştir. Ama, bu sonuçlar son derece önemlidir. Bunlar politik, ekonomik, toplumsal ve kültürel bütün alanlarda Kuzey'in görünümünü temelden değiştirmekte ve tüm ülkede ulusal demokratik devrimin tamamlanması için Kuzey'i gitgide daha sağlam bir temele oturtmaktadır. Sosyalizmi kuran, Amerikan emperyalistlerinin yoketme savaşını tümüyle boşa çıkaran ve Amerikan saldırganlarına karşı savaşta ulusal kurtuluşun destansal cephe çarpışmalarında büyük bir cephe-gerisi görevini yerine getiren halkımız, zamanımızın en büyük gerçeğinin canlı bir görünümünü sunmaktadır: ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizmin birbirinden ayrılmaz olduğu gerçeğinin.

100 yıldan daha önce, marksizm yükselen bir savaş narasıyla ortaya çıktı: "Bütün ülkelerin işçileri, birleşiniz!" Daha sonra, emperyalizm çağında, kapitalizm, yalnızca proletarya ve "metropollerdeki" emekçi halk için dayanılmaz bir boyunduruk olmakla kalmayıp sömürge halklarına da kölelik prangasını geçirince Lenin şu sloganı yükseltti: "Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar, birleşiniz!" Bu önemli stratejik slogan, çağımızda kapitalizmi devirmek ve sosyalizmi kurmak için, devrimin ancak, emperyalizme karşı ortak bir savaşımda bütün ülkelerin proletaryası ile sömürge halklarının bir bağlaşması yoluyla başarılabileceğini vurgulamaktadır. Ulusal kurtuluş, bağımsızlık ve demokrasi için sömürge ve bağımlı ülkelerin halklarınca verilen savaş, ancak sosyalizme doğru ilerleyen dünya proleter devriminin ayrılmaz bir parçası haline gelirse, tam bir zaferle sonuçlanabilir; bu, çağımızda toplum gelişmesinin zorunlu a-

kımıdır. Başkan Ho Şi Minh'in vurguladığı gibi, "yalnızca sosyalizm, yalnızca komünizm, dünyanın baskı altındaki uluslarını ve emekçi halkını kölelikten kurtarabilir".

Kapitalist sistem yokolma aşamasına yaklaştıkça, ulusal bağımsızlık ve demokrasi sorunları yalnızca sömürge ve bağımlı ülkelerin halklarını ilgilendiren sorunlar olmaktan çıkmakta, sosyalizm ve komünizm için savaşım veren gelişmiş kapitalist ülkelerin komünist ve işçi partilerinin de görevleri arasına girmektedir. Gerçekten bugün, bu ülkeleri denetimleri altında bulunduran tekelci kapitalistler bu ülkelerin ulusal egemenliklerini parça parça Amerikan emperyalistlerine, uluslararası kapitalist örgütlere ve birçok ulusun oluşturduğu askerî bloklara satmaktadırlar. Bunlar aynı anda, kendi ülkelerindeki işçi sınıfı ile emekçi halkın sömürülmesini ve baskı altına alınmasını yoğunlaştırıyorlar ve bütün demokratik özgürlükleri —bunlar salt burjuva demokrasisi özgürlükleri olsa bile— kısıtlıyorlar, hatta birçok durumlarda red dediyorlar. Bu nedenlerle, Stalin'in de açıkça gösterdiği gibi, komünistler şimdi ulusal demokratik bayrağı kavramlı ve en önde yürümelidirler.

Kapitalist gelişme aşamasını atlayarak ulusal demokratik devrim yolundan doğrudan sosyalizme geçiş, son 40 yıllık Vietnam devriminin gerçekleri ve aynı zamanda dünya devrimi tarafından doğruluğu kanıtlanmış olan partimizin stratejik çizgisidir. Vietnam devriminin zaferi, sömürge ve yarı-feodal bir ülkede yaratıcı bir biçimde uygulanmış marksizm-leninizmin bir zaferidir.

Bu doğru çizgi sayesinde partimiz bütün yurtsever sınıfları ve tabakaları çevresinde toplayabil-

miş, ulusun ve halkın kurtuluşu için savaşan güçlü ve büyük bir devrimci ordu yaratabilmiştir.

Devrimin canalıcı ilk sorunu *işçi sınıfının öncü rolünü* doğru ve tam olarak ortaya koymaktır. Ekonomik, politik ve tarihsel konumu nedeniyle işçi sınıfı, zamanımızda toplumsal ilerlemenin gerçek temsilcisidir; emekçi halka kendi yazgısını kendisinin belirlemesinde öncülük etme yeteneğinde olan tek sınıftır. Göreceli olarak yeni ve sayıca az olsa bile, Vietnam proletaryası kararlı devrimci bir sınıftır. Vietnam proletaryası henüz bir Vietnam ulusal burjuvazisi oluşmadan önce varolmuştur; başından beri marksizm-leninizmin devrimci öğretisini benimsemiş ve hızla ülkenin Kuzey, Merkez ve Güney'i boyunca birleşmiş bilinçli bir politik güç durumuna gelmiştir.* Vietnam proletaryası yoksul köylülükten kaynaklandığı için sağlam bir işçi-köylü bağlaşmasının kurulmasında elverişli koşullar yaratılmıştır. Üstelik Vietnam işçi sınıfı politik arenaya, Ekim Devrimi'nin büyük zaferinin tüm dünyayı sarstığı ve aynı zamanda Çin proletaryasının, burjuvazinin ihanetinden sonra ulusal demokratik devrime öncülük etmek üzere ileri atıldığı bir sırada girdi. Bu tarihsel geçmiş Vietnam proletaryasının politik saygınlığını artırdı. Ve işçilere, Yen Bai ayaklanmasının başarısızlığından sonra, Vietnam devrimindeki üstün konumlarını kazanmalarında ve önderliği ele geçirmelerinde** rol oy-

---

* Haziran 1929'da Kuzey'de Hindiçini Komünist Partisi kuruldu. Onu Güney'de Annam Komünist Partisi ile Merkez Vietnam'da Tan Viet Komünist Birliğinin kurulması izledi. Bu üç örgüt 1920'de Ho Şi Minh'in önderliğinde Vietnam Komünist Partisi içinde birleşti.

** Bu ayaklanma Şubat 1930'da Quoc Dan Dang ulusal partisi tarafından yapılmıştı.

nayan gerekli güç ve moral üstünlüğü sağladı.

Başkan Ho Şi Minh şöyle diyordu: *"İşçi sınıfı* emperyalist ve sömürgecilere karşı sağlam ve korkusuzca duran en yiğit ve en devrimci sınıftır. En ileri bir devrimci öğretiyle ve uluslararası proleter hareketin deneyimiyle silahlanmış olan işçi sınıfımız, Vietnam halkının en değerli ve en güvenilir öncüsü olduğunu kanıtlamıştır." Vietnam devriminin bütün dönemleri boyunca işçi sınıfının görüş açısını, işçi sınıfının devrimci teorisi marksizm-leninizmi iyice kavramış olan partimizin doğru politik çizgisi, onu bir zaferden ötekine götürmüştür.

Öncü sınıf proletaryanın yanısıra, emperyalizmin ve feodalizmin en etkin hasmı köylülüktür. Köylüler, nüfusumuzun çoğunluğunu ve ulusal demokratik devrimde en büyük gücü oluştururlar. İşçi sınıfının öncülüğünü izleyerek, köylüler büyük devrimci potansiyellerini sonuna dek geliştirmektedirler. *İşçi-köylü bağlaşması* zaferi güvenli kılan devrimn ana koşuludur. Bu bağlaşma marksizm-leninizmin stratejik bir ilkesidir —proletaryanın öncülüğündeki bütün devrimler için evrensel bir zorunluluktur— ve, bizimki gibi bir ülkede özel önem taşıyan bir sorundur. Sömürge ve yarı-feodal rejim altında proletaryamız, sayıca az da olsa, büyük bir güce sahiptir. Doğru bir devrimci yol izlemenin yanısıra, son derece güvenilir, doğal bir bağlaşık —büyük devrimci tutkuya sahip güçlü köylülüğü— kazanmıştır. İşçi-köylü bağlaşmasını erkenden gerçekleştirmeyi başardığı için partimiz, kuruluşundan hemen sonra devrimin öncüsü durumuna gelebildi. Partimizin politik saygınlığı ve devrimdeki önderliği mutlak ve tartışılmaz bir gerçektir, çünkü onun bu özellikleri yakın bağlar kurduğu hal-

kın yenilmez gücünden, işçi-köylü yığınlarından kaynaklanmaktadır.

Çağımızda, toplumsal özgürlük ve ulusal kurtuluş uğrunda bir hareket, ancak çekirdeğini işçilerin ve köylülerin oluşturduğu, esas olarak işçi-köylü bağlaşmasına dayandığı ve işçi sınıfının öncülüğünde yürütüldüğü zaman gerçekten devrimci bir nitelik kazanabilir. Eğer devrim yığınların işiyse, ülkemizde yürürlükte olan koşullar altında gerçek bir devrimci hareket, temel gücünü işçilerin ve köylülerin oluşturduğu bir hareket olmalıdır. Bu bağlaşma, işçi sınıfı partisi için, devrimin saflarını genişletme, ulusal ve demokratik özlemleri olan öteki sınıf ve tabakaları da devrimin saflarına çekme savaşımında sağlam bir temel oluşturur. İşçi-köylü bağlaşması olmaksızın asla bir Ulusal Birleşik Cephe kurulamaz. Ağustos Devriminden doğan demokratik halk devleti, geniş bir ulusal birliği yansıtır, ama o her şeyden önce işçi sınıfının önderliğinde bir işçi-köylü iktidarıdır. Bu yüzden, demokratik halk devleti, Kuzey'de ulusal demokratik devrimi esas olarak sonuçlandırdıktan hemen sonra, başka bir politik devrim içinden geçmek zorunda olmaksızın, proletarya döktatörlüğünün görevlerini yerine getirmeye başlamıştır. İşçi-köylü bağlaşması olmaksızın, kapitalist gelişme aşaması atlanarak doğrudan sosyalist devrime geçilemez. Aynı biçimde, ulusal demokratik devrimimizde çok önemli bir iktidar aracı olan devrimci ordu, partimizin, işçi sınıfı partisinin doğrudan ve mutlak önderliğinde, ancak bir işçi-köylü ordusu olabilir.

İşçi sınıfının ve işçi-köylü bağlaşmasının öncü müfrezesi olarak parti birliği her şey demektir. Vi-

etnam devriminin zaferini sağlayan etkenler arasında, öncelik, *işçi sınıfı partisinin önderliği ile işçi-köylü bağlaşmasının oynadığı role* verilmelidir.

Öteki ülkelerdeki köylülerin tersine, Vietnam köylüleri, ekonomik ve politik bakımdan zayıf olan ulusal burjuvazinin hiçbir zaman arkasından gitmemiştir. Köylülerin devrimci coşku ve istemleri burjuva sınırlarının çok ötesindeydi. Köylülüğün devrimciliği oldukça yüksek düzeyde olmakla birlikte, köylülük devrime öncülük edemez, çünkü herhangi bir belirgin üretim biçimini temsil etmez; ne bağımsız bir politik konuma ne de kendine özgü bir ideolojiye sahiptir. Ulusal demokratik devrimde, köylülük ancak işçi sınıfı ile birleşebilir ve işçi sınıfı tarafından yönlendirebilir. Tarımsal devrimi bile tekbaşına sürdüremez. Eski tür bir burjuva demokratik devriminde, toprak sorunu yalnızca burjuvazinin politik istem ve çıkarlarına göre çözülebilirdi. Yeni demokratik devrim süresince tarımsal devrim, proletaryanın önderliği altında ve onun görüş açısına ve çizgisine göre yapılmalıdır. Ancak o zaman köylülerin hem güncel hem de uzun erimli çıkarları karşılanabilir. Köylülük ancak işçi sınıfıyla birleşerek yenilmez bir güç olur. Aynı biçimde, işçi sınıfının gücü de köylülükle bir bağlaşma sayesinde büyük ölçüde artar. Ayrıca köylülerin gücü ancak işçi sınıfı ile bağlaşma içinde ve onun öncülüğünde tam olarak gerçekleşebilir.

İşçi sınıfının tutumunu ve görüş açısını yansıtan politik çizgisi sayesinde partimiz, köylülerin acil istem ve canalıcı çıkarlarını yerine getirmiştir. Bu nedenle, son 40 yıl boyunca köylü yığınları, işçi-köylü bağlaşmasını daha sıkı ve daha güçlü kılarak işçi sınıfı partisinin önderliğini inançla izle-

mişlerdir. Vietnam devrimi, düşman ne kadar güçlü, üstesinden gelinmesi gereken sınavlar ve tehlikeler ne kadar çok olursa olsun, marksist-leninist işçi sınıfı çizgisine bağlanan ve ana gücü işçi-köylü bağlaşması olan bir devrimci hareketin zafere gideceğini kanıtlamıştır.

Ulusal demokratik devrimin bütün dönemleri boyunca partimiz, sıkı bir işçi-köylü bağlaşması temeli üstünde, bütün yurtsever ve ilerici halk tabakalarını biraraya getirmiş ve birleştirilmesi mümkün bütün milliyetleri ve dinsel toplulukları birleştirmiştir. Partimiz ulusun ortak düşmanına karşı olan bütün güçleri yanına çekmiş, birçok güçleri tarafsızlaştırarak, devrimin asıl gücünü emperyalist saldırganlara ve onların ajanlarına karşı yöneltmeyi başarabilen geniş bir *Ulusal Birleşik Cephe* yaratmıştır. Devrimin başarısı, partimizin izlediği doğru cephe politikasının bir sonucudur.

Deneyim, cephe politikasını sürdürmede gerek sağ gerek "Sol" eğilimlere karşıçıkmak ve onlardan korunmak gerektiğini göstermiştir. Cephe, belirli bir ortak savaşım programı temeli üstünde işbirliği yapan, çeşitli sınıfları içine alan bir karşıtlar birliğidir. Bu yüzden, içinde farklı sınıflar olmayan bir cephe düşünülemez. Cephe politikası ile ilgili bütün sorunlar, ilke olarak benimsenmiş bir çizgiye dayanılarak, belli bir sınıf açısından incelenmeli ve çözülmelidir. Temelde benzer çıkarları olan sınıflar vardır ve çıkarları ancak belirli bir ölçüde uzlaşan sınıflar vardır. Her sınıf, kendisine özgü ve ortak çıkarlar uğruna, cephe içinde öteki sınıflarla güçlerini birleştirir. Ayrıca, bu ortak çıkarları da her sınıf kendi açısından değerlendirir. Proletaryanın tarihsel konumu bakımından, onun

sınıf çıkarı ile ortak ulusal çıkar aynıdır. Ama öteki sınıfların her birinin çıkarları ortak ulusal çıkarla bazı bakımlardan uzlaşır, bazı bakımlardansa farklılık gösterir. Bu nedenle cephe, birliği korumaya ve güçlendirmeye ne kadar çaba harcasa da cephenin farklı sınıfları temsil eden çeşitli üyelerinin görüş açıları arasında ister istemez bir çatışma olacaktır. Çatışmasız tek yanlı bir birlik, pratikte birliğin yıkılmasına ve cephenin çökmesine götürür. Ortak bir politik programın tamamlanması temeline dayanan ilkeli bir savaşımın nasıl yürütüleceği bilinirse, o zaman, birliği yıkmak ve cepheyi zayıflatmak yerine, birliği güçlendirecek ve cepheyi pekiştirecek tek şey yapılmış olur.

Ortak ulusal çıkarları tam olarak temsil eden politik çizgisi sayesinde devrimin öncüsü olan partimiz, doğal olarak kendisini Cephe'nin önderi kabul ettirmiştir. Devrimin ve ulusun çıkarı, partinin bağımsız politik çizgisini ve örgütünü sıkıca koruyarak ve cephe içinde partiyi her türlü küçük düşürücü yıpratıcı eğilimlere karşıkoyarak, cephe içindeki öncü rolünü sürekli bir biçimde güçlendirmesini ve pekiştirmesini gerektirir. Güçlü bir cephe için, parti önderliğinin sıkıca korunmasının anahtarı işçi-köylü bağlaşmasının sürekli olarak güçlendirilmesidir. Böyle sağlam bir bağlaşma temeline dayanmaksızın, tabanını genişletmek bir yana, gerçek bir ulusal demokratik cephe varolamaz.

Eski bir sömürge olan ülkemizde, küçük burjuvazi büyük bir devrimci coşkuya sahiptir. Özellikle çeşitli aydın ve öğrenci tabakaları ateşli yurtseverdirler, ulusun ince kültürel geleneklerini korumak ve Vietnam'a emperyalistlerle onların feodal bağlaşıklarının alçalttıkları soylu manevî de-

ğerlerini yeniden kazandırmak için sabırsızdırlar. Olayların akışının tarihsel olarak bilincine ve kavrayışına sahiptirler. İşçilerin ve köylülerin devrimci kabarışıyla uyanarak ve uyarılarak gittikçe artan bir biçimde devrimci saflara katılmışlar, özellikle kasabalarda ve kentlerde, halkın savaşımı içinde önemli rol oynamışlardır.

Emperyalistlerce kösteklenen ulusal burjuvazi de bazı bakımlardan yurtseverdir. Ulusal kurtuluş savaşımına bazı katkılarda bulunmuştur. Tarihsel bakımdan tümüyle modası geçmiş olan bugünkü kapitalizm, kendi toprağımızda eski ve yeni-sömürgecilik biçiminde, iğrenç gerici özellikler göstermiştir. Sosyalizm, kuşkusuz, toplumsal gelişmenin karşıkonulmaz akımıdır. Sosyalizmin tarihsel ilerleyişi yığınların güçlü devrimci hareketi ve devrimin büyük başarıları nedeniyle, ulusal burjuva kökenli belli sayıdaki aydınlar —hatta bazı ulusal burjuvalar ve özellikle onların çocukları— çağımız akımının bilincine varmışlar, giderek işçilerle köylülerden yana geçerek ve yeni dönemin ulusal bağımsızlık ve demokrasi yolunu izleyerek tutumlarında temel bir değişme göstermişlerdir.

İşçi ve köylülerin temel gücüne güvenen ve her dönemde, yenilgiye uğratılması gerekli en tehlikeli düşmanı ayırdetmek için sınıf ilişkilerindeki değişmelerin ayrıntılı bir çözümlemesini yapan partimiz, son derece esnek taktikler uygulamış, Ulusal Birleşik Cephe'yi başarıyla genişletmiş ve devrimin acil somut amacını gerçekleştirmeye yönelik çeşitli biçimlerdeki ortak eylemlere ya da cephe örgütlerine sürekli yeni güçler kazandırmıştır. Partimiz cephe politikasını yürütürken, *düşman safları içindeki çelişkilerden en büyük ölçüde ya-*

rarlanarak, düşmanı olabildiğince bölmeyi ve yalıtmayı hiçbir zaman ihmal etmemiştir. Bu strateji düşmanın durumunu ve etkisini zayıflatır, devrimin gücünü en yüksek dereceye çıkarır ve devrime ilerleyeceği yolu açar. Bu nedenle düşmanın iç çelişkilerinden yararlanma sorunu, proleter devriminde stratejik bir önem taşır.

Kapitalizmin kaçınılmaz çöküşü ve soyalizmin onun yerini alması, proletaryanın kapitalizmi devirme savaşımının, kapitalist üretimin iç çelişmelerinin ve burjuvazinin safları arasındaki sistemin kuyusunu kazan çatışmaların sonucu olacaktır.

Emperyalizm çağında leninist dünya devrimi stratejisi üç temel çelişme üstüne kuruldu: proletarya ile sermaye arasındaki çelişme, ezilen uluslarla emperyalizm arasındaki çelişme ve emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişme. Büyük Ekim Sosyalist Devrim'inden sonra, dördüncü bir temel çelişme ortaya çıktı: sosyalist sistemle kapitalist sistem arasındaki çelişme. Bu çelişmelerin gelişmesi, bir tüm olarak dünya ölçüsünde devrim ile karşı-devrim güçleri ilişkisini oluşturmaktadır.

Komünistler hiçbir zaman hayale kapılmazlar ve hiçbir zaman düşman safları içindeki çelişkilerin kendikendine işlemesini pasifçe beklemezler. Ayrıca, halkın eylemleriyle karşıkarşıya gelen düşman güçlerinin devrime karşı "saflarını birleştirmek" umuduyla farklılıklarını gidermeyi denediklerini de biliyoruz. Ama Lenin daha temel bir gerçeği vurgulamıştır: "Kapitalist mülkiyet onları parça parça etti, onları bağlaşıklıktan koparıp yabani hayvanlara çevirdi."*

---

* V. İ. Lenin, Merkez Komitesi Raporu, Sovyetler Bir-

Umutlarımızı düşman safları arasındaki uzlaşmaz çelişmelere bağlamaktan uzak durarak, bu çelişmelerin gelişmesinin ve bunlardan yararlanabilme derecesinin son çözümlemede devrimin gücü tarafından belirlendiğinin tam olarak bilincindeyiz. Bütün gerçek halk devrimlerinin deneyimi şunu göstermiştir: devrimci güçler ne kadar güçlü olursa, devrim dalgası ne kadar yükselirse, düşman safları o kadar çelişkilerle parçalanır ve düşman saflarında dağılma olasılığı doğar. Ve, eninde-sonunda bu çelişmelerin çeşitli düşman hizipleri arasındaki bütün uzlaşmaları olanaksız kılacak derecede şiddetlendiği an gelir. Bu an, devrimci durumun olgunlaştığının şaşmaz bir belirtisidir. O zaman devrim patlak verir ve düşman yönetimi kesin savaşlarla alaşağı edilir.

Ülkemizdeki devrim her zaman güçlü bir emperyalist düşmanla karşıkarşıya gelmiş ve çoğu durumda aynı anda birçok düşmanla uğraşmak zorunda kalmıştır. Böyle durumlarda partimiz, Lenin'in şu keskin gözlemini yaratıcı bir biçimde uygulamıştır: "Güçlü bir düşman, ancak mümkün en büyük çaba gösterilerek ve düşmanlar arasındaki en küçük çatlaktan tam bir uyanıklıkla, en ustaca ve en akıllıca yararlanıldığı ... geçici bir bağlaşık olsa da, pek o kadar sağlam ve güvenilir olmasa da yığınsal bir bağlaşığı kendi tarafına kazanmak için en küçük olanaktan bile yararlanıldığı *takdirde* yenilgiye uğratılabilir."*

Düşmanı bölmek ve yalıtmak için onun iç çe-

---

liği Komünist (Bolşevik) Partisi Dokuzuncu Kongresi" **Seçme Yapıtlar**, İnternational Publishers, Newyork, 1967, Cilt III, s. 317.

* V. İ. Lenin, **"Sol" Komünizm. Bir Çocukluk Hastalığı**, İnternational Publishers, Newyork, 1940, s. 53

lişkilerinden yararlanan partimiz, ilkelere sıkıca bağlılık içinde, çok esnek ve akıllı bir biçimde çeşitli taktikler kullanmıştır. Partimiz, Ağustos Devriminden önce, ulusal kurtuluş uğrunda anti-japon direnişi geliştirmek için Japonlarla Fransızlar arasındaki keskin çelişkiden uygun biçimde yararlandı. Japonların teslim olmasıyla ortaya çıkan fırsattan yararlanarak halkı başarılı bir genel ayaklanmaya götürdü. Ağustos Devriminden hemen sonra, devrimci iktidarın henüz zayıf olduğu bir sırada, iç ve dış düşmanların yarattığı ciddî tehlikelerle karşıkarşıya kaldık. Gerçekten durum, "bir saç teline asılmış bin kiloluk ağırlığa" benzetilebilirdi. Başkan Ho Şi Minh'in önderliği altında partimiz, ulusumuzu sayısız ve görünüşte dayanılmaz zorluklar arasından geçiren, ilkede sert, taktiklerde esnek, son derece açık görüşlü bir politik çizgi izledi. Fransız sömürgecileriyle uğraşırken serbest kalabilmek için Çan Kay-şek ile geçici bir uzlaşmaya varıyor, aynı biçimde, Çan Kay-şek'in birliklerini sürüp çıkarmak ve gericilerle onların ajanlarını silip süpürmek için de Fransızlarla uzlaşıyorduk. Böylece, güçlerimizi pekiştirmek ve Fransız sömürgecilerinin kaçınılmaz saldırılarına ulus ölçüsünde direnişi hazırlamak için zaman kazanıyorduk. Bu son derece ustaca manevralar, ilkeleri sıkıca korurken düşman safları arasındaki çelişkilerden ödünler vererek yararlanmanın muhteşem leninist taktik örnekleri olarak devrim tarihine geçecektir.

Devrim davasına sınırsız bağlılık, ulusu ve halkı kurtarma uğrundaki güçlü kararlılık ve yığınların gücüne tam güvenin bileşimi —özel politik bilgimiz ve hünerimiz de içinde— devrimi sürekli olarak yeni konumlara ulaştırmak için düş-

manın iç çelişkilerinden yararlanma stratejik ilkesinin yaratıcı ve etkin bir uygulaması sonucunu verdi.

ikinci bölüm

DEVRİMCİ EYLEMİN İLKE VE YÖNTEMLERİ

DEVRİMİN zaferi, temelde, genel yönelimle stratejik amacın olduğu kadar, her dönem için özgül yönelim ve amacın doğru belirlenmesine dayanır. Ama bir kez bu belirleme yapıldıktan sonra bunların nasıl gerçekleştirileceği sorunu da aynı derecede önem taşır. Hangi yol izlenmeli? Hangi biçimler benimsenmeli? Hangi önlemler kullanılmalı? Deneyim, devrimci hareketin, açıkça belirlenmiş yönelim ve amaçların yokluğundan değil, esas olarak *devrimci eylemin uygun ilkeleri ve yöntemleri olmaması* nedeniyle yerinde sayabildiğini ya da başarısızlığa uğrayabildiğini göstermiştir.

Devrimci eylemin yöntemleri devrimin düşmanını yenmek için planlanır ve bu, devrimin amaçlarına olabildiğince çabuk ulaşmak için en yararlı olacak biçimde yapılır. Bu cesaret kadar akıl da ister; devrim yalnızca bir bilim değil, bir sanattır da.

Devrimci eylemin yöntemleri konusunda alınan kararlar öteki herhangi bir alanda olduğun-

dan daha çok, devrimcinin en yüksek yaratıcı ruh taşımasını gerektirir. Devrim yaratımdır, imgelem ve yaratıcılık olmadan başarılamaz. Devrim yapmak için, bütün durumlara uyan tek bir formül hiçbir zaman olmamıştır ve olmayacaktır da. Belli bir yöntem belli bir ülkeye uyarlanabilir, ama bu bir başka ülkede uygun olmayabilir. Belli zaman ve koşullarda doğru olan bir yöntem başka durumlarda hatalı olabilir. Her şey somut tarihsel koşullara bağlıdır. Lenin diyordu ki: "Marksizm, savaşım biçimleri sorununun kesinlikle *tarihsel* bir incelemesini ister. Somut tarihsel durumdan uzak olarak bu sorunla uğraşmak, diyalektik materyalizmin esas ilkelerinin anlaşılamadığını gösterir. Belirli bir hareketin belirli bir aşamasındaki somut durumunun ayrıntılı bir incelemesini yapmaksızın, herhangi bir özel savaşım biçiminin kullanılıp kullanılamayacağı sorununa evet ya da hayır biçiminde verilecek bir yanıt, marksist tutumu tümden terketmek anlamına gelir."*

Bir savaşım yöntemi ya da biçimi, ancak belli bir somut durumun isterlerini tümüyle karşıladığı, uygulandığı koşullara tam uygun düştüğü, devrimci ve ilerici güçlerin cesaretini yükselttiği ve onları eyleme geçirdiği, düşmanın zayıflıklarından tam olarak yararlanmaya olanak verdiği, bütün bu nedenlerden dolayı da o anın geçerli güçler dengesinde mümkün en büyük üstünlüğü sağlayabildiği zaman, en iyi ve en uygun yöntem ya da *biçimdir.*

Yüz yıldan daha uzun bir devrimci savaşımın sonucu olarak, uluslararası proletarya değerli, bü-

* V. İ. Lenin, "Gerilla Savaşı", **Gerilla Savaşı ve Marksizm**, International Publishers, New York 1968. s. 85-86

yük bir deneyim zenginliğine sahiptir. Eğer bir kimse somut tarihsel görüş açısını iyice kavramışsa ve kendi ülkesinin özgül niteliklerini tam olarak hesaba katmışsa, o zaman, öteki ulusların devrimci deneyimleri konusunda kazandığı bilgi ona kendi ülkesi için daha büyük devrimci yaratıcılık sağlar. Savaşımı sürdürürken partimiz devrimci bilgi hazinesini sürekli olarak nasıl zenginleştireceğini ve politik önderlikte imgelem ve ustalığını nasıl geliştireceğini bilmektedir—yalnız devrimimizde kazanılan deneyimi sürekli değerlendirmek, gözden geçirmek ve düzeltmekle değil, aynı zamanda, Vietnam devriminin özgül koşullarına tam bir dikkatle eğilerek ve öteki ülkelerin devrimci deneyimlerini duyarlı, seçici ve dikkatli bir gözle inceleyerek.

Hangi biçimde ve hangi durumda sürdürülürse sürdürülsün, günlük politikalarda olsun devrimci savaşım pratiğinde olsun, bir devrimcinin nihaî ereği hiç gözden kaybetmemesi bir ilke sorunudur. Eğer günlük küçük başarılar ve güncel hedefler için savaş "her şey" olarak düşünülürse ve nihaî ereğe "hiç" gözüyle bakılırsa ("hareketin geleceğini şimdiye kurban etmek"), o zaman bu, ancak, halk yığınlarını sonsuz kölelikte tutma sonucunu verebilecek en kötü türden oportünizm olur.

Ancak yalnızca nihaî ereği kavramak da asla yeterli değildir. Devrimci önderlik sanatı, devrimci nihaî hedefi sıkıca gözetirken zafere nasıl *akıllıca adım adım gidileceğini* bilmekte yatar. Devrim, öteki maddî ve manevî güçlerle birlikte güçlü şiddet araçlarının denetimine sahip egemen sınıfları devirmek için ayaklanmış milyonlarca halk yığınlarının işidir. Bir devrimin her zaman uzun erimli

bir süreç olmasının nedeni budur. Zorunlu olarak bir devrim, ilk başlangıç adımlarından nihaî zafere dek, egemen sınıflara karşı başedilemez üstünlük kazanılıncaya dek, engelleri birbiri ardına temizleyerek, devrim ve karşı-devrim güçleri arasındaki ilişkiyi gitgide değiştirerek, bükülmeler ve kıvrımlarla dolu pek çok zor ve karmaşık aşamalardan geçer. Düşmanı geri püskürtmek, devrim yolunda başarı üstüne başarı kazanmak ve düşmanın tam yenilgisi ile devrimin tam zaferine ulaşmak, devrimci savaşımın bir yasasıdır.

Her dönemdeki savaşımın somut koşulları nihaî ereğe götüren uzun yol boyunca hiç savsaklanmadan gözönünde tutulmalıdır. Yığınlar ne zaman ve hangi koşullarda eyleme geçecektir? Çeşitli toplumsal güçler nasıl mevzilenmiştir? Düşmanın güçlü ve zayıf noktaları nelerdir? Düşman neyi planlıyor ve hedefleri nelerdir? Lenin, her zaman komünistlerden yalnızca kendi ülkelerindeki durumu değil, aynı zamanda uluslararası ekonomi ve politikanın bütün öğelerini, kendi ülkelerindeki ve dünyadaki bütün sınıf güçleri arasındaki ilişkiyi de en büyük nesnellikle, dikkatlice incelemelerini ve değerlendirmelerini isterdi. Bir devrimci değişen somut gerçeğin bütün bu etkenlerini tam olarak dikkate almazsa, savaşımın olsa olsa nihaî ereğini kavrayabilir, ama onu başarıya ulaştırma araçları üzerinde en küçük bir denetime sahip olamaz. Nihaî ereğe ulaşmanın yollarını, yöntemlerini ve pratik araçlarını bulamayacak, belki de devrimin stratejik ve taktik yönlendirilişinde ciddi hatalar yapabilecektir.

Akıllı bir biçimde adım adım kazanmayı bilmek demek, çeşitli durumlarda en uygun somut

amaçları koymak, ve, nesnel yasaların gücüne dayanarak en yüksek başarıyı sağlayacak biçimde savaşı yönlendirmek demektir. Bu yaklaşım, devrimi daha da ileriye götürecek yolu açar ve nihaî zafer için belli olasılıklar sağlar. Bizim devrimimizde bu adımlar atılmış bulunuyor.

Ağustos Devriminin zaferi, daha önceki 1930-31 ve 1936-39 hareketleri ve 1940-45 yurtsever ayaklanması olmasaydı, gerçekleşemezdi.

Emperyalistlerle feodallerin daha sonraki azgın beyaz terörünün silemediği 1930-31 hareketinin en önemli başarısı, partimiz tarafından temsil edilen proletaryanın devrimde öncü rolünü ve yeteneğini pratikte kanıtlamış olması ve köylülüğün proletaryaya sarsılmaz bir güvenle bağlanmış olması olgusunda yatar. Bu yüzden, işçi-köylü yığınlarının kendi engin devrimci güçlerine olan güvenleri arttı. 1930-31 hareketi, ulusal burjuvazi ile küçük burjuvazinin serüvenciliğini, reformizmini, uzlaşma eğilimlerini, sallantılı durumlarını ve isteksizliklerini sergilemekle kalmadı, aynı zamanda, proletaryanın sağlam devrimci çizgisini ve işçilerle köylülerin görkemli devrimci yeteneklerini ortaya koydu. Ayrıca, tüm halkımızın gözünde toprak ağaları sınıfı ile komprador burjuvazinin son derece gerici niteliğini açığa çıkardı. Bu ilk başarılı adım, devrimin sonraki tüm gelişmesi için belirleyici bir önem taşıyordu. Gerçekten köylülerle işçilerin olağanüstü devrimci enerjilerini ortaya koydukları 1930-31 yıllarını sarsan sınıf savaşları olmasaydı, 1936-39 şahlanışı mümkün olmayabilirdi.

Legal ve yarı-legal eylemlerin gizli ve illegal eylemlerle kaynaştığı 1936-39 dönemi bir sömürge ülkede pek az görülebilir. Fransa'da Halk Cephesi

iktidara gelince, partimiz devrimi bir adım daha ileri götürmek için bu olayı uygun bir fırsat olarak değerlendirdi. Partimizin bu fırsattan en iyi biçimde yararlanabilmesinin nedeni, 1930'dan itibaren sağlam ve kilit savaş mevzileri kazanmış olmasıdır. Lenin'in, "somut politik görevler somut koşullarla belirlenmelidir"* önerisinden hareket eden partimiz, 1936-39 döneminde bir yandan demokratik özgürlükler, iyi bir yaşam düzeyi ve barış isterken, bir yandan da gerici sömürgecilere (henüz sömürgeci yönetim tümüyle yıkılmadan) faşizme ve savaşa karşı savaşımı güncel görevler olarak ortaya koydu. Parti, bu istemlerin asla nihaî amaçlar olmadığının, reform yoluyla toplum düzeninin temelden değiştirilemiyeceğinin tam bilincindeydi. Devrimci amaç ancak devrimci zor yoluyla emperyalist ve feodal yönetimi er geç ezerek ve halkı iktidara getirerek gerçekleştirilecekti. Ama, Lenin'in kendisi de, 1917 Şubat Devriminin getirdiği demokratik özgürlükler olmasaydı Ekim Devrimine götüren büyük ölçüde yığın savaşımını başlatmanın zor olacağını söylemişti. 1936-39 demokratik hareketinin daha sonraki Ağustos Devriminin zaferine etkisi de benzer biçimde olmuştu. Bu dönem sırasındaki şiddetli yığın ajitasyonu Fransız yönetimi altında benzeri olmayan bir hareketti. "Halk Temsilcileri Meclisleri"nden ve Fransız sömürgecilerinin kurduğu "Sömürge Konseyleri"nden yararlanan parti, örgüt ve eylemlerin esnek biçim çeşitliliklerini kullanarak, başta işçiler ve köylüler olmak üzere, halkın milyonlarcasını seferber etti ve onları

* V. İ. Lenin, **Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği**, (İnternatoinal Publishers, New York. 1963, s. 72.)

politik eğitimden geçirdi. Politik savaşımlar kentleri ve kırları baştanbaşa sardı; fabrikalardan, çiftliklerden, madenlerden kasabalara, köylere yayıldı ve yığınları 1940-45 döneminin şiddetli savaşlarına götüren koşulları hazırladı.

İkinci Dünya Savaşının patlak vermesinden sonra, Fransız sömürgecileri Çinhindi'ni Japon faşistlerine teslim ederek ve peşkeş çekerek halkımızın boynuna çifte bir boyunduruk geçirdiler. Bu dönem sırasında partimiz, baskı ve savaşın halkı gitgide daha şiddetli devrimci eyleme kışkırtacağı ve devrimin kaçınılmaz olarak patlayacağı anın geleceği görüşündeydi. Başkan Ho Şi Minh'in önderliğinde partimiz, ulusal demokratik güçleri en geniş biçimde birleştirmek için Viet Minh Cephesi'ni kurdu. Aynı zamanda parti, devrimci üsler kurmayı başlattı. "Fransızlara karşı savaş, Japonları sür" sloganıyla ilk silahlı birlikleri örgütledi, gerilla savaşını yaygınlaştırdı ve bölgesel ayaklanmaları genişletti. Partinin önceden gördüğü gibi, Japonlar Fransızlara ihanet edince, parti, savaşımında hızlı bir değişiklik yaparak Japonlara karşı direniş ve ulusal kurtuluş hareketini başlattı. Bu dönem, silahlı devrimci güçlerle birlikte politik güçlerin bütün alanlarda —kırlarda ve kentlerde, ovalarda, ormanlarda ve dağlarda— yoğun olarak geliştiği hırslı ve canlı bir yığın seferberliği dönemi oldu. Doğmakta olan genel ayaklanma için kapsamlı bir zemin hazırlandı.

Ağustos Devriminin şanlı zaferi, yalnızca 1940-45 dönemi ulusal kurtuluş hareketinin sonucu değil, aynı zamanda 1930-31 ve 1936-39 genel provasıyla geliştirilip hazırlanan bir devrimci sürecin sonucuydu.

Devrimci bir savaşım, toplum yaşamının politik, ekonomik ve kültürel bütün alanlarını kapsar. Bu nedenle her savaş alanındaki başarının sürekliliği, düşmanın birbiri ardına izlediği politikaları boşa çıkarmak ve onun her bir plan ve manevrasını engellemek için yığınların seferber edilmesini ve örgütlenmesini gerektirir. Ve, belli bir dönemde ya da belli bir savaş sırasında, ne pahasına olursa olsun, mümkün her amacın belirlenmesini, ona ulaşılmasını ve böylece hareketin daha da ileri götürülerek yüksek bir düzeye çıkarılmasını gerektirir. Her başarı yeni başarılar yaratır ve belli bir alandaki başarı öteki alanlardaki savaşımları güçlendirir. Hareket sıfırdan başlayarak gelişir, düşmanı bir güçlükten ötekine sürükler, kısmî başarıların pekiştirilerek devrimci savaş alanının tam zafere doğru amansızca genişletilmesi yoluyla bir düzeyden daha üst bir düzeye ulaşır. Vietnam devriminde iktidarın ele geçirilmesi yönündeki hareketin kısmî ayaklanmadan genel ayaklanmaya doğru bir evrim göstermesi onun ayırdedici özelliğidir. Bu, gerçekten, "adım adım zafer kazanma" yönteminin bizim devrimimizin özgül koşullarına bir uygulanışıdır.

Kısacası, bu yöntem, amaçtaki kararlılık ile değişen somut gerçeğin açıkça kavranması arasındaki birliği ifade eder. Bu, devrimci önderlikte ilkedeki sağlamlıkla politikadaki esnekliği diyalektik olarak birleştirme ve tedrici değişiklikleri "sıçramalara" dönüştürme yasasını uygulama sanatıdır. Yeni görevler ortaya koyarken ve yeni planlar hazırlarken cesaret ve kararlılık gösterilmelidir. Yakın eylemlerin sonuçları ve nesnel durumun gelişmesindeki bütün olasılıklar en azından kalın hat-

larıyla önceden görülmelidir. Pratikte daima yeni etkenler ve olanaklar ortaya çıkar. Öyleyse, stratejik ve taktik önderliğin değişen duruma ayak uydurması için, bunları hesaba katarak eylemleri değiştirmesi ya da düzeltmesi ve hızla yeni planlar hazırlaması gerekir. Ancak o zaman —devrimci hareket içinde ve güçler ilişkisi içinde büyük ve küçük sıçramaların yer aldığı— nihaî zafere kesin bir sıçrayış doğrultusunda tedrici bir süreç olan savaş kararlılıkla sürdürülebilir.

Lenin öznelciliğe ve voluntarizm'e [Felsefede: iradecilik] ve aynı zamanda politik pasifliğin bütün biçimlerine şiddetle karşıçıkardı. O, komünist partilerinin politika ve taktiklerini belirlerlerken, "nesnel durumların ve evrimin nesnel akışının tam bir bilimsellikle çözümlenmesini ve bunu yığınların devrimci enerjilerinin, devrimci yaratıcı dehalarının ve devrimci insiyatiflerinin öneminin tam bir kavranışıyla birleştirmelerini..* isterdi.

Devrim bir *coup d'etat* [hükümet darbesi] değildir; bir komplo sonucu değildir. Yığınların yaratımıdır. Bu yüzden *yığınların gücünü harekete getirmek ve birleştirmek devrimin politik ordusunu kurmak ve genişletmek temel ve belirleyici bir sorundur.* Bu göreve, bir devrim durumunun henüz görünmediği dönem boyunca olsun, böyle bir durum doğduğu ve olgunlaştığı dönem boyunca olsun, canlı ve kararlı bir biçimde yaklaşılmalıdır. Bu görevi yerine getirmek için günlük yaşamda yığınlar içine, hatta düşman örgütleri içine girmek ve onları etkilemek gerekir. Kendi kampımız içinde olduğu gibi düşman kampı içinde de durumu ya-

* V. İ. Lenin, "Boykota Karşı", **Bütün Yapıtları**, Cilt 13. Moskova, 1962, s. 36

kından izlemek, düşmanın bütün planlarını, hareketlerini ve yeteneklerini doğru olarak değerlendirmek, düşman saflarında gelişen bütün değişmeleri tam bir kusursuzlukla saptamak, ve aynı zamanda, yığınların bilinç düzeylerinin, istemlerinin ve mevcut güçlerinin tam bilincinde olmak gerekir. Ancak böylece, geniş yığınları harekete geçirici, savaşımın alt biçimlerinden daha üst biçimlerine yöneltici, politik bilinçlerini durmaksızın yükseltici ve, kapsam bakımından olsun derinlik bakımından olsun, devrimci ordunun gelişmesini sağlayıcı, uygun, yerinde ve zamanında sloganlar ortaya konabilir.

İktidarı ele geçirme yolunda devrimci yığınların en geçerli silahı örgüttür. Proletaryanın önderlik ettiği devrimci hareketin göstergesi onun yüksek örgütsel düzeyidir. Yığınları ayaklandırarak yönetici sınıfları devirecekleri noktaya getirme yolundaki bütün faaliyetler bir sözcükte özetlenebilir: Örgütlemek, örgütlemek, örgütlemek. Politik propagandanın amacı yığınları örgütlemektir. Yığınları şu ya da bu biçimde örgütleyerek ancak, onları eğitmenin ve devrimin dev gücünü yaratmanın koşulları hazırlanabilir. Yığınlar biz kez örgütlenince, güçleri önemli ölçüde artacaktır. Yığınları savaş için örgütlemek gerekir. Buna karşılık olarak da yığınlar savaş içinde daha örgütlü ve daha eğitimli hale gelirler, devrimci güçlerini geliştirirler. Bu nedenle propaganda, örgütleme ve savaşım elele gider. Ve, bunların ortak hedefleri kesin sıçrayışın hazırlanmasında yığınların politik ordusunu oluşturmak ve güçlendirmektir.

Her dönemde partimiz uygun yöntemlerle ve elverişli biçimlerle örgütleme çalışmalarını nasıl

yürüteceğini bilmiştir. Bir yandan birliklerimizi kurup genişletirken, bir yandan da yığınları büyük ya da küçük güncel politik olaylarla nasıl ilgilendirmek gerektiğini ve düşmanı şaşkınlığa ve pasifliğe sürüklemek için onları nasıl harekete geçirmek gerektiğini bilmiştir. Faaliyetinin en sıkı gizliliği gerektirdiği zaman bile parti, yığınları devrimci eylem içinde birleştirmek ve savaşımın alt düzeylerinden daha üst düzeylerine geçirmek için eğitmiş, değişik, geniş ve esnek örgütsel biçimler kullanarak devrimci safları genişletmiştir. İllegal eylemi daima kendine esas alan parti bunu bütün legal eylem olanaklarıyla ustaca birleştirir. Belli bir durumda tümüyle legaliteye geçmek için elinden geleni yapar. Parti ne iktidara "legal" yoldan varılacağı konusunda kendisini aldatır, ne de böyle hayalleri yığınlar arasında yayar; yığınları eğitmek ve birleştirmek için daha geniş olanaklar sağlamaya ve devrimin etkisini artırmaya çalışır. İllegal eylem koşullarında partinin kararsızlık ve ürkekliğe karşıçıkması, aynı biçimde, legalizme karşı korunması, onunla savaşması, örgütsel gizlilik ilkesinin zedelenmesini önlemesi, parti ve yığın çekirdek örgütlerini kurma ve genişletme çalışmalarını sürdürmesi gerekir. Eğer legalizme karşı zamanında karşıkonulmaz ve savaşılmazsa, olaylarda anî bir değişme olduğunda ve düşman devrime saldırdığında bu durum tehlikeli sonuçlara götürebilir; ve parti hızla ve tümüyle illegal eyleme geçmek zorunda kalır.

Örgütleme ve savaşım, savaşım ve örgütleme ve yeniden savaşım—bir savaş ötekine yolaçar. Yığınlar bir kez savaşa girince, politik bilinçleri yükselecek, deneyimleri onlara gerçeği gösterecek

ve hangi yolda eylem yapacaklarını öğretecektir. *Sloganlar* bu bakımdan olağanüstü önem taşır. Savaşımı yönetirken devrime stratejik ve taktik yol gösterme sanatı, duruma uygun düşecek çarpıcı sloganlarla en belirgin anlatımını bulur.

Yalnızca politik sloganların devrimci olduğu, ekonomik sloganlarınsa reformist olduğu gibi çok basite indirgenmiş bir görüşe kapılmamak gerekir. Reformist nitelikte politik sloganlar olabileceği gibi, devrimci içerik taşıyan ekonomik sloganlar da olabilir. Sorun, belli bir sloganın ne zaman, neyle ilgili olarak ve ne amaçla ortaya konulduğudur. Devrimin nihaî amacına kendisini kararlılıkla adamış gerçek devrimci bir parti, henüz hiçbir devrimci eylem olanağı tanımayan bir durumda yığınları toparlamak için, zorunlu olan asgari politik niteliktekiler de içinde olmak üzere, bütün sloganlara ve örgütlenme ve savaşım biçimlerine, şu ya da bu yolla, devrimin damgasını vurabilir.

Bütün dönemler boyunca ve özellikle 1945 Ağustos Devrimi öncesi dönemde parti, güncel hedefleri nihaî amaçlarla bağıntılandırmak için eylem ve propaganda sloganlarını ustaca birleştirmiştir. Somut duruma uygun düşen bir slogan tüm bir hareketin doğmasına olanak verebilir. Ağustos Devriminin hazırlık döneminde partimizin ortaya attığı "Pirinç stoklarını ele geçir ve açlığa son ver" sloganı bunun çarpıcı bir örneğidir. Bu slogan Bac Bo ile Kuzey Trung Bo'da korkunç bir açlığın hüküm sürdüğü bir sırada atıldı. Yığınların en acil istemlerine uygun düşen bu slogan, yığınların ateşli bir biçimde harekete geçmesini sağladı, ayaklanma ve iktidarı ele geçirme yolunda yoğun bir devrimci uyanışla ilerlemelerine yolaçtı.

Yığınların kesin savaşlara çok erken ya da çok geç olarak katılmasını önlemek bakımından propaganda ve eylem sloganları arasında bir ayrım yapılmalıdır. Her iki tür sloganın da savaşımın evrimine uyması için süreklice değiştirilmesi gerekir. Günlük uğraşımla yakından ilgili eylem sloganları özellikle son derece esnek olmalı, saatı saatına değiştirilmelidir. Durum geliştikçe, eylem sloganlarının düzeyi giderek yükseltilmeli, zamanı gelince de daha önceki propaganda sloganları doğrudan ve kararlı eylem sloganlarına dönüştürülmelidir. Yığınları kesin savaşlara çok erken ya da çok geç yöneltmek devrim için tehlikelidir. Bütün koşullar altında, genel çözümlemelerde olsun her eylem kararında olsun, hatalara karşı en sağlam ve temel güvence, somut gerçeğin iyice kavranmasıdır. Devrim döneminde olaylar çok hızlı ve karmaşık bir biçimde gelişir. Lenin şunu belirtmişti: "Somutun yerine soyutu koymak devrimdeki en büyük ve en tehlikeli hatalardan biridir."* Tarihin dönüm noktalarında kendilerini yeni duruma uyduramayan, dün doğru olduğu halde bugün anlamsız hale gelen eski sloganlara sarılanları Lenin sert biçimde kınamıştı.

Bir devrimin patlak vermesi ve başarılı olması için, *bir devrim durumunun hüküm sürmesi gerekir*. Bir devrim durumu ise, birdizi zorunlu, nesnel ve öznel etkenlerin bileşimiyle oluşur. Devrim için pasif durumda bekleme eğiliminden olduğu kadar "ara durakları atlamak" gibi ivecen eğilimden de kaçınmak gerekir.

Birinci Dünya Savaşından önce ve sonra, dev-

* V. İ. Lenin, "Sloganlar Üzerine", **Seçme Yapıtlar, International Publishers, New York, 1967, Cilt II, s. 179.**

rim durumları, devrimlerin patlak vermeleri ve zafere ulaşmaları, genel olarak, şu ya da bu biçimde emperyalizmin tutuşturduğu dünya savaşlarıyla bağıntılıydı. Ancak, bundan devrimin doğal kaynağının ya da zorunlu koşulunun savaş olduğu, öyleyse bir devrim yapmadan önce bir savaşın başlamasını beklemek gerektiği sonucu çıkarılmamalıdır. Bir devrim, her şeyden önce, bir ülkede son derece keskinleşen sınıf çelişkilerinin sonucudur. Daha önceleri, emperyalist savaşların kaçınılmaz olduğu zamanlarda, çeşitli ülkelerde devrimci bunalımları hızlandırmada savaşların nesnel etkileri vardı. Komünistler bu durumdan yararlanarak, "emperyalist savaşların devrimci iç savaşlara dönüştürülmesini" savundular.

Şimdiki uluslararası durum, Birinci Dünya Savaşından önceki ve sonraki durumlardan temelden farklıdır. Bugün, bir sosyalist toplum yaratmak için emperyalizme karşı savaşan güçler ve dünya sosyalist sistemi, toplumun tarihsel gelişmesinin temel içeriğini, yönelimini ve belirgin özelliklerini biçimlendirmektedirler. Bir dünya savaşını önlemenin pratik olarak mümkün olduğu bir zamanda, emperyalist zincirin zayıf halkalarını kırma olanağı görülmemiş bir derecede artmıştır. Dünya proletaryasının, halklarının ve uluslarının temel çıkarları, *çeşitli ülkelerde devrimleri sürdürürken, dünya barışını korumakta* yatar. Bu iki amaç birbiriyle içiçe bağlantılıdır, biri ötekinin önkoşuludur. Dünya devriminin stratejik saldırı konumunun tam bilincinde olan komünistler, bir kez dünya devriminin bütün akımlarını, barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için savaşan bütün güçleri biraraya getiren birleşik bir cephe

kurmayı başarırlarsa, bütün emperyalist saldırıları ezmeye, emperyalizmin her türlü politik manevrasını ve kanlı planlarını boşa çıkararak onu adım adım geriletmeye, parça parça yoketmeye ve sonunda tümüyle yerlebir etmeye kararlı olurlarsa, her iki amaca da eksiksiz olarak erişebilirler.

Ülkemizin Güneyindeki devrim, devrimi ileriye doğru götürmenin doğru uygulamasına bir örnektir. Bu devrim, dünya savaşı olmaksızın da, üstelik dünya barışı savunulurken, bir devrimin kopabileceğini ve zafer kazanabileceğini kanıtlamaktadır. Gerçekte anti-emperyalist devrimin şiddetlenmesi, hiçbir biçimde barışı savunmakla çelişmez, pratikte, emperyalizme saldırmak dünya barışını etkin olarak savunmanın temel yoludur. Aynı biçimde, dünya savaşını önleme ve barışı savunma da, emperyalizme saldırmanın ve bütün ülkelerde devrimin ilerleyişine daha uygun nesnel koşullar yaratmanın temel yoludur.

Güney Vietnam devrimi, aynı zamanda, faşist diktatörlüğün bir devrimin patlamasını önleyemeyeceğini kanıtlamaktadır. Güney'deki kukla yönetim halka karşı en barbarca faşist önlemlere başvurduğunda, bu onların politik alanda en tehlikeli yenilginin acısıyla kıvrandıklarını gösteriyordu. Bir patlamaya doğru giden bu gelişme kuşkusuz bir devrimle sonuçlanacaktı: nitekim öyle de oldu.

Bir devrim durumunun varlığı iktidarı ele geçirme sorununun yakın olduğunu gösterir. İktidarı ele geçirme yolu her ülkenin kendi özgül koşullarına bağlıdır. Ancak bütün durumlarda, iktidara giden yol, reformdan değil, devrimden geçer.

Devrim sınıf savaşımının doruk noktasıdır. Ezilen sınıflarla yönetici sınıflar arasındaki politik

iktidar sorununu çözümleyen devrim, daima zora dayanan bir karşıkarşıya gelme sonucunda başarılır. Zor, çeşitli biçimlerde kendini gösterir ve kullanılır. Dar anlamda diyebiliriz ki, devrimci zor, askerî ve politik olmak üzere iki tür güce dayanır, askerî ve politik güçlerin bileşimi olan iki tür savaşımı içerir. Vietnam devrim deneyimi, başarılı bir devrimde, politik güçlerin yanısıra silahlı kuvvetlerin de olması gerektiğini ve belli bir yer ve zamanda geçerli somut duruma göre ustaca askerî ve politik eylemin nasıl sürdürüleceğinin bilinmesi gerektiğini göstermektedir. Silahlı kuvvetleri de içeren devrimci güçler eğer hazırlıklı değilse, düşmanın şiddetli saldırısına direnemez. Ancak, zor ne yalnızca silahlı kuvvetlere dayanır, ne de yalnızca askerî savaşım biçimi demektir. Politik güçler ve politik savaşım zorunludur, çünkü yalnızca askerî eylem ve silahlı kuvvetlerle başarı kazanılamaz. Politik savaşımın bütün biçimlerinin zora dayanan savaşım biçimi olmadığı açıktır. Zora dayanan savaşım biçimi diyebileceğimiz eylemler, politik iktidar sorunu ortaya çıkınca, *yönetici sınıfın koyduğu yasallığı tanımayan, doğrudan doğruya yönetici sınıfı devirmeyi ve iktidarı halk adına ele geçirmeyi amaçlayan devrimci yığın eylemleridir.* Yönetici sınıfı devirmeyi amaçlayan devrimci zor, ezilen ve sömürülen *geniş yığınların zoru* olmak zorundadır. Partinin önderliği altında, bunlar güçlerini ve kararlılıklarını sayısız yollardan gösterebilirler. En iyi ve en devrimci yöntem, somut durumlara en uygun olan zor kullanma biçimlerini yaratabilen ve örgütleyebilen, yönetici sınıfa karşı yığınların gücünü başarıyla harekete geçirebilen ve koşullara tam bir uygunlukla hareket ederek devrimi zafere

ulaştırabilen yöntemdir. Gerektiği anda askerî bir savaşını başlatmada gösterilecek gevşeklik, ya da tersine, elverişsiz durumlarda böyle bir çabaya koyulmak önemli bir hatadır.

Ağustos Devriminde partimiz, iktidarı ele geçirmek için silahlı devrim ve ayaklanma yasasını yaratıcı bir biçimde uyguladı. Ağustos Devrimi politik ve askerî savaşımı birleştirdi. Ve emperyalistlerle feodalleri devirmek için politik ve askerî güçlerin özenli hazırlığını yığınları ayaklandırmanın en uygun anını hızla kavrayarak birleştirdi. Yığınların geniş devrimci hareketinden doğan ve gelişen, saygınlıkları sayılarının ve girdikleri çarpışmaların boyutlarının çok ötesine geçmiş olan silahlı ulusal kurtuluş ve özgürlük birlikleri, 1941-45 döneminde yurtsever yığınların kabarışına önemli katkılarda bulunmuştu. Kvans Tung Ordusu karşısında Sovyetler Birliğinin kazandığı büyük zafer Japon faşistlerini kayıtsız şartsız teslime zorladıktan sonra, parti bu eşsiz fırsatı hemen genel bir ayaklanmayı başlatmak için kullandı. Başkentte ve öteki kentlerde düşmanın esas kuvvetlerini ezen ve onun kırlardaki tüm yönetim ağını dağıtan parti, devrimci silahlı kuvvetlerle geniş kırsal ve kentsel yığınların politik gücünün bileşimine dayanarak ülke ölçüsünde iktidarı ele geçirdi.

Devrimci zor tam olarak kavranılmalı, devrimin karşıkonulmaz üstünlüğü kurulmalı, gerçekten sağlam ve güçlü işçi-köylü bağlaşması temeli üstünde halk yığınları en geniş biçimde birleştirilmelidir. Aynı zamanda, düşmanı olabildiğince bölmek ve yalıtmak, düşmanın direnme gücünü felce uğratmak, yönetici sınıfın devlet aygıtını parçalamak ve halk iktidarını kurmak için çaba gös-

terilmelidir.

Politik ve askerî güçleri hazırlamanın yanısıra, *en uygun anın kavranması* bütün devrim deneyimlerinin açığa çıkardığı çok önemli bir sorundur. Bu an, ya yurt içindeki devrimci güçler ya da dış koşullar tarafından yaratılabilir. Yeterli devrimci güç olmaksızın ne bu en uygun anı yaratma, ne de böyle bir fırsat ortaya çıktığında bundan zamanında yararlanma olanağı vardır. Öyleyse, güçler dengesinin bizden yana basması için dirençli bir çaba göstermek, devrimin konumu bakımından olsun gücü bakımından olsun, kesin üstünlük sağlamak çok önemlidir. Devrim ateşi ne zaman alevlenecektir? Barut fıçısını hangi kıvılcım patlatacaktır? Bir kez devrim sağlam bir konum ve güce erişince ve düşman iyice kıstırılınca, büyük bir hareketi başlatmak için günlük politik ve toplumsal yaşam bize her elverişli fırsat ve koşulu sağlayacaktır. Karar yalnızca önderlerin ileri görüşlülüklerine ve politik yeteneklerine bağlıdır. Lenin, bir tüm olarak tarihin ve özel olarak devrimler tarihinin, en iyi partilerin, en ileri sınıfların en bilinçli öncülerinin sandığından çok, içerik olarak daima daha zengin, daha çeşitli, daha çok biçimli, daha canlı olduğunu ve hüner istediğini belirtmiştir. Devrimin akışı içinde, çoğu kez, önderlerin belli ana etkenlere ve koşullara hakim olmaları, temel bir yönelime ve eylemde bulunma yürekliliğine sahip olmaları yeterlidir. Eylemin evrimi içinde gelişme olanakları ve eğilimleri kendini gösterir. Tarihi yapan geniş yığınların sınırsız yaratıcı gücü, bize bütün pratik sorunları çözmenin yönelim ve yöntemlerini sağlayacaktır.

üçüncü bölüm

GÜNEY VİETNAM DEVRİMİ VE AMERİKAN SALDIRISINA KARŞI ULUSAL KURTULUŞ İÇİN HALK SAVAŞI

HALKIMIZ, ülke ölçüsünde iktidarı ele geçirdikten hemen sonra, Amerikan müdahalecilerinin yardımıyla ülkemizi yeniden işgal eden Fransız sömürgecilerine karşı bir direniş savaşına girişti. Bu ilk yurtsever direniş savaşı Ağustos Devriminin bir uzantısıydı. Partimizin ve işçi sınıfının önderliğinde ulusun kurtuluşu ve anayurdun savunulması uğrunda sürdürülen bu savaş doğru bir politik ve askerî çizgiye sahipti. Bu çizgi, esas olarak kendi güçlerimize dayanan, tüm halkın savaştığı uzun bir savaşı savunuyordu. Bu devrimci yığınların büyük politik güçleri ile silahlı kuvvetleri birleştirmeyi amaçlayan bir çizgiydi. Politik güçler, halk silahlı kuvvetlerini kurma ve geliştirmede temel bir hizmet görüyordu. Halk silahlı kuvvetlerinin üç tip birliği, düşmana karşı tüm halkın direnişinin çekirdeğiydi. Savaşımın ana biçimi silahlı çarpışmaydı. Bu belli bir ölçüde, düşman hatlarının gerisindeki politik savaşımla birleştirildi. Ekonomik cephedeki savaşa da büyük dikkat gösterildi. Böy-

lece halkımızın mutlak politik ve moral üstünlüğünün tam rolünü oynamasını sağlayabildik. Aynı zamanda, geri bir tarım ekonomisi, kıt silahlı kuvvetleri olan ve daha başlangıçta emperyalizm tarafından çevrilmiş bulunan ufak bir ülkenin zorluk ve zayıflıklarının üstesinden gelmek için bu yeni dönemin sağladığı uygun koşullardan olabildiğince yararlandık. Ensonu, dokuz yıllık büyük ve şanlı bir savaşımdan sonra, silahlı kuvvetlerimiz ve halkımız güçlü bir emperyalist ülkenin yaklaşık yarım milyonluk saldırgan profesyonel ordusunu dize getirdi. Bu müthiş halk savaşının en göze çarpan kahramanlık destanı büyük Dien Bien Phu çarpışmasında yazıldı. Bu zafer 20. yüzyılın bir Bach Dang'ı, bir Chi Lang'ı ve bir Dong Da'sı* olarak ulusal tarihe geçecektir. Dünya tarihine ise, emperyalizmin kurduğu sömürge köleliğinin kalesinde gedik açan parlak bir zafer olarak geçecektir.

Güney Vietnam'daki devrim, Ağustos Devrimi ve Fransız saldırısına karşı direniş savaşında kazanılmış deneyimi kullanmış ve bu deneyimi yeni koşullara uygulamıştır.

1959 sonları ile 1960 başları arasında, Güney'deki baskı rejimi derin bir bunalım içine düştü. Kent ve kasabalarda rejim gücünü kısmen sürdürüyorduysa da, düşman artık her zamanki yönetimini geniş kırsal alanlardaki halk üzerinde sürdüremiyordu. Kukla yönetim aygıtı tabanda giderek zayıfladı ve güçsüzleşti. Halk yığınları, özellikle köylüler, devrimci hınçla kaynıyorlardı, düşmanla amansız bir savaşıma tutuşmaya kararlı ve hazır-

* Vietnam halkının yabancı işgalcilere karşı, 13., 15. ve 18. yüzyıllarda kazandığı üç parlak ve kesin zafer.

dılar. Kırsal yığınları *kısmî ayaklanmalar* evresine götürmek ve düşmanın yönetim sistemindeki en zayıf halkayı parçalamak için koşullar olgunlaşmış durumdaydı.

Bu dönemde başgösteren ve "sürekli ayaklanmalar" biçiminde gelişen hareket, devrimi saldırı durumuna getiren ve devrimci şahlanışı Güney Vietnam ölçüsünde yayan önemli bir sıçramaydı. Bu yeni saldırı durumu silahlı çarpışmayı politik eylemle birleştirdi. Devrim ateşli bir savaşa dönüştükçe askerî savaşım gitgide yoğunlaşarak daha önemli bir rol üstlendi. Direniş ve devrimin zaferi için düşmanın askerî yenilgisi zorunludur. *Silahlı savaşım, düşmanın askerî kuvvetlerinin yokedilmesine doğrudan ve kesin katkıda bulunan ve bu yüzden düşmanın bütün politik ve askerî planlarını boşa çıkaran temel bir savaşım biçimidir.* Ancak silahlı savaşımın daima politik eylemle sıkıca eşgüdüme bağlanmasıyladır ki, yığınların sürekli ayaklanmalarına katkı sağlanabilir, düşmanın denetimi zayıflatılabilir, halkın egemenliği güvenceye alınarak korunabilir ve devrim ileri götürülebilir. Askerî savaşımla birlikte, *yığınların politik savaşımı da, bütün aşamaları boyunca Güney'deki devrimin başarısı üstünde kesin etkisi olan temel bir savaşım biçimidir.* Politik güçler silahlı kuvvetlere yalnızca bir temel hizmeti görmekle kalmaz, aynı zamanda yığınların örgütlü politik ordusunu da oluşturur. Bu ordu, düşmana karşı, onun askerî, politik ve ekonomik güçlerinin toplandığı ve denetimi altında bulundurduğu alanlarda politik savaşımı yönlendiren çekirdektir. *Askerî savaşımın politik savaşımla eşgüdümü, Güney'deki devrimci şiddetin temel biçimidir. İkisinin birleş-*

tirilmesi, devrimci yöntemlerin temel yasasıdır. Saldırının son derece etkili bu iki sivri ucu yüksek bir güç oluşturur. Bunlar, Güney'deki 14 milyon yurttaşımızın savaşkanlığını kat kat artırmakta, Amerikalıların ve kuklalarının bütün askerî ve politik planlarını ya da harekâtını altüst edebilmelerini sağlayarak düşmanın saldırı emellerini sarsmakta ve sonunda kırmaktadır.

Bu iki temel savaşım biçimini uyugularken Güney halkı, aynı zamanda saldırgan Amerikan ordusunun ve özellikle kukla rejimin askerlerini aydınlatmak için yürütülen *düşman birlikleri arasında politik çalışmayı* kuvvetle teşvik etmiş, kukla rejimin askerlerini devrimden yana kazanmaya ve Amerikan emperyalistlerinin "Vietnamlılarla savaşta Vietnamlıları kullan" biçimindeki iğrenç politikasını boşa çıkarmaya çalışmıştır. Bu, aynı zamanda stratejik bir saldırı, Güney Vietnam'daki devrimci faaliyetin temel bir biçimidir. Bu, yeni-sömürgeci yönetimi devirmek ve saldırgan savaşlarında Amerikan emperyalistlerini yenmek için atılan "İşçiler, köylüler ve askerler, birleşiniz!" sloganının gerçekleştirilmesidir.

Yığın ayaklanmaları ile devrimci savaşın birleştirilmesi kırsal alanlarda kısmî ayaklanmalarla başlamış olan Güney Vietnam'daki devrimi ileri götürmüştür. Devrimci savaşla yakından bağıntılı olan bu yığın ayaklanmaları durmadan yoğun ve canlı bir biçimde gelişti. Bunlar halkın eylem alanını genişletti, kuvvetlerini büyüttü, devrimci savaşı yaygınlaştırdı ve boyutlarını gitgide daha da artırdı. Buna karşılık da, devrimci savaş ne kadar çok gelişme gösterdiyse, ayaklanmaların patlamasına ve yayılmasına o kadar daha uygun ko-

şullar yarattı. 1968 ilkbaharında başlayan genel saldırı ve birleşik ayaklanmalar dönemi Güney Vietnam'daki devrimci sürecin doğal sonucu ve birleşik askerî ve politik savaşımın doruk noktasıydı.

Dağların, ovaların ve kentlerin stratejik konumunun doğru bir değerlendirmesi, Güney Vietnam devriminde temel önem taşıyan bir sorundur. Askerî savaşımın politik savaşımla ve çarpışmaların yığın ayaklanmalarıyla birleştirilmesi, her alanın özgül özelliklerine ve devrimin gelişme aşamasına göre değişecektir. *"Düşmana üç stratejik alanda birden saldır!"* Bu, Güney'deki devrimde kullanılan yöntemlerin özgün bir kuralı ve ilkesidir. Ve, Vietnam devriminde kazanılmış uzun deneyimin değerlendirilmesi ve genelleştirilmesinin bir sonucudur. Tüm gelişme sürecinin değerlendirmesi, Vietnam devriminin daima ana güçler olarak işçilere ve köylülere dayandığını, kentte olsun kırda olsun, devrimci harekete büyük önem verdiğini göstermektedir. Kentlerde tutunma noktaları kazanılırken, ormanlarda, dağlarda ve ovalarda güçlü üsler kurulmuş, kentlerde ve kırsal alanlarda ayaklanmalar düzenlenmiştir.

Güney Vietnam'da kullanılan devrimci yöntemlerin en göze çarpan özellikleri kısaca şunlardır: *kısmî ayaklanmalar; askerî ve politik savaşımın birleştirilmesi; düşmana saldırıda askerî harekâtın, politik eylemin ve düşman birlikleri arasındaki ajitasyon ve propaganda çalışmasının birleştirilmesi; yığın ayaklanmalarının devrimci savaşla eşgüdümü; ve düşmana üç stratejik alanda birden vurulması.* Bunlar katı ve bağlantısız formüller değil, son derece esnek, canlı ve birbirleriyle içiçe bağlantılı savaşım biçim ve yöntemleridir. Halk

yığınlarının milyonlarcası gücünü **zekâsını ve yaratıcılığını** kesinlikle bu devrimci **yöntemler** sayesinde tam olarak geliştirmiştir. **Onlar daima**, nasıl saldırıya geçeceklerini, kuvvetlerini **nasıl** koruyacaklarını ve geliştireceklerini, uygun **fırsatlar** yaratmak için her çabayı gösterirlerken **uzun bir** savaşımı nasıl sürdüreceklerini, daha da büyük başarıları nasıl kazanacaklarını ve sonunda düşmanın tam yenilgisini nasıl sağlayacaklarını bilmektedirler.

Fransız sömürgecilerine karşı verdiğimiz daha önceki direniş savaşımız gibi, Amerikan saldırısına karşı yürütülen şimdiki ulusal kurtuluş direniş savaşı da yüksek düzeyde gelişmiş bir *halk savaşıdır*.

Kuzey'de Amerikan saldırganlarınca havadan ve denizden başlatılan görülmemiş boyutlardaki yıkım savaşına karşı bir savunma savaşı yürüttük. Dört yıllık son derece yiğit çarpışmadan sonra, silahlı kuvvetlerimiz ve halkımız onları tam bir yenilgiye uğrattı. Ulusumuzun yürüttüğü halk savaşı için bu yeni ve anlamlı bir ilerlemedir.

Bu zafer büyük önem taşıyordu; çünkü sosyalist Kuzey'i (devrimin ülke ölçüsünde büyük cephe-gerisini) korudu. Amerikan emperyalistlerinin vahşi saldırgan savaşında giriştiği önemli bir harekâtı tersine çevirdi ve onların kanlı emellerine sert bir darbe indirdi. Bu zafer, partimizin çizgisinin —tüm halkın çarpıştığı bir direniş savaşı, tüm halkın omuzladığı ulusal savunma ve ekonomiyi yeniden düzenleme çizgisinin— tamamen doğru olduğunu kanıtladı. Bu zafer sosyalist rejimimizin canlılığını, Kuzey'deki demokratik halk iktidarının tükenmez gücünü, Amerikan saldırısına karşı direnme ve ülkeyi kurtarma kararlılığımızı ve si-

lahlı kuvvetlerimizle halkımızın parlak devrimci kahramanlığını ortaya koydu.

Başkan Ho Şi Minh'in 3 Kasım 1968 söylevinde belirttiği gibi; "Bu, partimizin doğru devrimci çizgisinin zaferidir, halkımızın ateşli yurtseverliğinin, savaşma ve kazanma uğrundaki güçlü birlik ve kararlılığının zaferidir, sosyalizmin üstünlüğünün zaferidir. Bu, ülkemizin Kuzey'deki ve Güney'deki silahlı kuvvetlerinin ve halkımızın ortak başarısıdır. Bu, aynı zamanda beş kıtadaki kardeş ve dost ülkeler halklarının da zaferidir."

Güney'deki halk savaşı devrimci bir savaştır. Amerikan emperyalistlerince yürütülen, şimdiye dek benzeri görülmemiş, en büyük, en barbar tipik bir "özel savaş"a ve bir "sınırlı savaş"a karşı bir kurtuluş savaşıdır. Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin doğru önderliği altında Güney'de şimdi yürütülmekte olan halk savaşında izlenen çizgi, bu savaşın haklı niteliğine ve devrimin derin halkçı niteliğine dayanmaktadır. Bu çizgi, Amerikan emperyalistleri ve onların uşaklarınca çiğnenmiş kutsal ulusal haklarını savunma ve bu haklarını geçerliliğe kavuşturma kararlılığında olan Güney'deki halkın ateşli yurtseverliğine ve derin devrimci ruhuna dayanmaktadır. Bu çizgi, marksizm-leninizmin askerî biliminin ve kardeş sosyalist ülkelerce kazanılmış değerli deneyimlerin ülkemiz koşullarına tam olarak ve yaratıcı bir biçimde uygulanışıdır. Bu çizgi, yabancı saldırılarına karşı ulusumuzun şanlı ulusal direniş geleneklerini, atalarımızın askerî hünerlerini ve Vietnam devrimi sırasında kazanılmış ulus ölçüsünde ayaklanma ve halk savaşının son derece zengin deneyimini miras almış ve çok yüksek bir düzeye çıkarmıştır.

Güney'deki halk savaşı "halk için halkın yürüttüğü" bir savaştır. Bu savaş Güney'de, devrimci yöntemleri yönlendiren genel yasalara dayandırılmış, tüm halkın sürdürdüğü çok yönlü ve çok yüksek düzeyde bir savaştır. Bir yığın ayaklanma hareketinden kaynaklanan, askerî çarpışma ve politik eylemi içeren bir savaştır. Bu savaş, 1959-60 yıllarında kabaran "sürekli ayaklanmalar"ın belirlediği dönüm noktasından beri, Güney Vietnam'daki devrimi yönlendiren *bir saldırı stratejisinden sürekli esinlenmektedir.* "Özel savaş"a karşı çarpışma döneminde Güney'deki devrimci savaşımın saldırı konumu, *devrimci yığınların politik ve moral bakımından mutlak üstünlüğüne ve karşıkonulmaz gücüne dayandırıldı.* Yığınlar ayaklanma ve yaşama haklarını yeniden kazanmak için saldırganlara ve hainlere karşı ölüm-kalım savaşımına girişme kararlılığına sahipti. Askerî ve politik savaşımın artan ölçülerde güçlü darbeleri nedeniyle, sıkıca sarıldığımız bu saldırı stratejisi gitgide geliştirilerek daha yüksek biçimlere yükseltildi, yerel bir özellik taşımaktan genel bir özelliğe sahip duruma getirildi. "Sınırlı savaş"a karşı halk savaşı *askerî ve politik güçlerin savaş alanının bütün stratejik noktalarına yayılmasına* dayanmaktadır. Böylece halk savaşı, Güney'in halkına ve onun silahlı kuvvetlerine, "özel savaş"larında Amerikan emperyalistlerini yenilgiye uğrattıktan sonra kazandıkları insiyatifi korumak ve saldırılarını sürdürmek için sağlam çarpışma mevzileri ve yeterli güç sağlamaktadır. Bu devrimci savaşın genel evrimi, bir saldırı stratejisinin sürekli uygulanışın: —bazan adım adım, bazan sıçramalarla ilerleyen ve her seferinde daha şiddetli ve daha da geliştiril-

miş saldırıların bir zincirini— göstermektedir. Belli koşullar altında, bu süreç bir savunma niteliğini alabilir, ama saldırının sürdürülmesi için yolu açmak bakımından bu ancak geçici, taktik bir önlemdir. Bu saldırı stratejisi sayesinde Güney'in silahlı kuvvetleri ve halkı Amerikan emperyalistlerinin yeni-sömürgeci politikasını boşa çıkarmış, Ngo Dinh Diem'in faşist diktatörlüğünü devirmiş ve Amerikalıları "özel savaş"larında yenmiştir. Şimdi de Amerika Birleşik Devletlerinin en büyük kuvvetlerle sürdürdüğü "sınırlı savaş"ını bozguna uğratmaktadır.

Güney'deki halk savaşının saldırı stratejisi, politik ve askerî güçlerle birlikte tüm halkın seferber edildiği bir direniş savaşına dayandırılmıştır. Bu strateji, bir yandan silahlı kuvvetlerin üç tipinin çarpışma eylemlerini devrimci yığınların ayaklanmalarıyla birleştirerek düşmana üç stratejik alanda birden saldırmak ve darbeler indirmek, bir yandan da iktidarı adım adım ele geçirmek olmak üzere, iki tür savaşım biçimini kullanmayı içerir. İktidarı ele geçirme savaşımı düşman kuvvetlerinin yokedilmesini kolaylaştırır, bu da halk egemenliğini pekiştirir. Ayrıca, bir saldırı stratejisi düşmana tüm savaş alanında saldırarak ve böylece onu pasif bir duruma iterek insiyatifi sürekli korumayı gerektirir, bunun sonucu, hangi çarpışma biçimini seçersek düşmanın yapabileceği ancak bununla başetmeye çabalamak olur. Böylece, düşman birlikleri dağılır, kuşatılır, aralarındaki ilişkiler kesilir ve amansız bir baskı altında tutulur.

Güney Vietnam'daki halk savaşının saldırı gücü, bir yanda silahlı kuvvetlerle halk arasındaki, öte yanda Amerikan emperyalistleri ve onların u-

şakları arasındaki, güçler ilişkilerinin özgül niteliklerini ve gelişme yönünü doğru değerlendirmeye bağlıdır. Düşman sayıca ve teknik araçlar bakımından güçlüyse de temelde giderilmesi olanaksız eksikliklerin acısıyla kıvranmaktadır. Üstelik, Güney silahlı kuvvetleri ve halkı, eksikliklerine karşın, insiyatifi kazanmak, vurucu gücünü büyük ölçüde artırmak ve düşmanı zayıf yerinden vurmak için, nasıl kullanacağını bildiği güçlü yanlara sahiptir.

Bir saldırı stratejisinin uygulanması, askerî sanat, taktikler ve çarpışma yöntemlerinin getirdiği birsürü sorunun başarılı çözümünü gerektirir. Güney'in silahlı kuvvetleri ve halkı, kayıplarını en az düzeyde tutarken, düşmana ağır kayıplar verdiren özgün, esnek, değişken ve etkin birçok elverişli savaş yöntemi bulmuştur. Bölgesel birlikler, halk milisleri ve savunma müfrezelerinin yaptığı gerilla savaşı ana-güç birliklerinin yoğun saldırılarıyla birleştirilir. Küçük, orta ve büyük eylemlerin eşgüdümü, düşman kuvvetlerinin yokedilme derecesini yükseltirken, üç stratejik alanda birden halk egemenliğini sürekli pekiştirir ve genişletir. Devrimci silahlı kuvvetlerin yüksek niteliği, düşmanın sayıca üstünlüğünün üstesinden gelmenin, ve büyük ve iyi donanımlı düşman birliklerini ufak ve kötü donanımlı müfrezelerle başarılı bir biçimde yenmenin elverişli koşullarını yaratır. Devrimci güçler düşmana en canalıcı yerlerinden vurmak ve yokedici çarpışmada etkinlik sağlamak için bazan tek bir askerî birlik, bazan da birleştirilmiş çeşitli birlikler yoluyla ona sert, yürekli, usta, gizli ve anî darbeler indirir. İnsiyatif elimizdeyken çarpışma biçimini tamamen kendimiz be-

lirler ve saldırırız, böylece düşmanın kendi çarpışma yöntemlerini kullanmasına olanak vermeyiz. Onun bütün taktiklerini boşa çıkararak karşı-saldırılarını ve savunmasını etkisiz hale getiririz. Kısacası, düşmanı yok etmek için, çeşitli saldırı yöntem ve biçimleri arasında bağ kurmak; eldeki tüm araç, silah ve kuvvetleri kullanmak; yer ve iklim koşullarından sonuna dek yararlanmak; düşmana ilerlediği ya da geri çekildiği zaman, her durumda ve her yerde, zayıf ya da güçlü, korunmasız ya da hazırlıklı olduğu her anda saldırmak gereklidir.

Bütün bu taktikler ve çarpışma yöntemleri Kurtuluş Ordusu kadrolarıyla savaşçılarının ve Güney'in kahraman halkının dinamizm, zekâ ve yaratıcılıklarının bir ürünüdür. Onlar yalnızca yiğit ve savaşmaya kararlı değil, aynı zamanda en avantajlı biçimde nasıl savaşıp kazanılacağını bilen, derin bir ulus ve sınıf bilinciyle yoğrulmuş ateşli yurtseverlerdir.

Güney Vietnam'daki halk savaşının stratejik ilkesi *savaşarak güç kazanılan uzun bir savaş*'tır. Ulusal kurtuluş ve anayurdu savunma uğrunda son çeyrek yüzyıl boyunca sürdürülen halk savaşına bu ilke hükmetmiştir. Kurtuluş savaşında Güney'in silahlı kuvvetleri ve halkı şimdi büyük bir ordu, modern donanım ve kendimizinkinden kat kat fazla askerî ve ekonomik potansiyele sahip Amerikan emperyalizmiyle (baş emperyalist güçle) karşıkarşıyadırlar. Bu nedenle, düşman kuvvetlerinin zayıflatılması ve giderek çökertilmesi, onun güçlü yanlarının sınırlanıp zayıf yanlarının çoğaltılması, kendi askerî ve politik güçlerimizin korunup geliştirilmesi, savaşımın gitgide kendi lehi-

mize çevrilmesi, savaş uzadıkça düşman güçlerinin tüketilip kendi güçlerimizin artırılması ve daha büyük başarılar kazanılması zaman istemektedir.

Uzun savaş, düşmanı adım adım geriletmek, onun stratejik planlarını birbiri ardına boşa çıkarmak ve sonunda düşmanı tümüyle yenmek için küçük eylemlerle başlayan ve giderek büyüyen bir saldırıyı gerektirir. Böylesine uzun bir savaşımda, her elverişli nesnel koşuldan sonuna dek yararlanmak için tüm çabamızı nasıl harcayacağımızı bilmeliyiz. Düşmanın zayıflıklarını artırmak ve bunlardan ustaca yararlanmak zorunludur. Kuvvetlerimize doğru ve etkin stratejik çizgiyi belirleyebilmemiz, yönü, hedefi ve anı doğru seçebilmemiz, düşmanın en zayıf yerlerine ağır darbeler indirerek önemli askerî başarılar kazanabilmemiz gerekir. Ayrıca, askerî savaşımı politik eylemle ve silahlı saldırıları halk ayaklanmalarıyla birleştirmek de önemlidir. Ancak böylece güçler ilişkisini ve savaşın çevresini değiştirecek çok önemli ilerlemeler gösterebiliriz.

1964 kışı ile 1965 baharı arasındaki Binh Gia atılımı, 1967'de Tri-Thien (17. enlem yakını) cephesinin açılması ve 1968 ilkbaharındaki genel saldırı ve birleşik ayaklanmalar, Güney Vietnam'da sürdürülen kurtuluş savaşında bu yönde kaydedilen ilerlemelerdir. İleri doğru atılan bu dev adımlar, Güney'in silahlı kuvvetleri ve halkının doğru yönü izlediklerini, ufak, orta ve büyük ölçüde çarpışmaları ustaca birleştirdiklerini, sürekli ve uzun savaşta gözüpek ve şimşek gibi ani darbeler indirebildiklerini kanıtlamaktadır. Kararlı ve uzun bir savaşıma dayanarak halkımız, gitgide daha büyük başarılar kazanmak için bütün elverişli koşulları

yaratma ve kullanmada her çabayı göstermiştir.

Güney'deki savaşın yürütülmesinde bir başka önemli ilke, *düşmanın canalıcı kuvvetlerini yoketmeyi, halk için egemenliği ele geçirmek ve onu korumakla birleştirmektir. Halk egemenliği düşman kuvvetlerinin yokedilmesi olanağını sağlamaktadır. Düşmanın yokedilmesi de, halk egemenliğinin durmaksızın genişleyip pekişmesini kolaylaştırmaktadır.*

Elbette her zafer düşman silahlı kuvvetlerinin yokedilmesini amaçlar. Ama bu amaca ulaşmak için birçok yol vardır. Çarpışma yöntemlerinin seçimi stratejik hedefe dayandırılır ve savaşın özelliği, amaçları, savaş alanının büyüklüğü gibi çeşitli etkenlerle bağıntılıdır.

Güney Vietnam'daki halk savaşı, Amerikan emperyalistleri ve onların uşaklarının rejimini devirmeyi amaçlayan yığın ayaklanmaları hareketinden gelişmiş devrimci bir savaştır. Bu savaş, silahlı kuvvetlerin yüklendiği silahlı eylemlerle çeşitli biçimlerdeki yığın politik eylemlerini içerir. Politik savaşım, üç stratejik alanda geçerli olan somut koşullara bağlı olarak, geniş yığınların değişen derecelerde egemenlik kazanma uğrundaki sürekli ayaklanmalarıyla doruk noktasına ulaşır. Yerel kukla yönetimi adım adım çökertmeyi, baskı ve denetimin her biçimini ortadan kaldırmayı hedef alan bu ayaklanmalar geniş alanlara yayılmış ve çoğu kez birbiri ardından patlak vermiştir. Bunlar askerî eylemlerle uyumlu hale getirildiği zaman, silahlı kuvvetlerimizin düşman kuvvetlerini daha da çökertmesinin uygun koşullarını yaratmada çok önemli rol oynayan saldırılardır. Buna karşılık, devrimci silahlı kuvvetlerin çarpışma eylem-

leri de, yalnızca düşmanın askerî güçlerini çökertmekle kalmaz, aynı zamanda politik savaşımı ileriye doğru iter. Özellikle, ayaklanan yığınların düşman denetimi ve baskısının bütün biçimlerini ezmelerine, egemenlik kazanmalarına ve bir devrimci iktidar kurmalarına katkıda bulunur.

Güney'deki silahlı ayaklanma ve devrimci savaşın başarısının sırrı, düşman kuvvetlerini yoketmeyi halk egemenliğini kazanmak ve korumakla birleştirmesidir. Bu, yalnızca iktidarı adım adım ele geçirmek için silahlı eylemlerle halk ayaklanmalarının birleştirilmesi sorunu değil, aynı zamanda *halk savaşının stratejik konumunu yaratma sorunudur.*

Askerî bakış açısından, Güneydeki savaş alanı çok küçüktür, ve, düşman birlikleri çok yoğundur. Öte yandan Güney'in silahlı kuvvetleri ve halkı kendi öz topraklarında savaşmaktadırlar; ulus ölçüsünde bir direnişle, ve, silahlı ve politik savaşımın birleştirilmesine dayanarak devrimci bir savaş sürdürmektedirler. Onlar, bizim lehimize ve düşman aleyhine stratejik bir konum yaratmalıdırlar. Düşman kuvvetlerini yoketmenin en iyi yolu egemenliği ele geçirmek, egemenliği ele geçirmenin en iyi yolu da düşmanı yoketmektir.

Egemenliğin kazanılması, halkın ve onun yarı-askerî güçlerinin kararlı bir biçimde, Amerikan ve kukla yönetiminin boyunduruğunu kırmak için düşmana karşı tam da kendi tarlalarımızda, bahçelerimizde, köylerimizde, ormanlarımızda ve sokaklarımızda çarpışmalarını gerektirir. Ülkeye sıkıca sarılmalarını, onu kendi denetimlerine almalarını ve değişen ölçülerde yönetimi işletmelerini gerektirir. Durumun efendileri olmalarını gerekti-

rir. Küçük ve büyük bir köyün bir müstahkem mevkiye çevrilmesini, her yurttaşın düşmana karşı inatla savaşmasını, savaş yöntemleri yaratmasını, politik ve askerî eyleme girmesini, düşman birlikleri arasında ajitasyon çalışmaları yapmasını ve eldeki bütün silah ve araçları kullanan bir savaşçı olmasını gerektirir.

Egemenliğin kazanılması devrimci silahlı kuvvetlerin, üç tip birliğin hepsini birden, üç stratejik alanın bütün kilit noktaları boyunca yaymasını gerektirir. Bu kilit noktalar, kurtarılmış bölgeleri, sürekli düşman akınları ve "pasifikasyon" harekatı altında kalan bölgeleri ve düşmanın üslendiği uzak bölgeleri içerir. Devrimci silahlı kuvvetler, Güney'i "önceden hazır" bir çarpışma alanına çevirebilmek için halkın egemenliğine ve yığınsal politik gücün sürekli gelişmesine dayanmalıdır. Ancak o zaman güçler bizim lehimize, düşmanın aleyhine olan bir tarzda savaş alanında yayılabilir. Kurtuluş birlikleri büyük bir manevra yeteneği ve esneklikle saldırabilir ve düşmanı kuşatılacağı, amansız askerî ve politik saldırılar altında tutulacağı bir duruma girmeye zorlayabilir.

Halk savaşının çarpışma düzeni, askerî saldırıları politik saldırılarla, çarpışma eylemlerini yığın ayaklanmalarıyla ve gerilla savaşını geleneksel savaşla birleştirir; ve bu düzenleme üç stratejik alanda birden yürütülür. Çarpışmanın belirli tek bir cephesi yoktur. Gerçekte her yer bir çarpışma alanıdır. Böylece bir milyondan fazla mevcutlu Amerikan ve kukla rejim birlikleri her yere dağılmaya zorlanmakta, kuşatılmakta, parçalanmakta ve her yandan saldırıya uğramaktadırlar; her türden hataların ve zayıflıkların acısıyla kıvranmaktadırlar.

Siper kazıp mevzi almaya çabalasalar, savunmaları kuşkusuz kolayca geçilecektir. Saldırsalar, kör gibi mutlaka kuvvetlerimizin pususuna düşeceklerdir. Kızgın halk savaşının denizinde boğulan düşman kuvvetleri üstün sayılarına ve modern savaş donanımlarına karşın dağıtılmışlar ve zayıflatılmışlardır, sahip oldukları ileri çarpışma yöntemlerini kullanamaz duruma düşmüşlerdir. Güney'in silahlı kuvvetleri ve halkı ise onları daima kuşatabilmektedirler, sürekli saldırılar ve ayaklanmalar düzenleyebilmektedirler, insiyatifi koruyarak istedikleri herhangi bir yer ve anda onlara önden ve arkadan vurabilmektedirler.

Güney Vietnam'da bizim en göze çarpan stratejik başarımız, devrimci silahlı kuvvetlerimizce belirlenen ve birçok cephede birden yürütülen saldırılar karşısında düşmanı bir savunma durumuna zorlamış olmamızdır. Bu savunma durumu düşmanı politik bakımdan pasifliğe ve ciddî stratejik zorluklara itmektedir. Kuvvetlerini dağıtsın mı toplasın mı, "pasifikasyon"a mı yoksa "bul ve yoket" operasyonuna mı girişsin, bir savunma durumuna mı çekilsin yoksa saldırıya mı geçsin, bir türlü karar verememektedir. Bu zorluklar karşısında düşman ordusunun sayısal üstünlüğü yetersiz kalmakta, bu sayısal güç gerçekte kendisi için engeller yaratmaktadır. Modern silahlarına ve yer değiştirme yeteneğinin yüksekliğine karşın, düşman birlikleri çarpışma yeteneği gösterememekte ve büyük olanaklarını kullanamamaktadır. Buna karşın, Güney'deki halk silahlı kuvvetleri akıllı bir örgüte, yüksek çarpışma yeteneğine, uygun, esnek ve hünerli çarpışma yöntemlerine ve üstün bir stratejik konuma sahiptirler. Güçlü konumlarına dayana-

rak düşmana sürekli saldırabilmektedirler. Ve savaştıkça daha da güçlenmekte, daha yüksek çarpışma yeterliliği kazanmakta, başarılı atılımlar düzenlemekte, daha büyük stratejik etkinlik kazanmaktadırlar.

Bu başarılar halk savaşının yenilmez çizgisinin, bir saldırı stratejisinin sonuçlarıdır. *Bu başarılar ufak kuvvetlerle büyük kuvvetleri, ufak müfrezelerle büyük birlikleri yenme, sayısal üstünlüğe yüksek nitelikle karşıkoyma sanatının sonuçlarıdır. Çarpışma alanında düşmanın gücü engellenirken aynı anda bizim askerî ve politik gücümüz tümüyle harekete geçirilir. Bir saldırı mevziinden düşmana darbeler indirmeye başlarız, düşmana ağır darbeler indirecek güçlü mevzileri korur ve onu uzun bir savaşla yıpratırız.*

Güney Vietnam'daki şimdiki halk savaşı Engels'in kehanetinin canlı bir örneğidir: "Bağımsızlık kazanmak isteyen bir halk kendisini alışılmış savaş yöntemleriyle kısıtlayamaz. Her yerde yığın ayaklanmaları, devrimci savaş, gerilla müfrezeleri—ufak bir ulusun büyük bir ülkeyi yenmesinin ve ufak bir ordunun daha güçlü bir orduya karşıkoymasının tek yolu budur."

Amerikan saldırısına karşı halkımızın ulusal kurtuluşu gerçekleştirme uğrundaki direnişi onuncu yılına girdi. 1968 ilkbaharından itibaren, direniş kahramanca savaşım ve heybetli başarının yeni bir aşamasına —tam zafere doğru kararlı bir ilerleme aşamasına— ulaştı. Amerikan emperyalistleri ülkemizin her yerinde perişan edilmişlerdir. Ayrıca, kendi ülkelerinde ve tüm dünyada güçlüklerle karşıkarşıyadırlar. Ama gene de, katı ve haindirler, saldırı savaşlarını inatla sürdürüyorlar.

Başkan Ho Şi Minh bize diyordu ki: "Amerikan saldırısına karşı direniş savaşı uzayabilir. Yurttaşlarımız mülk ve yaşamlarında yeni özveriliklerle karşıkarşıya kalabilirler. Her ne olursa olsun, Amerikan saldırısına karşıkoyma kararlılığımızı kesin zafere dek sapasağlam korumalıyız."* Onun vasiyetnamesine uyarak, düşman saldırgan tasarımlarından vazgeçinceye, bütün birliklerini çekinceye, egemenliğimize ve toprak bütünlüğümüze saygı gösterinceye dek, uzun bir savaşı sürdürmeye kararlıyız. Tüm parti, tüm halk ve silahlı kuvvetler en büyük çabayı harcamalı, devrimci kahramanlık göstermeli, tüm zorlukların üstesinden gelmelidirler. Ulusal kurtuluş için, nihaî zafere dek Amerikan saldırısına karşı direniş savaşını sürdürmeli ve ilerletmelidirler. Güney'i kurtarmalı, Kuzey'i savunmalı ve ülkenin barış içinde yeniden birleştirilmesine doğru ilerlemelidirler.

Şimdiki yaşamımızı ve bütün gelecek kuşakların mutluluğunu güvenceye almak için, Amerikan saldırganlarını yenmek, Vietnam ve dünya devriminin en acil sorumluluğudur. Bu sorumluluk partimizin ve halkımızın namusu ve onurudur. Yurdumuza ve dünyanın devrimci halklarına olan görevimiz budur. Karşıkarşıya kalacağımız özverilikler ve zorluklar ne olursa olsun, savaş nice uzun ve çetin olursa olsun, tarihin bize verdiği bu şanlı görevi yerine getirmeye kararlıyız.

Ulusal Kurtuluş Cephesi ile Güney Vietnam Cumhuriyeti'nin Geçici Devrim Hükümetinin önderliği, halk savaşının yenilmez çizgisi, tüm top-

---

* Ho Şi Minh, "Vasiyetname", **Seçilmiş Yazılar ve Konuşmalar, 1920-1967**, International Publishers, New York, 1969, s. 174-175.

rağımızdaki 30 milyondan fazla yurttaşın mertliği, zekâsı, askerî hüneri, büyük militan birliği ve tüm dünyadaki kardeşlerimizin, dostlarımızın engin yardımı varken, şuna iyice inanıyoruz ki, Güney'in halkı ve savaşçıları nihai zafere mutlaka ulaşacaklardır.

20 Temmuz 1965'te Başkan Ho Şi Minh, partinin usta önderliği altında yürütülen halkımızın şanlı devrimci savaşımını değerlendirerek, "Bizim halkımız kahraman bir halktır. Japon faşistlerini yendik, Fransız sömürgecilerini yendik, şimdi de emperyalist Amerikan saldırganlarıyla kahramanca savaşıyoruz ve onları da yeneceğiz" demişti. Amerikan saldırısına karşı şimdiki direniş savaşımız ulusal kurtuluşumuzu sağlayacak olan ve yabancı boyunduruğuna karşı halkımızın şanlı savaşım tarihindeki en büyük savaştır. Bizim direniş savaşımız, çağımızda, emperyalizme karşı dünya devrimci halklarının savaşım tarihindeki en güzel sayfalardan biridir. Halkımızın ulusal demokratik devriminin zengin deneyimi, eski ve yeni sömürgeciliğe karşı çarpışan sömürge ve bağımlı ülkeler halklarının devrimci teorisinin gelişmesine katkıda bulunmuştur.

Vietnam devriminin deneyimleriyle güçlenmiş olarak, halkımız ileri doğru daha kararlı bir biçimde yürütecektir. Ulusal kurtuluşumuz uğrunda sürdürdüğümüz Amerikan saldırısına karşı savaşta tam zaferi kazanacağız. Ulusal demokratik halk devrimini tüm ülkede tamamlayacağız. Böylece, tüm dünyadaki barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm ortak savaşımına değerli bir katkıda bulunacağız.

İKİNCI KISIM

KUZEY VİETNAM'DAKİ SOSYALİST DEVRİM

FRANSIZ sömürgecilerine karşı direniş savaşının zaferle son bulması ve tümüyle kurtulmuş Kuzey'in sosyalist devrim aşamasına girmesinden buyana onbeş yıl geçti. Bu kısa dönemde Kuzey Vietnam birçok toplumsal reformları gerçekleştirmiş, sömürge ve feodalizm kalıntılarını ortadan kaldırmış ve sosyalist Kuzey olarak tüm ülkedeki devrimin temel alanı haline gelmiştir. Henüz geri olan ekonomisine ve Amerikan emperyalist saldırısına karşın, Kuzey Vietnam heybetli bir canlılık göstermiştir. Büyük cephe-gerisi olarak görevlerini yerine getirmiş, Amerikan saldırganlarının yıkım savaşını ezmiş ve sosyalist devriminde sürekli yeni başarılar göstermiştir.

Bu başarıların yalnızca başlangıç adımları olduğunu belirtmeye gerek yoktur. Küçük üretimin ağır bastığı geri bir tarım ülkesini, modern sanayisi, tarımı, ileri bir kültür ve bilimi ve halkımız

için zengin bir maddî ve kültürel yaşamı olan bir sosyalist ülke haline dönüştürmek, gelecek yirmi-otuz yıl için büyük çaba harcanmasını gerektirmektedir.

dördüncü bölüm

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ VE ÜÇLÜ DEVRİMİN GÖREVLERİ

PARTİ Üçüncü Kongresi ve bunu izleyen Merkez Komitesi toplantıları, marksizm-leninizmin ışığında, Kuzey'deki tüm durumun tam bir değerlendirmesini yaptı. Yapılan çözümlemede, *"geçiş döneminde ülkemizin en büyük özelliğinin*, kapitalist gelişme aşamasından geçmeksizin tarımsal geri kalmışlıktan doğrudan sosyalizme ilerleme" olduğu belirtiliyordu. Kongre ve Merkez Komitesi, bu çözümlemeye dayanarak ulusal ekonominin çeşitli dallarının gelişmesi açısından sosyalist devrimin ve yönelimin genel çizgisini belirledi. Kongrece çizilen yön ve Merkez Komitesi'nin kararları bizimki gibi geri kalmış bir tarım ülkesinde sosyalizme geçiş yasasını doğru olarak yansıtmakta ve çağımızın özellik ve içeriğine uymaktadır.

Çağımızda kapitalizm süreğen bir biçimde çürüyüp dağılırken, sosyalizm bir gerçek olmuştur—toplumun evriminde kesin bir etken olan bir dünya sistemi durumuna gelmiştir. Böylece, sosyalizme geçiş, yalnızca gelişmiş kapitalist ülkeler

için değil, aynı zamanda ulusal bağımsızlığını yeni kazanmış, ekonomik bakımdan geri kalmış ülkeler için de tarihsel bir zorunluluk olmuştur.

Sovyetler Birliği'nin Alman, İtalyan ve Japon faşistleri üstündeki büyük zaferi, birçok emperyalist ülkenin zayıflaması ve İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra çok sayıda sosyalist ulusun ortaya çıkması sonucu olarak, hemen hemen bütün sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde ulusal kurtuluş hareketleri alevlenmiş ve bunlar emperyalizme karşı güçlü bir saldırının başlangıcını oluşturmuşlardır. Bu ülkelerin birçoğunda bir ulusal demokratik iktidar kurulmuş bulunuyor. Niteliği işçilerin ve köylülerin gücüne ve her ülkedeki sınıf güçleri ilişkisine göre değişmektedir. İşçilerin ve köylülerin belirleyici rol oynadığı ve proletaryanın devrimin önderliğini üstlendiği ülkelerde, ulusal demokratik devrim, yalnızca emperyalizm ve feodalizm üstüne halkın bir zaferi değil, aynı zamanda ulusal burjuvazi üstüne de proletaryanın politik bir zaferidir, yeni bir tür devletin zaferidir. *Ulusal demokratik devrimin başarıyla tamamlanması sosyalist devrimin başlangıcını gösterir.* İşçi sınıfı öncülüğündeki devrimci işçi-köylü iktidarı proletarya diktatörlüğünün tarihsel görevlerini hemen yerine getirmeye başlar. Bu görevler sosyalist devrimin başarılması ve sosyalizmin kurulmasıdır. Bu yüzden, çağımızda, işçi sınıfı öncülüğündeki ulusal demokratik devrim zorunlu olarak sosyalist devrime bağlanır.

Partimizin daha kurulur kurulmaz ortaya koyduğu ilk politik tez, Vietnam devriminin zorunlu olarak iki aşamadan —ulusal demokratik devrim ve sosyalist devrim aşamalarından— geçmesi ge-

rektiğini açıklığa kavuşturdu. Bu açıkça belirlenmiş çizgi, marksizm-leninizmin ilkeleriyle, çağımızın eğilimi ve halkımızın özlemleriyle tam bir uygunluk halindedir. Son 40 yılın devrimci pratiği bu çizginin tümüyle doğru olduğunu kanıtlamıştır.

Tarihteki bütün burjuva devrimleri bir sömürücü sınıfın yerine bir başkasını koymuş, hepsi de bir çoğunluk üzerinde bir azınlığın yönetimini sürdürmüştür. Bu yönetim ancak zor yoluyla mümkündür. Bu yüzden burjuva diktatörlüğünün doğasında zor ve baskı vardır. Özgürlük, eşitlik, kardeşlik, insan hakları ve demokrasi gibi güzel sözler, burjuvaziyi sıkıca iktidarda tutmayı, onun serbest girişimi ile serbest sömürüsüne hizmeti hedef alır. Temel üretim araçları ve devlet gücü bir azınlığın elinde olduğu sürece, hiçbir zaman gerçek bir demokrasi, çoğunluk için demokrasi olamaz. Proletarya diktatörlüğü çağın eğiliminin ortaya koyduğu tarihsel bir zorunluluktur. Proletarya diktatörlüğünün varlığı ulusun çoğunluğunu oluşturan emekçi halka demokratik haklar getiren heybetli bir toplumsal atılım yaratır. Emekçi halk, topluma, ekonomiye, kültüre hakim duruma gelir, ve kendi yazgısını belirleme hakkını elde eder. Bundan böyle, tarihin gerçek yapıcıları emekçi halktır. Proletarya diktatörlüğü, azınlıkla çoğunluğun kapışması sonucu kurulan, sömürücüler üstünde, emekçi halkın, çoğunluğun iktidarıdır. Özelliği esas olarak zor ve baskı değil, kurma ve örgütlemedir. Bu nedenle o, en yüce, en eksiksiz demokrasi biçimidir, burjuva demokrasisinden "milyon kez daha demokratik"tir.

Ülkemizde proletarya diktatörlüğü, üretim güçlerinin son derece geri ve sosyalizmi kurmak

için maddî koşulların henüz çok zayıf olduğu bir zamanda ortaya çıkmıştır. Toplumsal üretim sistemi ya sosyalizme ilerleyebilir ya kapitalizme doğru gelişebilir ya da bir süre için küçük üretim aşamasında kalabilir. Sosyalizmin kurulması, hem üretim güçlerinin hem de yeni üretim ilişkilerinin, hem yeni ekonomik temelin ve hem de üstyapının yeni baştan kurulmasını gerektirmektedir. Bu koşullar altında, proletarya diktatörlüğünün *insiyatifi, kurucu ve örgütleyici rolü* ve aynı zamanda yeni bir toplum yaratmada yığınların *politik bilinçliliği* daha da önem kazanır.

Bir ülkede proletarya diktatörlüğü kapitalizmin mi yoksa sosyalizmin mi üstün geleceği sorununu çözmelidir. Gelişmiş kapitalist ülkelerde burjuvazi güçlü bir düşmandır. Kapitalizm, baskılı ve sömürücü rejime hizmet eden koskoca bir üstyapı ile ulusal ekonominin bütün alanlarına yayılan bir üretim ilişkileri sistemidir. İktidarın ele geçirilmesi ve proletarya diktatörlüğünün kurulmasından sonra, burjuvaziye ve öteki gerici güçlere karşı sınıf savaşımı, sosyalizmi kurmak için hiç eksilmeyen bir şiddetle "kanlı ve kansız zor kullanan ve barışçıl, askerî ve ekonomik, eğitimsel ve yönetimsel"* çeşitli biçimlerde sürecektir. Ancak Lenin, bu koşullar altında bile proletarya diktatörlüğü diyordu, "sömürücülere karşı yalnızca zor kullanmak değildir, ve hatta, esas olarak zor kullanmak değildir. Devrimci zorun ekonomik temeli, etkinlik ile başarısının güvencesi, proletaryanın kapitalizme göre emeğin toplumsal örgütlenmesinin daha yüksek bir türünü temsil etmesi ve yarat-

* V. İ. Lenin, "Sol" Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı, International Pubhishers, New York, 1940, s. 29.

ması olgusudur. Önemli olan da budur, bu komünizmin son zaferinin kaçınılmaz oluşunun güç ve güvence kaynağıdır."* Kapitalist gelişme aşamasını atlayarak doğrudan sosyalizme ilerleyen ülkelerde; kapitalist ekonomi kesiminin ve tüm öteki sömürme biçimlerinin ortadan kaldırılması, küçük üretimin kendiliğinden kapitalist gelişmeye doğru olan eğiliminin durdurulması, düşman öğelerin karışıklık çıkarma girişimlerinin bastırılması, düzenin, güvenliğin sağlanması ve ulusal savunmanın güçlendirilmesi uğrunda uzun ve karmaşık bir sınıf savaşımı yer alır. Bunlar proletarya diktatörlüğünün en önemli görevleri arasındadır. Proletaryanın devrimci tavrı, burjuva ve küçük-burjuva reformculuğundan, savaşımı tam zafere götürme kararlılığında oluşuyla ayırdedilebilir.

Ancak sınıf savaşımı bu görevlerle sınırlı değildir. Burjuvazi ve öteki gerici güçler üstüne temelli bir zafere, sosyalizmin ve komünizmin kurulmasına, yalnızca sömürücü sınıfları ve karşı-devrimci güçleri bastırarak ulaşılamaz. Kapitalist ekonomi kesimini ve öteki bütün sömürü biçimlerini ortadan kaldırmak yeterli değildir. Küçük üretimin egemen ve kapitalist ekonomi kesiminin önemsiz derecede olduğu ülkemizin Kuzey'inde yalnızca sömürücü sınıfların mülksüzleştirilmesi sosyalizmin maddî ve teknik temelini yaratamaz, aynı biçimde yalnızca karşı-devrimci güçlerin baskı altına alınması da sosyalizmin başarısını sağlayamaz. Temel sorun, bireysel küçük üretimi toplumsal büyük üretime dönüştürmektir. Hemen hemen sıfırdan başlayarak sosyalizmin tüm maddî

* V. İ. Lenin, "Büyük Bir Başlangıç", Seçme Yapıtlar, International Publishers, New York, 1967, Cilt III, s. 212

ve teknik temelini, ekonomik temelini ve sosyalist bir ulusun üstyapısını üç devrimi birden —üretim ilişkilerinde devrimi, teknik devrimi ve ideolojik ve kültürel devrimi— yürüterek kurmalıyız. Ancak bu yolla, küçük üretimin kendiliğinden kapitalizme doğru olan gelişmesini temelden önleyebiliriz, kapitalizmi ve burjuvaziyi yaratan ve geri getiren sosyal-ekonomik koşulları ortadan kaldırabiliriz ve sosyalizmin toptan ve köklü zaferini sağlayabiliriz.

Ülkemizin Kuzey'inde kapitalist ve sosyalist yollar arasındaki savaşım en başta *küçük üretimi büyük ölçüde üretim düzeyine çıkarma savaşımıdır.* Ve *sosyalizme geçiş döneminde sınıf savaşımının temel içeriği olan,* kilit taşını teknik devrimin oluşturduğu, *üç devrimi* aynı anda yürütmek için proletarya diktatörlüğüne sıkıca sarılmaktır.

Şimdiki kavşak noktasında, Amerikan emperyalizmine, dünyadaki en vahşi emperyalizme karşı dişediş bir ulusal ve sınıf savaşımı içinde olduğumuz bir zamanda, kapitalist ve sosyalist sistemler arasında amansız bir savaşın dünya ölçüsünde yayılmakta olduğu bir zamanda, eğer sömürücü sınıflarla öteki karşı-devrimci güçlere karşı uyanıklığımızı gevşetirsek, bu, tehlikeli bir sağ sapma ve devrime karşı bir suç olur. Ama, Kuzey'deki sosyalist devrim sırasında eğer biz sömürücü sınıflarla öteki karşı-devrimci güçleri olduğundan fazla önemseyip de bu öğeleri bastırma görevi üzerinde gereğinden fazla dursaydık, o zaman da ana görevimizin üç devrimi örgütlemek, oluşturmak ve yürütmek olduğunu kavrayamamış olurduk.

Sosyalist devrimin üç öğesi —üretim ilişkilerinde devrim, teknik devrim, ideolojik ve kültürel

devrim— birbiriyle organik olarak bağıntılıdırlar, birbirini karşılıklı etkilerler ve birbirini ileri doğru iterler. Yeni toplum, yeni insan, yeni üretim ilişkileri ve üretim güçleri tek bir devrimin sonuçları değil, üçünün birden ortak ürünüdür. Bu diyalektik ilişki içinde, sosyalist devrimin özgül sorunlarını çözmede her devrim kendi özgül konum ve işlevini korur.

Kapitalist gelişme aşamasından geçmeksizin doğrudan sosyalizme ilerlemek, en başta, büyük sanayimizin olmaması ve yüksek derecede gelişmiş bir maddî ve teknik temelden yoksun olmamız olgusuna dayanır. Kapitalist bir ekonomi kesimini ve kapitalizmin büyümesini sürekli teşvik eden bireysel ekonomiyi desteklerken, aynı zamanda geri ve dağınık bir tarımsal ekonomiyle sosyalist sanayiyi gerçekleştirmek olanaksızdır. Bundan dolayı, üretim ilişkilerindeki devrim üretim güçlerinin gelişmesinin mutlak bir önkoşuludur. Bu devrim, teknik devrimin yürüyüşünü hızlandırır ve işçi sınıfı tarafından ekonominin topluca denetimini pekiştirir. İşçi-köylü bağlaşmasını ve proletarya diktatörlüğünü güçlendirir. İdeolojik ve kültürel devrim ise yeni sosyal-ekonomik koşullardan yararlanır; çünkü, yeni insanın ileri düşünceleri ve duyguları ancak bu koşullardan doğacaktır.

Üretim ilişkilerinde devrim, en başta kapitalist ekonomi kesiminin ortadan kaldırılması, insanın insan tarafından sömürülmesine son verilmesi, köylü ve zanaatçı bireysel ekonomisinin kollektif sosyalist ekonomiye dönüştürülmesi, ve, iki mülkiyet biçimi —tüm halk mülkiyeti ve kooperatif mülkiyet biçimi— yoluyla üretim araçlarının kollektif sosyalist mülkiyetinin kurumlaştırılmasıdır.

Üretim ilişkilerindeki devrimin amacı, asla toplumsal yaşamdaki bu büyük değişmeyle sınırlı değildir. Ekonominin ortak denetimi üretim araçlarının, ekonomik yönetimin ve emek ürünleri dağıtımının denetimiyle ilgilidir. Bu yüzden, çalışan halkın üretim araçları üzerinde ortak denetiminin kurulmasından sonra, birçok önemli sorunları çözmemiz gerekir. Üretimi hızlandırmak ve genişletmek, teknik devrimin gelişmesini hızlandırmak, toplumsal yeniden işbölümünü en iyi biçimde örgütlemek ve en yüksek emek üretkenliğini sağlamak için kollektif emek ve mülkiyeti nasıl yönetebiliriz? Bir yandan birleşik merkezî önderliği sağlayacak, öte yandan çeşitli mesleklerin, bölgelerin ve çalışan halkın ortaklaşa yönetim haklarını güvenceye alacak toplumsal üretim sistemini nasıl örgütleyebiliriz? Bir yandan genişletilmiş üretim için yeterli birikimi sağlamak, öte yandan yaşam düzeyini iyileştirmek için dağıtımı ne tarzda düzenlemeliyiz? Çalışma yarışını teşvik ederken, sosyalizmin kollektif ruhunu tam olarak nasıl canlandıracağız? Nasıl aynı zamanda halkın maddî refahını sağlayacağız, kültür, eğitim, bilim ve teknik yeteneğini harekete geçireceğiz?

Ayrıca, çeşitli sosyalist ekonomi örgütlerini geliştirip iyileştirirken, sosyalist faaliyeti genişletmeyi sürdürmek, bireysel üreticileri kooperatiflere çekmek, pazar üzerindeki denetimi sıkılaştırmak, spekülasyonu önlemek, toprak ve emeğin kullanımında bütün kusurları düzeltmek ve benzeri görevleri yerine getirmek için ne gibi ekonomik ve yönetimsel önlemler uygulamalıyız? Bunlar, üretim ilişkilerindeki devrimin, hem ulusal ölçüde hem de her bölge ve üretim biriminde ortaya çıkardığı, acil çö-

züm isteyen, karmaşık ve zor sorunlardır. Bunlar, ekonomik yönetimde olsun emek ürünlerinin dağıtımında olsun, çalışan halkın ortaklaşa denetimini pekiştirip yetkinleştimenin ve sosyalist dönüşüm görevlerini tamamlamanın çözüm isteyen sorunlarıdır.

Eğer küçük üretimden doğrudan sosyalizme ilerleyeceksek, üretim ilişkilerindeki devrimin yanısıra, el emeğini makineleştirilmiş emeğe dönüştürecek, sosyalist toplumun yeni maddî ve teknik temelini yaratacak bir teknik devrimi de gerçekleştirmemiz gerekir. Ülkemizin Kuzey'indeki birçok toplumsal değişmeler sömürüyü ve baskıyı yok etmiştir. Tüm çalışan halk eşit, özgür ve topraklarının efendisi olmuştur. Ama özgürlük, eşitlik ve denetim yeterli sayılamaz, çünkü emekçi halkımızın maddî ve kültürel yaşamı zayıf bir teknik temele dayanmaktadır. Lenin'in ünlü, "komünizm, sovyet iktidarı artı tüm ülkenin elektrikleştirilmesi demektir" formülü, sorunu daha tam olarak kavramamızı sağlamaktadır. Sovyet iktidarı, proletarya diktatörlüğü, çalışan halkın yönetme hakkı demektir. Elektrikleştirme ise, elektriğe dayalı büyük sanayinin temelini, yeni toplumun maddî ve teknik temelini kurmak demektir. Bu iki etken olmaksızın, sosyalizm ya da komünizm olamaz. Küçük üretimden yola çıktığımız için, elektrikleştirmeye acil gereksinimimiz vardır. Sosyalist ekonomiyi, işçi-köylü bağlaşmasını ve proletarya diktatörlüğünü pekiştirmek, küçük üretici düşünce tarzını ve alışkanlıklarını ortadan kaldırmak, sosyalist ideolojiyi güçlendirip geliştirmek, çalışan halka maddî refah ve uygar bir yaşam sağlamak ve onları toplumun olduğu gibi doğanın da efendisi yapmak ancak

elektrikleştirme sayesinde mümkündür. Bu amaçların önemi nedeniyledir ki, teknik devrim partimizin programında başlıca yeri tutmaktadır.

Teknik devrim, üretim ilişkilerindeki devrimle yakından ilişkili olduğu için, her ikisi de birbiri üzerine karşılıklı ve diyalektik bir etki yapar. Üretim ilişkilerindeki devrim, teknik devrimin gelişmesinin sosyal-ekonomik koşullarını yaratarak ona yol açar. Buna karşılık, teknik devrim üretim ilişkilerindeki devrimin başarılarını pekiştirir ve bunların sürekli olarak yetkinleşmelerinin maddî ve teknik koşulunu yaratır. Sağlıklı bir ekonomik program aynı anda her iki devrimi kapsamalı ve onların diyalektik etkileşimini sağlamalıdır. Toplumsal yeniden-işbölümünü hızla örgütlemek, üretimi geliştirmek, halkın yaşam düzeyini iyileştirmek ve sosyalist sanayileşme için sermaye birikimi hızını artırmak bakımından, sosyalist üretim ilişkilerinin dinamik işlevinden tam olarak yararlanırken, üretici güçlerin gelişmesinde "yol açıcı" ve "yardımcı ek motor" rolünü oynayabilmeleri için, yeni üretim ilişkilerini, özellikle ekonomik yönetimin yeni rejimini, üretici güçlerin gelişme düzeyine uygun olarak, etkin ve kararlı bir biçimde yetkinleştirmeliyiz.

Şimdiki durumda, sosyalist kampta ve aynı zamanda öteki birçok ülkelerde, yeni bir bilimsel teknik devrim, insanın doğayı fethinde olsun toplumsal ilişkilerinde olsun, birçok önemli değişmeler getirmektedir. Bu yoldan, doğrudan makineleşmeye ve sonra otomasyona doğru bir gidişle üretici güçlerimiz —küçük üretimden büyük üretime geçme yasasına göre— hem kerteli olarak hem de *sıçramalarla* gelişebilir. Bir yandan, büyük sanayiyi do-

ğuracak uygun koşulları yaratmak için, el emeğinin bütün olanaklarını kullanmamız, yarı-makineleşme ve makineleşmeye doğru adım adım ilerlememiz, yeni ve gitgide gelişen bir işbölümüyle bölgesel sanayiyi tarımla sıkı bir uyum içinde geliştirmemiz gerekir. Öte yandan da sosyalist ekonomisisteminin üstünlüklerinden ve kardeş sosyalist ülkelerin etkin yardımından, aynı zamanda uluslararası ticaretten yararlanarak tüm enerjimizi modern teknolojiye sahip büyük sanayinin kurulmasına yöneltmemiz, ve, ekonomik ve teknik sıçramalarla tüm ulusal ekonomimizin modernleştirilmesine doğru yol almamız gerekir. Bu, ülkemizde teknik devrimi başarıyla sürdürmenin, sosyalist modern büyük üretim sistemini hızla kurmanın en iyi yoludur.

Sosyalizmin kurulması, yeni bir ekonomi ve toplumun yaratılmasını olduğu kadar, yeni insanın, sosyalist insanın eğitilmesini de gerektirir. İnsanlara çok derin değerler aktarılmalıdır. İnsanların tam olarak gelişmeleri ve tarihin bilinçli yapıcıları olmaları için uygun koşullar yaratılmalıdır. Toplumsal varoluşun değişmesi, toplumsal bilincin yeniden biçimlendirilmesinin temel koşuludur. Yeni insan, ancak yeni toplumun kurulması süreci içinde, pratik faaliyet içinde, yığınların devrimci hareketi içinde doğacaktır. İnsanın dönüşmesi ve ideolojisinin yeniden biçimlendirilmesi kendiliğinden bir süreç olamaz. Başkan Ho Şi Minh, "sosyalizmi kurmak için her şeyden önce *sosyalist insan* gereklidir" diyordu.

Ekonomik devrimle birlikte, geniş halk yığınlarının manevî ve kültürel yaşamlarında köklü değişmeler sağlayacak tüm toplum ölçüsünde ideolo-

jik ve kültürel devrim de zorunludur. Özellikle ülkemizde, yoğun bir yaratıcı ruh ve politik bilinç gereklidir; çünkü kapitalist gelişme aşamasından geçmeksizin doğrudan sosyalizme geçiş yeni bir yöneliştir. Gerçekten toplumumuzun düşünleri ve âdetleri henüz küçük üretimin damgasını taşımaktadır; halkımızın kültürel, bilimsel ve teknik düzeyi henüz düşüktür. Bu yüzden, ideolojik ve kültürel devrim özel bir önem taşımaktadır.

Sosyalist insan, komünist dünya görüşünü özümlemiş soylu erdemlere sahiptir. İşçi sınıfının ve ulusun davasına sonuna dek sadıktır. Yaşamında ve işinde bir kollektif sorumluluk ruhu taşır: "Hepimiz birimiz, birimiz hepimiz için." Geliştirmeye çalıştığımız bu kollektif sorumluluk ruhu işçi sınıfının görüş açısına dayandırılmıştır. Bu kollektif sorumluluk ruhu, yalnızca kapitalistlerin ve küçük üreticilerin bireysel egemenlik ruhuna değil, aynı zamanda her bir kollektif birimi proletarya devletinin birleşik önderliğinden ayrı tutan ve bir kollektif birimin çıkarlarını öteki kollektif birimlerin çıkarlarının karşısına koyan loncaların "kollektif" ruhuna da karşıdır. Bir insanın kollektif sorumluluk ruhu, en başta emeğe, üretime ve halk mülkiyetine saygısında kendini gösterir. Bir kez proletarya iktidarı ele geçirip de toplumun efendisi oldumu, bu kollektif ruh en doğru sınıf görüşünü oluşturur. Kollektif sorumluluk ruhu, tüccar anlayışına ve "memur" tarzına tümüyle yabancıdır. Sorumsuzluğun bütün belirtilerine, çalışmada ve günlük yaşamda disiplin yokluğuna karşıdır. Kollektif sorumluluk ruhu, kâr zihniyetini, yalancılığı, beceriksizliği ve asalaklığı reddeder. Bürokratizmin bütün belirtileriyle uzlaşmaz çelişki içindedir, ger-

çeklikten ve üretimden kopmanın her türünü reddeder. Tam bir kollektif denetim ancak en yüksek çalışma düzeyine ulaşılarak kurulabilir. Hem zengin bir maddî ve kültürel yaşamın hem de sosyalizmin başarısının güvencesi ancak yüksek emek üretkenliğidir.

Egemenliğin bilincinde olmak yeterli değildir; aynı zamanda bilimsel bilgi sahibi olmak gerekir. Ancak böylece, topluma ve doğaya egemen olabiliriz, sosyalist dönüşümü tamamlayabiliriz ve komünizmi kurabiliriz. Şiddetli devrimci istem olmaksızın hiçbir devrimci eylem olamaz. Tek başına devrimci istem en iyi durumda bile ancak eskiyi yıkabilir, ama yeniyi kuramaz. Sosyalizmi kurmak ve uygarlığın doruğuna erişmek için tüm bilimsel bilginin (toplum bilimlerinin, doğa bilimlerinin, tekniklerin) eşgüdümünü gerektirir. Bu yüzden, sosyalist insan, ileri bir kültürel, bilimsel ve teknik yeterliliğe sahip olmalıdır. Toplumun ve doğanın yasalarını kavramalı ve uygulamalıdır. O, binlerce kuşağın ruhu ve gücü olan, insanlığın birikmiş bütün kültürel ve bilimsel başarılarını yaratıcı bir biçimde toplamalı ve çoğaltmalıdır.

Sosyalist insan ateşli yurtseverdir, yurttaşlarına ve yoldaşlarına derin bir biçimde bağlıdır, ve, son derece cesaretlidir. Boyuneğmez bir kişiliğe sahiptir, bağımsızlık ve özgürlüğe içten bağlıdır. Ülkesini yabancıya kaptırarak bir köle olmaktansa her özveriliğe katlanır. O, anayurdun savunmasında ve yeni bir toplum kurma uğrundaki yaratıcı çalışmasında devrimci bir kahramandır. Aynı zamanda o, proleter enternasyonalizmini derin bir biçimde özümlemiştir. Ulusunun haklı çıkarlarını uluslararası işçi hareketinin ortak çıkarıyla akıllıca uz-

laştırmaya çaba gösterir. Dar ulusalcılığa ve büyük-güç şovenizmine yönelik bütün eğilimlere karşıçıkar.

Ülkemizin sosyalist insanı, yalnızca çağdaş uygarlığın en yeni başarılarını özümlemekle kalmamalı, aynı zamanda, Vietnam insanının 4000 yıllık düşünce ve ruhunu temsil eden güzel nitelikleri devralmalı ve geliştirmelidir.

Böyle insanların yetiştirilmesi ve eğitimi, ideolojik ve kültürel devrimin görevidir. Başarılar ne kadar büyük ve bu başarılara ne kadar hızla ulaşılırsa, bunun üretim ilişkilerindeki devrime ve teknik devrime etkisi de o kadar büyük olacaktır. Buna karşılık, bu iki devrimin ekonomik ve teknik başarıları ideolojik ve kültürel devrimin gelişip kökleşmesinin temeli olacaktır.

Üç devrimin tamamlanması ülkemizde sosyalizmin başarılı kuruluşu sonucunu verecektir. Modern sanayisi ve tarımı, ileri bir kültür ve bilimi olan refah içinde sosyalist bir ulus olacağız. Halkımız maddî refahın ve zengin bir manevî yaşamın güvencesine kavuşacaktır. Ekonomik gücümüz ve savunma yeteneklerimiz artacaktır. *Proletarya diktatörlüğünün güçlendirilmesi ve partinin önder rolünün, devletin örgütsel ve yönetimsel rolünün tam olarak gelişmesi ve çalışan yığınların kollektif sorumluluk ruhu teknik devrimin asıl ağırlığı taşıdığı üç devrimin başarıyla tamamlanmasına götürecektir.* Bu, ülkemizdeki sosyalist devrimin, bir yasa özelliği taşıyan temel yönelimi ve kapitalist gelişme aşamasını atlayarak doğrudan sosyalizme geçişin temel amacıdır. Bu yüzden sosyalist devrimde, parti, devlet ve halkımızın en önemli görevleri bu yönelim çevresinde dönmektedir. Yaratıcı gücümü-

zü kullanarak bu devrimi ulusal ölçüde, aynı zamanda, her dalda ve her düzeyde tamamlamalıyız. Sosyalist büyük üretim sisteminin adım adım, kararlı ve dengeli bir biçimde kurulması ve halkın yaşam koşullarının gitgide düzeltilmesi somut amaçlarımızdır.

beşinci bölüm

BAŞLANGIÇ DÖNEMİNDEKİ EKONOMİK GELİŞMENİN YÖNÜ

ÜLKEMİZDE sosyalist büyük üretim sisteminin kurulması, yalnızca ulusal ekonominin bazı dallarında belli sayıda büyük girişimler gerçekleştirmekle sınırlı değildir, daha çok tüm toplumsal üretim sisteminin bir dönüşümünü ve tüm ulusal ekonomik yapıda köklü değişmeleri gerektirir. Bu ise, birincinin ikinciyi yaratacağına güvenerek, dönüştürülmüş bir küçük üretim sistemini büyük üretim birimleri kurmakla birleştirmeyi gerektirir. Buna karşılık büyük birimlerin gücü, küçük üretimin büyük girişimlere dönüştürülmesi hızını artırmak için kullanılabilir. Genel olarak, büyük bir sosyalist üretim sistemi kurma süreci, teknik devrimi yürütmenin ve el emeğini makineli emeğe dönüştürmenin yanısıra, üretim ilişkilerinin dönüştürülmesini de gerektirir. Bu süreç aynı zamanda yeni toplumsal işbölümünü, yeni ekonomi dallarının ve mesleklerinin yaygınlaştırılmasını, uzmanlaşma ve artan işbirliğinin birleştirilmesini de içerir. Ulusal ve bağımsız bir ekonominin kuruluşu,

başta sosyalist dünya sistemi ülkeleri olmak üzere, yabancı ülkelerle ekonomik ilişkilerin genişletilmesiyle gelişir.

Büyük bir üretim sisteminin kurulması, yeterli emek ve üretim araçları gerektirir. Daha önceleri, ilkel birikim döneminde, kapitalizm, hem "kendi ülkesinde" hem de sömürgelerde çalışan halkı soymak için insafsızca zora başvurdu ve hızla muazzam bir sermaye birikimini yaratmak için onları ücretli köleleri haline çevirdi. Sosyalizm, elbette, büyük bir üretim sistemi kurmak için gerekli sermaye birikimini soygun ve sömürü yoluyla gerçekleştirmez. Bu birikimi üretimi geliştirme ve emeğin üretkenliğini artırma temeli üstünde başarır. Sosyalizm, yalnızca sermaye birikimini sürdürmekle kalmaz, aynı zamanda halkın bütün tabakalarının refahını gözetir ve gelirin sosyalist ilkelere göre dağıtımını düzenler.

Ülkemizde mevcut koşullar altında, başlangıç döneminin temel ekonomik görevlerinin (sanayileşme için gerekli sermaye birikimini yaratmanın ve halkın yaşam koşullarını düzeltmenin) yerine getirilmesi, üretimi teşvik etmek ve emeğin üretkenliğini hızla artırmak amacıyla, çalışan halkın kollektif denetimi temeline dayanarak, *akılcı bir ekonomik yapının geliştirilmesini ve yeniden-işbölümünün gerçekleştirilmesini* zorunlu kılmaktadır. Akılcı bir ekonomik yapının geliştirilmesi, en başta tarımla sanayi, merkezce yürütülen ekonomiyle çeşitli bölgesel ekonomiler ve üretimle dağıtım arasındaki göreli durumların, büyüme hızlarının ve ilişkilerin belirlenerek değerlendirilmesini gerektirir.

Geçiş döneminin başlangıç aşamasında, ulusal

ekonomi henüz küçük üretim aşamasındadır, ve, düşük üretkenli tarımsal emek toplam toplumsal emeğin büyük bir oranını oluşturmaktadır. Bu koşullar altında ilk önemli adım, bireysel ve tek ürüne dayanan tarımı kollektif ve çok ürünlü bir sisteme hızla dönüştürmektir. Artan emek üretkenliğine dayanarak, üretimdeki yeni yönelime karşılık olmak üzere, toplumsal çalışmada yeni bir işbölümüne, tarımsal işgücünün bir kısmının sanayiye aktarılmasına, zorunlu çalışmanın giderek azaltılmasına ve birikimin tek kaynağı emek fazlasının artırılmasına geçmeliyiz. Sanayi, başlangıcından itibaren tarımı etkilemeli, tarım da merkezî ve bölgesel sanayilerle sıkı bağlar içinde olmalıdır. Sanayi ile tarım arasındaki bu ilişki, ancak merkezce yürütülen bir ekonominin ve çeşitli bölgesel ekonomilerin yaratılması yoluyla kurulabilir. *Ülkemizde sosyalist büyük üretim sistemini başlatmanın ve geliştirmenin zemini budur.*

Partimizin Üçüncü Kongresi'nin tarımı ve hafif sanayiyi ilerletirken ağır sanayinin akılcı bir biçimde geliştirilmesine öncelik vermemiz, sanayiyi öncü güç ve tarımı sınaî gelişmenin temeli olarak düşünmemiz ve bölgesel ekonomileri merkezce yürütülen ekonomiyle eşgüdüme bağlamamız gerektiğini önemle belirtmesinin nedeni budur. Kongrece kararlaştırılan bu çizgi, bizim temel yönelimimiz olmuştur ve olmaya devam edecektir. Bu çizginin gerçekleştirilmesi süreci ve son 15 yılın gerçekleri, başlangıç dönemindeki ekonomik gelişme programımızı somut olarak belirlememizi olanaklı kılmıştır: *tarımın ve hafif sanayinin büyümesine dayanarak ağır sanayinin akılcı bir biçimde geliştirilmesine öncelik vermek ve merkezce yürütülen bir*

ekonomiyle birlikte çeşitli bölgesel ekonomiler kurmak.

A. Ağır Sanayinin Akılcı Bir Biçimde Geliştirilmesine Öncelik Verilmesi

"Sosyalizmin tek mümkün ekonomik temeli büyük ölçüde makine sanayisidir. Bunu her kim unutursa komünist değildir."* Lenin'in bu etkili sözleri, sosyalist ekonomi sisteminde ağır sanayinin oynadığı son derece önemli rolü belirtmektedir. Ağır sanayiye verilen bu önem, bilimsel sosyalizmi öteki "sosyalizm" türlerinden ayıran temel ölçütlerden biridir. Küçük üretimi büyük ölçüde üretime yükseltecek bir kaldıraç olduğu için ağır sanayiye önem veriyoruz. Ağır sanayi, üretimi yeni aletlerle donatır, insanın doğa üstündeki gücünü artırır, emeği el zanaatları üretiminin geri koşullarından kurtarır, ve, yeni bir toplum ve ekonominin kuruluşunda emeğin üretkenliğini artırır. Ağır sanayinin engin gücü insanı doğal kaynakları daha tam olarak kullanacağı ve daha çok mal üreteceği bir düzeye getirir.

Ülkemizdeki koşullar altında partimiz, ağır sanayinin belirleyici rol oynadığı sosyalist sanayileşmeyi "sosyalizme geçişin tüm bir dönemi boyunca ana görev" olarak görmektedir. Ağır sanayinin kurulması, tarımın ve hafif sanayinin —işgücünde, tüketim mallarında, ilkel birikimde ve pazarda— ancak belli bir gelişme düzeyine ulaşmasıyla mümkündür. Daha önce, kapitalizm altında ağır sana-

* V. İ. Lenin, Partinin Taktikleri Üstüne Rapor, 5 temmuz 1921, **Toplu Yapıtları**, Progress Publishers, Moskova 1965, Cit 32, s. 492.

yinin büyümesi ancak hafif sınaî gelişmenin uzun döneminden sonra başladı; ağır sanayinin evrimi hemen hemen bir yüzyılı aldı. Şimdi, ülkemizdeki sosyalist üretim ilişkileri, sermaye birikiminin ve yeniden işbölümünün daha hızlı bir biçimde gerçekleştirilmesini olanaklı kılmaktadır. Başlangıçtan itibaren, ulusal gelirin bir kısmını ayırabilir ve işgücünü ağır sanayinin kurulmasında kullanabiliriz. İlkel birikimi hızlandırabiliriz ve kendi öz kaynaklarımızdan sosyalist ülkelerin yardımından ve uluslararası alanda kuracağımız öteki ilişkilerden yararlanarak karmaşık bilimsel ve teknik sorunları daha çabuk çözebiliriz. Tarım ve hafif sanayimiz düşük bir düzeyde olmakla birlikte, ağır sanayinin büyümesinde kapitalizmin sahip olamadığı birçok üstün koşullara sahibiz. Ağır sanayinin zorunlu belli birimlerini hemen kurma görevini kesin olarak yerine getirmezsek, o zaman ekonomik dönüşümün ülkemizdeki elverişli koşullarının bilincinde değiliz demektir. Ulusal ekonomiyi gecikmeksizin harekete geçirmek, tarım ve hafif sanayi gelişmesini hızlandırmak —adım adım ve sıçramalarla ilerlemek— için mevcut üstünlüklerimizi kullanmazsak, kendi yeteneksizliğimizi ortaya koymuş oluruz. Ama şunu çok iyi bilmeliyiz ki, ağır sanayi ancak tarım ve hafif sanayiye dayandığı zaman canlı bir biçimde ilerleyebilir. Tarım ve hafif sanayimizin şimdiki gelişmemiş durumunu ve ağır sanayi ile tarım ve hafif sanayi üretimi arasındaki zorunlu bağıntıyı hesaba katmamak tarıma ve hafif sanayiye gereken önemi vermeksizin ağır sanayiyi geliştirmeye çalışmak, pratikte, ağır sanayinin gelişmesinde aksamaya, mevcut ekonomik dengesizliğin kötüleşmesine, güçlüklerin art-

masına ve bir tüm olarak ulusal ekonominin akışının ters yöne çevrilmesine yolaçar. Bu nedenlerle, baştan itibaren tarım ve hafif sanayinin büyümesini sürdürmeli ve bu alanlarda hızla ileri doğru ilk sıçrayışı yapmalıyız. Ağır sanayideki her ilerleme, tarım ve hafif sanayinin büyümesini de ilerletecektir, çünkü ağır sanayinin başarıları olmaksızın tarım ve hafif sanayi için hiçbir ilerleme olamaz. Aynı biçimde, ağır sanayi, tarımın ve hafif sanayinin ilerlemesine yardım ederken, kendi öncelikli gelişmesinin koşullarını yaratır.

Şimdiki durumda, ağır sanayinin en önemli görevi *üretimin her dalına, en başta tarım ve hafif sanayiye, değişik teknik düzeylerde çeşitli aletler,* çalışmanın her dalına ve alanına göre gerek gelişmemiş gerek modern aletler *sağlamayı* mümkün kılmaktır. Bu, emeğin üretkenliğini hızla iki katına ya da üç katına çıkaracaktır. Emek üretkenliğinde bir artış, çalışmanın akılcı ve bilimsel bir örgütlenmesi, işgücünün titizce bir kullanımı, işçilerin niteliğinin yükseltilmesi, insan gücü dağılımının olduğu kadar üretimdeki yönelimin de doğru olarak belirlenmesi gibi, birdizi önemli önlemleri gerektirir. Emek üretkenliğindeki artışı, aynı zamanda, ekonomik yönetimde daha büyük verimliliği, ideolojik çalışmanın güçlendirilmesini, herkesin istekli bir biçimde çalışmasını, iş disiplinine uymasını ve sekiz saatlık çalışmayı tam olarak yerine getirmesini sağlamak için günlük yaşamı daha iyi örgütlememiz gerekir. Ancak, iş aletlerinin iyileştirilmesi en önemli önlemdir. Bu nedenle, gelişme hızını artırmak için cesaretli bir sermaye ve emek yatırımı yoluyla makine yapımcılığını önemli bir sanayi dalı olarak acilen geliştirmeliyiz. Yeni

makine yapımı olanaklarını yaratmanın yanısıra başka canalıcı sorunlar da vardır. Mevcut makine yapımı işletmelerinin yönetimine büyük dikkat göstermeliyiz. Her sanayi dalının ve her fabrikanın gerçek potansiyeli tam olarak belirlenmelidir. Makine yapımı fabrikaları, görevlerin dağıtımını ve sıkı işbirliğini sağlayacak bir sistem içine sokulmalıdır. Tüm şebekeyi içine alan bütünsel bir plana göre her fabrikanın üretimine doğru bir yön vermeliyiz. Mühendisliğin her dalındaki teknik kadrolar, en başta tarımın, ufak ölçüde sanayinin ve el zanaatlarının temel kuruluşlarında yer almalıdırlar. Kısa sürede daha elverişli birdizi aletler üretilebilmesi için, bu kadrolar aletlerin bütün türlerinin iyileştirilmesinde amaca yönelik çalışmalar yürütmeldirler.

Makine yapım dalı, bu görevleri yerine getirmek için, merkezden bölgelere doğru içinde yapımla onarımın ve uzmanlaşmış makine yapımıyla genel olarak makine yapımının akıllıca birleştiği bir sistem geliştirmelidir. Merkezî yönetim, tarım, hafif sanayi, büyük yapı, ulaşım, haberleşme ve öteki kesimler için modern makineler ve donanım yapan fabrikaların ve yüksek teknik düzeyde makine yapımı fabrikalarının kurulması ve yönetilmesi çalışmalarını yürütürken, bölgesel işletmeler sistemi de, ana görev olarak tarımsal üretime hizmet ederek, gerekli tüketim mallarının yapımını yerine getirmelidir.

Ağır sanayinin başka bir önemli görevi, bağımsız bir ekonominin temel hizmetini yerine getirmek için *enerji, malzeme ve donanım kaynaklarını* yaratmaktır. Bu, ekonomimizi giderek modernleştirmek, üretimin ve günlük yaşamın güncel gereksi-

nimlerini karşılamak için zorunlu bir görevdir.

Elektrik enerjisi üretiminin etkin gelişmesi öteki üretim dallarından zorunlu olarak bir adım önde gitmelidir. Merkezî yönetimin doğrudan yönetimi altında, termoelektrik ve hidroelektrik santrallar ile büyük ve orta boy fabrikaların çalışmaları eşgüdüme bağlanmalıdır. Aynı zamanda, koşulların elverdiği her yerde ve özellikle dağlık bölgelerde küçük hidroelektrik santralları kurmalıyız. Önümüzdeki yıllarda, ekonomik büyümeyi sağlayacak bir elektrik güç kaynağının hızla yaratılması mevcut kömür rezervlerimizin kullanılmasına ve büyük ölçüde termoelektrik santrallarının kurulmasına bağlıdır. Aynı biçimde, mevcut olanakları kullanarak, hidroelektrik santralları kurmak için etkin hazırlıklar yapmamız gerekir.

Elektrik enerjisi, çimento, tuğla ve kiremit üretimi için olduğu gibi, yakıt ve ihracaat için de kömüre gereksinim vardır. Bu nedenle, kömür üretimini hızla artırmalıyız. Mevcut kömür ocaklarını kullanmayı sürdürürken yenilerini açmalıyız. Bu alandaki yönetimi modernleştirmemiz ve araçları güçlendirmemiz gerekir. Kömür üretiminin çeşitli iş örgütlerini pekiştirmek, üretim zincirinin çeşitli halkaları arasında olduğu gibi işgücü ve donanım arasında da dengeli ve akılcı bir ilişki sağlamak için, her temel birimin kesin görevlerini belirlemek zorunludur.

Yapı malzemelerinin (çimento, tahta, tuğla, kiremit, kireç vb.) üretimi devletimiz için önemli bir görev olarak düşünülmelidir. Bu üretim, merkezî ve bölgesel yönetimler arasında açıkça belirlenmiş bir sorumluluklar dağılımı ve el zanaatları ve modern sanayinin sıkı işbirliği temeli üzerinde ülke

ölçüsünde bir ağ olarak örgütlenmelidir. Yeni yapı malzemeleri sanayisi, maddî ve teknik birimlerin kuruluşuna ayak uydurmalıdır. Amerikan emperyalistlerince sürdürülmüş vahşî ve yıkıcı savaş yıllarından sonra, bu özellikle zorunludur.

Üretimin *metalurjik dalı* dikkat göstermemiz gereken çeşitli ekonomik ve teknik sorunlar ortaya koymaktadır. Kuruluşta ve üretimde mümkün en yüksek verimliliğe ulaşmak için çalışmalıyız. Demire ilişkin metalurjiye gereken önemi verirken, demir dışındaki madenlere de doğal kaynaklarımızın düzeyine uygun bir yer vermeliyiz. Jeolojik araştırmaları geliştirmek, ve inceleme, araştırma, planlama ve üretim çalışmalarının çeşitli sorumluluklarını omuzlayabilecek kadroların ve işçilerin eğitimini hızlandırmak için hemen işe başlamalıyız.

Kimya dalı modern sanayideki rolüne uygun bir düzeye doğru hızla geliştirilmelidir. Başlangıç döneminin temel ekonomik görevlerinin yerine getirilmesi için çabalarımızı belli sayıda büyük girişimlerin kurulması üstünde toplamalıyız: gübre üretimi, haşere ilâçları üretimi, sentetik plastikler üretimi vb. tesisleri gibi. Aynı zamanda her dönem için somut hedefleri belirlenmiş uzun erimli bir ekonomik ve teknik plan hazırlamalıyız. Her ekonomik plan mutlaka ulusal üretimimize kimyasallaşmaya doğru bir yönelim kazandırmalıdır.

Ağır sanayinin çeşitli dalları için öngörülen bu yönelim, onun küçük üretimi büyük üretime dönüştürecek yakın geleceğe ilişkin işlevine ve aynı zamanda uzun erimli gelişme çizgisine uymaktadır.

B. Hafif Sanayi Gelişmesinin Güçlendirilmesi

Ağır sanayinin gelişmesi, hafif sanayide dengeli bir genişlemeyi gerektirir. İlkel birikim dönemi sırasında, hafif sanayi halkın yaşamı ve ihracat için gerekli malları üretir. Hafif sanayi aynı zamanda ağır sanayi için de bir çıkış yoludur.

Uzun yıllar savaşla tahrip edilmiş ve geri kalmış bir ülke olduğumuzdan, halkımızın yaşam düzeyi henüz düşüktür ve acil çözüm isteyen birçok sorunumuz vardır. Şimdiki durumda tüm toplumumuzun yaşam koşullarını henüz kökten düzeltemeyiz. Ancak sanayileşmenin ilk aşamaları için temel olan asgarî bir yaşam düzeyini sağlamak zorundayız. Bu nedenle, hafif sanayiyi geliştirmemiz, tüketim malları üretimini hızla artırmamız ve gereksiz eksikliklere son vermemiz gerekir. Bol ve hünerli işgücümüz, mevcut ulusal kaynaklarımız, özellikle zengin tropik tarımımız sayesinde hafif sanayiyi hızla harekete geçirebilir, ev kullanımı ve kısmen ihracaat için, çok çeşitli tüketim malları üretimini hızla gerçekleştirebiliriz.

Hafif sanayi sistemimiz, halkın yaşamı ve ihracaat alanındaki önemli rolünü yerine getirebilmesi için, besin maddeleri üretimi, dokuma, ev gereçleri, tahta işleme, kâğıt ürünleri ve kültürel maddeler üretimi gibi çok yönlü bir üretim faaliyetini kapsamalıdır. Böyle bir hafif sanayi, her dal ve girişimin teknik ve ekonomik özelliklerine göre, hem merkezî hem de bölgesel düzeylerde kurulmalıdır. Başlangıçtaki gelişmemiş tekniklerle modern tekniklerin birleştirilmesi yoluyla giderek tümden makineleşmeye ve modernleşmeye geçmeliyiz. Sistem, devlet girişimlerini ve zanaatçıların ve ufak ölçüde sanayi işçilerinin işlettiği çok sa-

yıda kollektif girişimleri içine almalıdır. El zanaatlarına ve küçük sanayiye gereken önemin verilmemesi, şimdiki ekonomik durumumuzun iyi anlaşılmamış olduğunu ve küçük üretimden büyük üretime ilerleme yasasının yeterince kavranılmamış olduğunu gösterir. El zanaatları ve küçük sanayideki sosyalist üretim ilişkilerini sürekli olarak güçlendirmemiz ve yetkinleştirmemiz, devletin önderlik ve yönetimini güçlendirmemiz, kooperatiflerin üyeleri arasında gerçek bir eşitlik ve kooperatiflerle devlet arasında doğru ilişkiler kurmamız gerekir. Aynı biçimde, tekniği yenilemek, üretimi yoğunlaştırmak, üretilen malların çeşitliliğini artırmak, el zanaatları ile küçük sanayiyi hafif sanayinin verimli bir kesimi haline getirmek gerekir.

Kısacası, sosyalist sanayileşmeyi makine yapımı, elektrik, yakıt, metalurji, kimya maddeleri, yapı malzemeleri, besin maddeleri, dokuma, ev gereçleri, tahta işleme, kâğıt ve kültürel maddeler gibi ana dallarda sıkıca yürütmeliyiz. Akılcı ve dengeli bir gelişme için bu dallara gösterilen dikkat, yalnızca daha iyi yaşam koşullarının ve genişletilmiş yeniden üretimin isterlerini karşılamaya yardım etmekle kalmaz, aynı zamanda tarımla birlikte bağımsız bir ulusal ekonomi için uygun bir temelin yaratılmasına da katkıda bulunur.

C. Tarımsal Gelişme

Tarım, tahıl ve öteki besin maddeleri gibi hayatî ürünleri topluma sunan ekonominin temel bir dalı ve üzerinde sanayinin geliştiği önemli bir zemin olduğu için, toplam ürün çok büyük bir çeşitlilikle ve hızla artırılmalı, emek üretkenliği de

aynı anda yükseltilmelidir. Ancak bu iki amacı gerçekleştirerek, çok yönlü tarımsal büyümeyi hızlandırmak, modern sanayiyi kurmak ve bugüne dek yurt-içi gereksinimlerine hizmet eden toplumsal emeğin bir kısmını ihracaat malları imalatına aktarmak mümkündür. Ayrıca, dış ticarete yönelik tarımsal emeğin bir kesimi teknik devrim için donanım ve makineler üretmekte kullanılabilir. Halkın yaşam düzeyini iyileştirmenin, kırsal pazarı geliştirmenin ve sosyalist sanayileşme için sermaye birikimi sağlamanın doğru yolu budur.

Başlangıç aşaması sırasında, tarımsal alandaki görevlerimiz son derece zordur. Tarımsal üretimin, tüm halkın gereksinimlerini karşılayacak ölçüde güçlü bir ilerleme göstermesi gerekir. *Besin maddeleri* üretimi her şeyden önce halkın daha iyi beslenmesini sağlar. Tarımsal üretim hafif sanayi için gerekli *hammaddeleri* ve *ihracaat* için gerekli malları karşılar. Böylece, tarımsal üretim teknik devrime hizmet eder ve *ulusal savunmanın* bütün alanlardaki gereksinimlerini karşılar. Ancak tüm ülkenin ve her bölgenin gereksinimlerini doğru ve somut bir biçimde belirleyerek ve mevcut tarımsal olanaklarımıza dayanarak, üretime en iyi yönelimi verebiliriz. Üretimin bölgelere göre uzmanlaşmasını ve akılcı bir planlamasını gerçekleştirebiliriz. Ayrıca teknik devrimi güçlendirebilir ve tüm ülke tarımına yeni bir dörünüm kazandırabiliriz.

Tarımımız, ılıman iklim nedeniyle kolayca ürün elde edilen tropikal bir tarımdır. Esas olarak üç tarımsal alan vardır: *ovalar, orta yükseklikteki alanlar ve dağlık alanlar.* Bunların her birinin kendine özgü üstünlükleri vardır. Dağlık alanlar ormancılığa, hayvancılığa ve yetişmesi uzun zaman

isteyen sanayi bitkileri üretimine elverişlidir. Ovalarda tahıl, öteki besin ürünleri, kısa sürede yetişen sanayi ürünleri üretilebilir. Orta yükseklikteki alanlar pirinç, besin ürünleri, baklagiller, sanayi bitkileri ve büyükbaş hayvan yetiştiriciliğine uygundur. Bölgesel yönetimler her alanın uygun tarımsal koşullarını değerlendirmelidirler. Merkezî yönetimin çeşitli dalları ise, üç tarımsal alanın her birinde üretimi ilerletmek için, uygun yerlerde donanımı ve sermayeyi yoğunlaştırmalıdır. Son birkaç yıl içinde, ovalardaki tarım çok ilerleme göstermiş ve büyük başarılar sağlamıştır. Ancak pirinç, besin ürünleri ve öteki bitkiler üretimi de hızla ilerlemeli, aynı zamanda yeni bir işbölümü olanağını sağlayacak emek üretkenliğinde de bir artış olmalıdır. Yoksa, ekonomimizde ve halkımızın yaşamında asla büyük bir değişiklik olamaz. Son birkaç yılda orta yükseklikteki alanlar ve dağlık alanlar ancak çok küçük bir ilerleme göstermiştir. Büyümedeki bu eksiklik büyük potansiyellerine karşılık düşmemektedir. Oysa başarılarımızdan hareketle, tarımsal gelişmeyi yönlendirmede derin bir değişiklik yapmamızın tam zamanıdır. Orta yükseklikteki alanlarda ve dağlık alanlarda pazarlanabilir malların yüksek oranda üretimine hızla girişilmelidir. Sınaî gelişmeye "temel" olma hizmetini yerine getirecek zengin ve çok ürünlü bir tarımı, ancak ovalardaki tarımsal üretimi orta yükseklikteki alanlarda ve dağlık alanlarda yapılan üretimle birleştirmek yoluyla gerçekleştirebiliriz. Ovalardaki tarımın hızla büyümesi, dağlık alanlardaki tarımsal gelişmeyi de ilerletecektir. Buna karşılık, dağlık, alanların tarımsal olanaklarının gelişmesi de ovalardaki tarımı destekleyecektir.

Bu üç tarımsal alan dışında, deniz ürünlerinin bol verimli bir kaynağı ve haberleşme ve ulaşımın elverişli bir aracı olarak *deniz,* özel bir önem taşımaktadır. Sosyalist sanayileşmenin tüm gidişi boyunca üretimi yönlendirirken ve yeniden işbölümünü sürdürürken, denizin sunduğu engin kaynaklardan yararlanmaya da gereken önemi vermeliyiz. Deniz kaynaklarının halkın yaşam düzeyinin iyileştirilmesine ve ulusun zenginleşmesine büyük katkısı olabilir.

İçinde bulunduğumuz dönemde tarımın stratejik görevi üç hedefi içermektedir: "beş ton pirinç", "bir çiftçi", "iki domuz". "İşlenen her hektar başına beş ton birinç": Bu, yalnızca pirinç üreticilerine değil, tüm toplumumuza yeterli besin sağlamaya ilişkin bir hedeftir. Ama bu, yiyecek sorununun yalnızca pirinçle çözüleceği anlamına gelmez. Her bölgenin özelliklerine göre uygun oranlarda yardımcı besin ürünleri, bitkiler ve başka ürünler yetiştirmek zorunlu olacaktır.

"İşlenen her hektar başına bir çiftçi": Bu, yalnızca yoğun tarım için yeterli işgücünü sağlamaya değil, aynı zamanda işgücünün bir kısmını ihracaat malları üretimine ayırırken tarımla sanayiyi geliştirecek yeni bir işbölümünü gerçekleştirmeye ilişkin bir hedeftir.

"İşlenen her hektar başına iki domuz": Bu, yalnızca yurt-içi tüketim için et sağlamaya değil, aynı zamanda yoğun tarım için gübre, ihracaat için et sağlamaya ilişkin bir hedeftir. Bu üç hedefi gerçekleştirmek için harcanan çaba, tek ürünlü tarımı çok ürünlü tarıma dönüştürme çabası demektir. Bu, bölgesel ekonomilerden tam olarak yararlanmaya ve bölgesel işgücünün ulus ölçüsünde ye-

ni bir işbölümüne temel olacak yeni bir dağılımını sağlamaya çalışmamız demektir.

Bütün bu stratejik görevlerin yerine getirilmesi, büyük ölçüde sosyalist tarımı kurma ve geliştirme çizgimizin ve önümüzdeki aşamada tarımla sanayi arasında oluşacak ilişkinin tam bir bilincini gerektirir. Tarımdaki genel ve fiilî yolgöstericiliğimizi cesaretle yetkinleştirmemiz ve yeni, pratik, yeterli bir çalışma biçimini benimsememiz gerekir. Önder kadrolar her kooperatifin ve her yörenin durumunu yerinde değerlendirmek için oralara gitmeli ve onların ekonomik ve teknik sorunlarına cesaretli, pratik ve köklü çözümler getirmelidirler. Tipik bireysel başarılardan genel bilimsel sonuçlar çıkarılmalı ve bilimsiz deneyimle yetinilmemelidir. Ancak, bu başarıları "çoğaltma" uğrundaki bir girişim, bu deneyimi her hayvan, bitki ya da toprak türüne uyarlama yoluyla somut koşulları tam olarak dikkate almak zorundadır. Demokrasi genişletilmeli ve yenilikler teşvik edilmelidir. Gene de, her yörenin ve her kooperatifin özelliklerine uygun olarak, üretimde ve dağıtımda, ekonomik ve teknik disiplini titizce korumak zorunludur. Küçük üreticinin düzensizliğine, dağınıklığına ve her türlü kusurlarına karşı savaşılmalıdır. Özellikle köy ve bölge düzeyindeki parti kadrolarının ve yönetici personelin her bitki ve hayvan türünün teknik ve ekonomik özelliklerine ilişkin tam bir bilgiye sahip olmaları, su, gübre, tohum, işleme takvimi ve tarımsal aletlerle ilgili sorunları çözmeleri gerekir. Bunların her biri kooperatif yönetiminin pratik bilgisine sahip olmalı ve tarımsal üretimin sorumlu oldukları belli bir alanında uzmanlaşmalıdırlar. Parti kadroları ve yönetici personel kooperatiflerin

yeni düzenlerinin tam bir bilgisiyle titiz uygulamalarını hızla ilerletmelidirler. Tarımsal yönetimi yetkinleştirmeye ve merkezden tabana yönetim aygıtını pekiştirmeye çalışırken, etkin biçimde yeni bir maddî ve teknik temel kurmamız, su şebekelerini tamamlamamız ve yoğun tarım için yeterli su ikmali sağlamamız gerekir. Aynı zamanda, işgücünü elverişli aletlerle donatmalı, tohumları iyileştirmeli, gübre (özellikle dışkı ve organik gübre) üretimini artırmalı ve benzeri önemli işlevleri yerine getirmeliyiz.

Sermaye birikimi ve halkın gereksinimlerinin karşılanması, başlangıç döneminin iki temel görevidir. Bu görevleri yerine getirebilmek için, henüz geri olan tarımımız derin ve çok yönlü bir devrimci dönüşüm sürecinden geçmelidir. Bu süreç teknik gelişmeye uygun olarak, üretim ilişkilerinde dönüşümü, bölgesel uzmanlaşmayla güçlendirilmiş çok yönlü bir tarımsal gelişmeyi ve işlenen toprakların genişletilmesiyle birlikte yoğun bir tarımı içerir. Bu devrimci dönüşüm yalnızca köylülerin işi olamaz. Bu, işçi sınıfı, tüm sosyalist devlet ve her meslekten ve her düzeyden kimselerin ortak işi olmalıdır. Sanayi gibi tarım da, sanayi kadar değilse bile, sosyalist kollektif mülkiyet temeli üstüne kurulan ulusal ekonominin ana bir dalıdır, ve, genişletilmiş toplumsal yeniden üretime katkıda bulunur. Bu nedenle, ulusal ekonomiye genel ve somut rehberlik çalışmamızda tarım küçümsenmemelidir. Çünkü yavaş ve dengesiz bir tarımsal gelişme, toplumsal yeniden üretimin tüm dolaşımına, özellikle ağır sanayinin öncelikli gelişmesi için tarımın temel olduğu başlangıç aşamasında, ters etki yapar. Bu yüzden, özellikle sınaî, malî ve

ticarî dallardaki merkezî ve bölgesel devlet organlarımız, tarımı daha iyi donatmalı, kısa sürede tüm ulusal ekonomimizdeki öteki değişmelere başlangıç olacak köklü değişimleri getirerek onun gelişmesini canla başla ilerletmelidirler.

D. Merkezî ve Bölgesel Ekonomilerin Aynı Zamanda Gelişmesi

Tam bir dönüşümden geçmekte olan çeşitlendirilmiş bir tarımla sanayimiz arasında sıkı ve uyumlu bir eşgüdüm sağlamak için, sanayimiz iki kesimi kapsamalıdır: biri merkezî yönetimce yürütülen kesim, öteki çeşitli bölgesel yönetimlerce yürütülen kesim. Eşgüdüm yalnız ulusal bir düzeyde değil, aynı zamanda her bölgede yer alır. Tarım, merkezî ve bölgesel sanayilere besin maddesi, işgücü, hammadde ve pazar sağlamalıdır. Bölgesel ve aynı zamanda merkezî sanayiler kırsal alanlar için üretim araçları ve tüketim malları sağlamalıdır. Tarımla her iki sanayi kesimi arasındaki bu ikili ilişki, her dalda ve dönemde ulaşılan teknik düzeye ve üretim düzeyine bağlı olarak, sürekli bir evrim içindedir. Tarımda yeni bir işbölümü sürdürülürken ve merkezce yürütülen sanayi henüz olgunlaşmamış durumdayken, bölgesel düzeydeki tarımla sanayinin eşgüdüme bağlanması yakın gelecek için özel önem taşımaktadır. Bu yüzden, *sanayi ile tarım arasında en iyi dengeye* ulaşmak için, ekonomik yönetimin sorumlulukları çeşitli bölgesel düzeylere aktarılmalıdır. Merkezî yönetim, merkezce yürütülen ekonominin değişik dallarını kurarken, verimli bölgesel ekonomilerin ilerlemesine daha büyük katkıda bulunmalıdır.

Merkezce yürütülen bir ekonominin yanısıra bölgesel ekonomiler kurmak demek, yalnızca sanayi ile tarım arasında mümkün en iyi ilişkiyi amaçlayan ekonomik bir yapının kurulması değil, aynı zamanda ekonomimizdeki bütün öteki birdizi ana sorunlara akılcı çözümler getiren, küçük üretimden büyük ölçüde sosyalist üretime ilerlerken ekonomimiz için mümkün en iyi ilişkileri amaçlayan akılcı bir ekonomik yapının kurulması demektir. Gerçekten, ekonomimizin nesnel gelişmesi, ulusal ve bölgesel düzeylerde, tüm ülkenin ve her bölgenin dengeli gelişmesiyle ilgili sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Sosyalist ekonomimiz, yalnızca merkezî yönetim altında gelişebilecek ekonomik dallar ve girişimlerin yanısıra, yalnızca bölgesel yönetim altında gelişebilecek ekonomik dalları ve girişimleri içerir. Ekonomik yaşamımızın bu nesnel gerçeğini, ulusal ve bölgesel sorunlar arasındaki farkı gözönüne almamak, ekonomik yasaların işleyişi ve kapitalist gelişme aşaması deneyimini geçirmemiş olan ekonomimizin gelişmesi için bir engeldir. Büyük ölçüde makineleşmiş üretim, ancak merkezî yönetimin toplu ve birleşik önderliği ile çeşitli bölgesel yönetimlerin kollektif denetim hakkının ustaca birleştirilmesi sonucu gerçekleşebilir. Makineleşmiş üretim, ancak küçük üretimi dönüştürmenin ve bölgesel düzeyde bir yeniden işbölümünü gerçekleştirmenin yanısıra büyük girişimlerin kurulmasıyla ortaya çıkabilir. Birçok yerlerde ve çeşitli düzeylerde üretimin dinamik gelişmesini ilerletmek için tüm ülkenin ve her bölgenin büyük olanaklarından nasıl tam olarak yararlanacağımızı bilmeliyiz. Ulusal ekonomimizin bel kemiği hizmetini gören modern büyük ekonomik birimlerin

kurulması için yalnızca sosyalizmin üstün özelliklerinden en iyi biçimde yararlanmak yetmez. Aynı zamanda, halkın bütün gizli yeteneklerini harekete geçirecek ve onun ekonominin kurulması, üretimin geliştirilmesi ve günlük yaşamın örgütlenmesi çalışmalarına katılmasını sağlayacak bölgesel düzeyde uygun ekonomik örgütleri nasıl kuracağımızı da bilmeliyiz.

Geri bir ekonomiden ve düşük bir yaşam düzeyinden işe başlıyoruz. Ama halkımızın ve ülkemizin gereksinimleri her gün çok yönlü olarak artmaktadır. Çeşitli bölgeler ikinci derecedeki gereksinimleri yeterince ve zamanında yerine getirirlerken, ulusal önemde temel tüketim gereksinimlerini ancak merkez organları karşılayabilirler ve karşılamalıdırlar. Merkezî ve bölgesel yönetimler arasında sağlanacak sıkı bir eşgüdüm ve görevlerin açık-seçik belirlenmesi, tüm ülkenin gelişme düzeyine, aynı zamanda her bölgenin olanaklarına ve özelliklerine göre halkın tüketim gereksinimlerini yerine getirmenin en iyi yoludur. Bu nedenlerle, *üretimle tüketim arasındaki denge* sorunu, yalnız ulusal ölçüde değil, her bölge için de ortaya konmalı ve çözülmelidir. Ulusal ve bölgesel dengelerin kendilerine özgü önemleri vardır; sürekli olarak birbirlerini destekler ve tamamlarlar. Üretimle tüketim arasındaki dengenin ana sorunları merkezî yönetim tarafından bir kez çözümlenince, çeşitli bölgesel yönetimler kendi alanlarındaki benzer sorunlara daha iyi çözümler sağlayacak duruma gelirler. Aynı biçimde, bir kez bölgesel denge sorunları çözülünce, merkezî yönetim için ulusal önemdeki ana denge sorunlarını uygun biçimde karara bağlamanın koşulları yaratılır.

Her bölgede üretimle tüketim arasında kurulan bir denge, ekonomik büyümeyi artıracak, yaşam düzeyini yükseltecek ve ulusal ekonomiye büyük ölçüde katkıda bulunacaktır. Her bölge olanaklarını en üst dereceye dek geliştirebilir, olanak ve gereksinmelerine göre ekonomisini geliştirmede öteki bölgelerle yarışabilir; böylece, hem üretimin hem tüketimin çeşitliliği artar, halkın yaşam koşulları düzelir. Elbette ki, ulusal tüketimin ana standartları tüm ülke için belirlenmelidir, çünkü bu bir sosyalist ilkedir ve kollektif mülkiyetli sosyalist sistemin bir zorunluluğudur.

Küçük el zanaatları üretiminden büyük ölçüde modern üretime ilerlemek, zorunlu olarak *yeniden işbölümünü* gerektirir. Özgül bir işbölümü zorunlu olarak belli bir teknik düzeye karşılık düşer. Üretici güçlerin ulusal sınırları aştığı günümüzde, toplumsal işbölümü yalnızca tek tek uluslar çerçevesi içinde değil, aynı zamanda bir ölçüde uluslararası alanda da gerçekleşmelidir. Ülkemizde tarımsal işgücü, çok düşük bir üretkenlikle, henüz toplam toplumsal işgücünün dörtte-üçünü oluşturmaktadır. Bu yüzden, yeni bir işbölümü en başta tarımsal alanda yeniden işbölümü demektir. Ekonomik gelişmenin acil gereksinimleri ve şimdiki aşamada işgücü yönetiminin temel hedefleri şunlardır: besinsel bitki tarımında yer alan işgücünün bir kısmını sanayi bitkileri tarımına, hayvancılığa, balıkçılığa ve ormancılığa aktarmak; tarımsal işgücünün bir bölümünü sanayiye, ulaşıma ve haberleşmeye aktarmak; kalifiye olmayan işgücünü kalifiye işgücüne dönüştürmek; ve düşük üretkenli işgücünü yüksek üretkenli düzeye çıkarmak. Yeniden işbölümüne doğru zamanında ve akılcı bi-

çimde atılacak bu adımlar teknik devrimin gidişini ve büyük üretim sisteminin doğuşunu hızlandıracaklardır. Çok iyi bilmeliyiz ki, ilkel birikimi olsun halkın yaşam düzeyini iyileştirmeyi olsun, tarımsal işgücünün şimdiki durumunu koruyarak değil, ancak ekonominin çeşitli dalları arasında yeniden bir toplumsal işbölümüne dayanarak başarabiliriz.

Yeni işbölümü önümüzdeki aşamada esas olarak çeşitli üretim birimlerinde ve bölgelerinde gerçekleştirilmelidir. Kuşkusuz, merkezce yürütülen ekonomik dalların serpilip gelişmesi, kırsal işçilerin bir bölümünü çekecek, emeğe tümüyle yeni bir nitelik verecek ve işgücünün yapısını büyük ölçüde üretim yönünde dönüştürecektir. Ancak, eğer yalnızca merkezce yürütülen dalların gelişmesine güvenirsek yeniden işbölümü çok yavaş ilerler. Bu dallar işgücünün her yıl ancak göreli olarak küçük bir bölümünü çekerek toplumsal çalışmanın ancak bir kısmının üretkenliğini artırırken, çeşitli bölgelerde geri kalan işgücünün büyük kısmı acil olarak akılcı bir işbölümü ve kullanım gerektirecektir. Emeğin üretkenliği nasıl artırılabilir ve tarımsal işgücünün bir bölümü nasıl serbest bırakılabilir? Bu serbest kalan işgücünü en yararlı biçimde nasıl kullanabiliriz? Bunlar ancak her kooperatif ve her bölgenin kavrayıp zamanında çözebileceği günlük sorunlardır. Küçük mekanik atelyelerin kırsal alanlarda çok sayıda kurulması milyonlarca iş-günü kazandırmakla birlikte, bu serbest kalmış işgücü birçok yerlerde yeni uğraşlara yöneltilmemiştir. Topluma yeni zenginlik yaratılmamış ve tarımsal emeğin üretkenliği artırılmamıştır. Ekonomik yönetimdeki bu eksikliklerin zamanında üste-

sinden gelinmezse, tarıma bilim ve tekniğin girmesi ve yeni işbölümü engellenmiş olacak, yeni ekonominin kurulması yavaşlayacaktır.

Ülkemizde yeniden işbölümünün gelişme yasası, küçük üretimden büyük üretime ilerledikçe, yalnızca merkezce yürütülen ekonomik dalların büyümesini değil, çeşitli bölgesel ekonomilerin akılcı gelişmesini de ilerletmek için en büyük çabalarımızı gerektirmektedir. Ancak her bölgede ekonomik kuruluşla birlikte gerçekleştirilecek yeniden işbölümüne dayanarak, tüm toplum ölçüsünde yeniden bir işbölümüne geçebiliriz. Buna karşılık olarak ulusal ekonominin ve merkezce yürütülen dalların geliştirilmesi, çeşitli bölgelerdeki ekonomik durumu ve çalışma durumunu etkileyecek ve oralarda yeniden işbölümünü hızlandıracaktır.

Kentler ve kırsal alanlar arasındaki ilişkide genellikle iki süreç işler: bir yanda kentin kırsal alandan ayrılması, öte yanda ise kırsal alanın kentleşmesi. Bu iki süreç asla bağımsız ve ayrı değildirler; ekonominin, özellikle sanayinin gelişmesiyle yakından bağıntılıdırlar. Kentin kırsal alandan ayrılması, gerçekte, sanayinin tarımdan ayrılmasıdır. Kırsal alanın kentleşmesi ise, gerçekte tarımın sanayileştirilmesi ve sanayinin kırsal alanlara yerleştirilmesidir; bu, sanayi ile tarım arasında sıkı bir eşgüdüm sağlanması demektir. Çeşitli bölgesel ekonomilerin aynı anda gelişmesiyle birlikte merkezce yürütülen bir ekonominin kurulması, kent ile kırsal alanın birleştirilmesinin ve ikisi arasındaki farkları hızla ortadan kaldırmanın en iyi yoludur. Merkezce, yürütülen sanayi birimlerinin uygun yerlerde kurulması ve sanayi ile tarımı kapsayan bölgesel ekonomilerin genişlemesi *hem kenti hem de*

kırsal alanı geliştirebilmemizi sağlayacaktır. Birçok yerlerde, kırsal alanlarla yakından bağlantılı kentler belirecektir. Tüm ülke için politik, ekonomik ve kültürel merkezler olarak hizmet görecek bazı oldukça büyük kentlerin yanısıra, ekonomik büyümemizle orantılı olarak çeşitli yerlerde çok sayıda küçük ve orta büyüklükte kentler kuracağız. Bunlar kırsal alanları etkileyecek ve onların ekonomik, toplumsal ve kültürel bakımdan hızla ilerlemelerine yardım edecektir. O zaman, dağlık ve ovalık her bölgeye yeni bir çehre vermiş olacağız ve, nerede yaşıyor olurlarsa olsunlar, bütün yurttaşlara maddî refah, zengin ve sağlıklı bir yaşam sağlayacağız.

Merkezî ve bölgesel ekonomilerin aynı anda kurulması *ulusal halk savunması için sağlam bir ekonomik temel* de yaratır. Ülkemizdeki halk savaşının gücü, düşmana karşı koymak için doğrulan tüm halkın gücüdür. Bu güç, üç stratejik alan —dağlar, ovalar, kentler— için uygun taktikler kullanan politik ve askerî güçler biçiminde örgütlenmiştir. Her il hem harekât açısından hem de lojistik açıdan, savaşın ve üretimin stratejik bir birimidir. Bu yüzden, yalnızca modern ağır sanayinin kurulması yeterli değildir. Güçlü ve dayanıklı bölgesel ekonomiler de kurulmalıdır. Aynı biçimde, büyük üretici güçlerin yaratılması yeterli değildir, onların askerî stratejilerimize göre coğrafik olarak nasıl dağıtılacağı da bilinmelidir. Her çarpışmada ve her koşul altında çarpışma gücümüzü ve üretim gücümüzü koruyabilmek, geliştirebilmek ve halkın gücünü uzun bir savaşım için seferber edebilmek bu hazırlıkları yapmakla mümkündür.

Ülkemizdeki ekonomik gelişmenin yasası uya-

rınca *merkezî ve bölgesel ekonomiler arasında yeni ilişkiler* gelişmiş ve ekonomik yönetimin birçok yeni sorunu ortaya çıkmıştır.

Bölgesel ekonomilerin gelişmesi daha ağır yönetim sorumlulukları getirmekte ve merkezî yönetim işlevleri daha karmaşık hale gelmektedir. Ekonomimiz geliştikçe, birçok bölgesel sorunlar ulusal önem kazanacaktır. Bölgeler arasında dengeli gelişme sağlamanın ve bölgesel özellikte üretim yapmanın birçok sorunları ulusal boyutlar kazanacaktır. Böylece bölgesel değişmelerin ve olanakların gelişmesi nedeniyle merkezî ekonomi adım adım güçlenecektir. Ancak, ekonomi büyüdükçe bölgesel yönetimin işlevleri de karmaşıklaşacaktır. Bölgesel yönetimin sınırlarını aşmış üretim alanları ve denge sağlama sorunları merkezî yönetime aktarılırken, bu konularla ilgili olarak yerel ekonomik yaşamda birçok sorun ortaya çıkacaktır. Böylece, ekonomik yaşam, hem merkezî hem de bölgesel yönetimlere, sürekli değişen ve gelişen bir öz katacaktır. Merkezce yürütülen ekonomi çeşitli bölgelere yayılmakla zayıflamıyacağı gibi, merkezileşme de bölgesel ekonomilerin büyümesine çelme olmayacaktır. Daha önce merkez ve il yönetimleri arasındaki ekonomik sorumlulukları paylaşmak için adımlar atmıştık, ama bu açıkça belirlenmemişti. Sosyalist ekonomimizin zorunlu olarak hem bölgesel ve hem de merkezce yürütülen ekonomileri kapsaması gerektiği yasal gerçeğini henüz tam olarak hesaba katmamıştık. Yönetimsel sorumlulukları çeşitli bölgelere dağıtmakta amaç, tarımın ve sanayinin bölgesel gelişmesi ve yeni bir işbölümünün gerçekleştirilmesi için koşullar yaratmaktır. Bu ilkeye dayanarak, sorumlulukların dağıtımı yoluyla

merkezî ekonominin gelişmesine daha büyük katkı sağlanabilir, ve aynı zamanda, merkezî otoritece konmuş çizgi ve politikalara göre halkın ortaya koyduğu yerel sorunlar zamanında çözülebilir.

Yönetim sorumluluğunun birleşik ekonomik yapımızın bütün alanlarına dağılımı nedeniyle, merkezce ve bölgelerce yürütülen ekonomiler olacaktır: merkezce yürütülen bir sanayi, yerel sanayiler ve aynı biçimde merkezî ve bölgesel planlar, ulusal ve bölgesel bütçeler. Bölgesel ekonomik yönetim ve bölgesel ekonomlierin geliştirilmesi asla her bölgenin bağımsız bir ekonomik birime dönüştürülmesi anlamına gelmez. Merkezî yönetim, ana denge ve göstergeleri, üretim ve tüketim için belirlenen ana politika ve temel standartları, kaynakların ve sermayenin ayrılacağı yerleri içeren ulusal plan yoluyla tüm ekonomik sistemin birleşik ve merkezî önderliğini yerine getirir. Merkezce yürütülen ekonomi en önemli dalları içine alır; tüm ulusal ekonominin öncü gücü ve kaldıracıdır. Merkezî yönetimin koyduğu çizgi ve politikalar, ortak yönelim ve plan temeli üstünde her bölge kendi ekonomisini kuracak ve yönetecektir. Her bölgesel ekonomi ulusal ekonominin bir öğesidir, aynı zamanda kendi alanı içinde mantıklı ve dengeli bir yapıdır; merkezî yönetimce belirlenmiş ortak yönelimi, plan ve politikaları izlemekle birlikte, her özel bölgenin insiyatifini, yaratıcılığını, durum ve özelliklerini de yansıtır.

Bölgeler arasındaki ilişkiler, gerçekte ulus ölçüsünde toplumsal işbölümü sisteminin çeşitli kesimleri arasındaki sosyalist işbirliği ilişkileridir. Bu ilişkilerin çeşitli biçimleri vardır: teknik, hammaddeler ve tüketim bakımlarından değiş-tokuş ve yar-

dım; ortak çıkarlara ilişkin ekonomik ve kültürel projeler konusunda işbirliği vb.. Bu ilişkiler merkez organlarının yolgöstericiliği altında gelişirler, devlet planıyla çelişkiye düşmeyip, tam tersine, onu tamamlar ve zenginleştirirler.

Her il ekonomisini geliştirmek için zorunlu bütün koşullara sahip olmalıdır. Ekonomik, kültürel ve eğitim alanlarındaki yönetim görevlerinde illere yetki verilmekle birlikte, ekonomik gelişme ve yeniden işbölümü gereksinimlerini karşılayabilmeleri için onlara yeterli işgücü, kaynak, sermaye ve bir pazar sağlanmalıdır. Kuşkusuz en uygun gereksinimler her bölge için katı ve değişmez bir biçimde saptanmaz, bunlar ilden ile değişir. Bu gereksinimleri saptamada yer, nüfus, sanayi ve tarım kaynakları, ulaşım ve haberleşme araçları ve benzeri bütün etkenler dikkatlice hesap edilmelidir. Bölgesel ekonomilerin dengeli gelişmesini sağlayacak bir düzeni böylece gerçekleştirebiliriz.

Merkezce yürütülen ekonomi ile çeşitli bölgesel ekonomiler arasındaki çok yönlü ve karmaşık ilişkiler, planlama, gelir-gider hesapları, kaynakların ve ürünlerin dağıtımına ilişkin yönetmelikler ve pratik önlemler dizisi içinde belirlenmelidir. Parti ve devlet tarafından konulan ekonomik gelişme çizgi ve politikalarının yaşama geçirilmesi çalışmalarında genel ilkeler ve sloganlarla yetinmemeliyiz. Tam tersine, örgütsel sorunlar, kurallar ve yönetmelikler konusunda ayrıntılı bir çalışma yapmalıyız. Bürokratik merkezileşmeye karşı da, anarşik dağılmaya karşı da korunarak, gereğinden çok ya da gereğinden az personel çalıştırmaktan kaçınmamız, görev ve sorumlulukları açıkça belirlememiz gerekir.

E. Ekonomik Yönetim Sisteminin İyileştirilmesi

Bir kez ekonomik gelişmenin çizgi ve yönelimi saptanınca uygun bir yönetim sisteminin kurulması büyük bir önem kazanır. Çizginin başarılı ya da başarısız olmasını bu sistem belirler. Şimdiki ekonomik yönetim sistem ve araçlarımız yetersizdir; ve henüz ekonomik kuruluş görevlerini karşılayacak durumda değildir. Bu da parti çizgi ve politikalarının uygulanmasını etkilemekte, ekonomik dönüşüm ve kuruluşun gidişi yavaşlamaktadır. Henüz birçok yoldaş bu alandaki eksikliklerimizin tam bilincinde değildirler. Ekonomik yönetimin önemini tam olarak anlamamışlar ve ekonomik örgütlenme işini ciddi olarak ele almamışlardır.

Ekonominin yönetimi, gerçekte nesnel yasalara göre gelişen canlı bir organizmanın yönetimidir. Bir yönetim sistemi, ancak ulusal ekonominin bir tüm olarak gelişiminin genel yasalarını ve her bölge, kesim, birim ve dönemin özelliklerini tam olarak yansıtırsa, uygun bir sistem olabilir. Böyle bir yönetim sistemi nesnel gerçeklik içinden çıktığı ve ekonomik duruma göre değişebildiği için, ne dağınıklığa ne kalıpçılığa ne de bürokratizme göz yumar. Bütün dallardaki ve her düzeydeki yöneticilerin ekonomik koşulları iyice bilmeleri, yeni etkenlerin ortaya çıkışını duyarlılıkla izlemeleri gerekir. Proletarya diktatörlüğünün gücü, gelişmenin yasalarını anlama ve onun gerektirdiği önlemleri alma yeteneğinden gelir.

Kuzey'de üretimin gelişmesi ve yeniden işbölümü henüz başlangıç aşamasında olduğundan, ekonomik yönetimin son derece esnek olması, hem sosyalizmin evrensel yasalarına hem de küçük üre-

timden büyük üretime dönüşümü yöneten yasalara uygun olması gerekir. Birleşik merkezî yönetimin önderliğini olsun çeşitli bölgelerin ve temel birimlerin kollektif denetimini olsun tam olarak yansıtması gerekir. Bir yandan maliyet muhasebesinin daha geniş bir uygulaması ve pazar ilişkilerinden tutarlı bir biçimde yararlanma faaliyetlerini yürütürken, bir yandan da planlamanın etkinliğini artırmalıyız. Politik ve ideolojik eğitimi güçlendirmenin, yığınların sosyalist bilincini yükseltmenin yanısıra, maddî özendiricilik de kullanılmalıdır.

Sosyalist ekonomi sisteminin kendine özgü üstünlüğü planlamadır; ve bu yüzden, planlamaya sosyalist ekonomi yönetiminde başlıca dikkati göstermek gerekir. Planlamayı ihmal etmek, planlı ekonomik gelişme yasasına gereğinden az önem vermek, sosyalist ekonominin özünü terketmeye, ekonominin örgütlenmesinde ve yönetiminde proletarya diktatörlüğünün rolünü kaldırmaya götürür. Kuşkusuz, şu anda karşıkarşıya olduğumuz birçok sorun var. Ekonomimizde planlama çalışmasını nasıl sürdüreceğiz? Pazar ilişkilerini ve kredi, fiyat, ücret ve kâr gibi kaldıraçları hangi ölçüde kullanacağız? Bunlar şu anda ülkemizin ekonomik yönetiminin temel sorunları arasındadır.

Küçük üretimden işe koyulduğumuz için, hem ulusal hem de bölgesel bakımlardan önemli olan ekonomik sorunlarla karşıkarşıyayız. Bu nedenle, merkezî ve bölgesel düzeylerde ve temel kuruluşlar düzeyinde kapsamlı planlar ortaya konulmalıdır. Bu, ekonomimizin şimdiki durumuna, ekonomik gelişme ve birikimin başlangıç aşamasının temel görevlerine ilişkin nesnel bir zorunluluktur. Her

düzeydeki planlama organlarına, kendi özgül ekonomik sorunlarını çözebilmelerini sağlayacak ve ulusal ekonominin gelişmesine büyük ölçüde katkıda bulunacak görevler verilmektedir. Merkezî plan tüm ulusal ekonominin gelişimini yönlendirir; ana dalların gelişmesini ve büyüme hızını belirler; ekonomik gelişmenin ana denge öğelerini ve aşamalarını tanımlar ve tüm ülke için ana görevleri ve genel hedefleri ortaya koyar. Merkez planlama organlarının önderliği ve pratik içindeki kılavuzluğu altında, her bölge ve her temel kuruluş merkezî planın koyduğu görevleri ve hedefleri yerine getirmek için kendi gelişme planlarını hazırlar. Aynı zamanda, merkezî plan, bölgesel düzeyde ya da temel kuruluşlar düzeyinde ortaya çıkan bütün görevleri yerine getirmek ve bütün sorunları çözmek için bütün olanaklardan ustaca ve yaratıcı biçimde yararlanmalıdır. Her planlama kademesi bir üretim ve maliyet muhasebesi birimi olduğu gibi, bir birikim ve yaygın yeniden-üretim birimidir de. Tüm ülke için belirlenen ekonomik ve teknik hedeflerin yanısıra, her kademenin de kendi hedefleri olmalıdır. Bu üç planlama kademesinin her birine değişik görevler ve işlevler verilmiş olmakla birlikte, bunlar merkezî planlamanın öncü rol oynadığı organik bir bütünü oluştururlar.

Ulusal ekonomimiz hızlı bir devrimci değişme sürecinden geçiyor. Üretimde olsun tüketimde olsun, sürekli olarak ancak pratik içinde kavranabilen yeni gereksinimler, olanaklar ve denge durumları ortaya çıkıyor. Bu nedenle, ulusal ekonominin görece uzun bir döneminin gelişmesini ana çizgileriyle veren ve büyük üretimi kurma ve geliştirmenin ana projelerini içeren *uzun erimli planı sıkıca*

uygulamalıyız. Aynı zamanda, özgül bir hedefi gerçekleştirmek, özgül sorunları çözmek ve planın gerçekleştirilmesi sırasında ortaya çıkan sorunlara zamanında çözümler getirmek için birer somut uygulama planı olan *kısa erimli planlara da en büyük dikkati göstermeliyiz.*

Örneğin, beş-on yıllık, uzun erimli bir plan olmaksızın, tüm ekonominin gelişmesini gözönünde bulundurmak olanaksızdır. Ayrıca, uzun erimli plan olmaksızın sermaye birikimi, kadro ve işçi eğitimi, bilimsel ve teknik araştırma, temel araştırmalar ve jeolojik gözlemler, ekonomik bölgelerin belirlenmesi, üretimin planlanması ve benzeri görevler gibi bütün zorunlu hazırlıkları sürdüremeyiz. Aynı biçimde, şimdiki ekonomik koşullar altında da, kısa erimli, yıllık planlarımıza en büyük önemi vermeli, bu pratik faaliyetlerin elle tutulur sonuç vermesini sağlamak için bu planları ayı ayına, hatta günü gününe tamamlamalıyız. Bütün ekonomik hizmetleri içeren düzenli bir çalışma biçimi, ekonomik gelişmenin tam olarak izlenmesini, temel birimlerdeki durumun kavranılmasını, yeni etkenlerin zamanında farkedilmesini ve bütün hataların hızla düzeltilmesini gerektirir. Bu anlamda, ekonominin, üretimin denetimi ve yönetimi, askerî bir harekâtın yönetimine benzetilebilir.

Şimdiki sosyalist ekonomimizin önemli bir kesimi dağınık el zanaatlarından ibarettir. Toplumsal gereksinimler, özellikle günlük yaşamın gereksinimleri devletimizin önceden görüp karşılayamayacağı kadar çok ve çeşitlidir. Bu durum ekonominin aldığı yöne göre, devletimizin, *planı pazarla* tamamlayarak ikisini *ustaca birleştirmesini* gerektirir. Partinin ikinci programı olarak kabul edile-

bilecek olan devlet planı, proletarya diktatörlüğü devletince kabul edilmiş bir devlet yasası gereğidir. Temel ekonomik ilişkileri ve ana dengeleri bu planla düzenlemekle birlikte, ekonomik hedefleri kollamak ve planda yer almayan bazı ikinci dereceden ekonomik faaliyetleri ayarlamak için pazar mekanizmasını da kullanmayı bilmeliyiz. Planlama işine ve plan hedeflerine büyük dikkat göstermenin yanısıra, pazar faaliyetinin, planlı ekonomi yönetimine olumsuz etkilerini engellerken, olumlu işlevini teşvik etmeye de önem vermeliyiz.

Ülkemizdeki ve öteki sosyalist ülkelerdeki ekonomik kuruluşun pratiği, ekonominin yönetiminde fiyat, ücret, kredi gibi *belirli kaldıraçların doğru olarak kullanılması,* maliyet muhasebesi sisteminin ve sosyalist ticaret tarzının tam olarak uygulanması gerektiğini göstermiştir. Meta - para ilişkisi tarihin ürünüdür ve üretimin gelişme düzeyiyle sıkısıkıya ilişkilidir. Bu ilişki, özel mülkiyet temeli üstünde geliştiği zaman, sınıf farklılaşmasıyla birlikte yürür ve toplumun zengin ve yoksul olarak bölünmesini hızlandırır. Ancak, bir kez ekonomik kaldıraçlar proleter devletin elinde olduğu, sömüren sınıflar ortadan kaldırıldığı ve küçük üreticiler artık kollektif çalışmaya yönlendirildiği zaman, yeniden işbölümü ve teknik devrimle birlikte, meta - para ilişkisinin uygun ve akılcı bir biçimde gelişmesi, üretimin büyümesini ve yeni bir yaşamın örgütlenmesini ilerletmekte olumlu bir etken haline gelir. Bu nedenle, değer yasası, maliyet muhasebesi, kâr, ücret, fiyat ve kredi kaldıraçlarını kullanmak son derece önemli bir ekonomik sorundur. Değer yasası ve maliyet muhasebesi pratiği, ekonomik ve teknik önlemlerin etkinliğini ölçmeyi ve her

girişim, bölge, düzey ve daldaki işin niteliğini belirlemeyi olanaklı kılarlar. Bunlar, gizli ekonomik potansiyellerin harekete geçirilmesini, devletle ulusun çıkarları açısından yenileşmenin, tutumluluğun ve çalışkanlığın teşvik edilmesini sağlarlar. Düşük emek üretkenliği ve sınırlı malî kaynakları olan bizimki gibi yoksul bir ülkede ekonomik kuruluş çalışması, genişletilmiş yeniden-üretimi sağlamak ve acil gereksinimleri karşılamak için işletmelerin verimliliğine daha çok dikkat edilmesini gerektirir. Gerçekten, ulusal ölçüde olduğu gibi, her dal, düzey ve temel ekonomik birim içinde de genişletilmiş yeniden-üretim için kâr birikimi sağlanmalıdır. Bütün dallar, düzeyler ve birimler her üretim dolaşımından sonra kesin bir ilerleme göstermelidir. Ancak, kâr ve zararlara küçük bireysel üreticilerin dar anlayışıyla bakılmamalıdır. İçinde bulunduğumuz koşullar altında en büyük kâr; üretimin genişletilmesi, ekonomik dalların ve mesleklerin çoğaltılması, ürünlerin niceliğinde bir artış, ve, her dalda ve tüm ulusal ekonomide emek üretkenliğini artırma olgusunda yatar. Kârdan ancak bu anlamda sözedilebilir ve bu anlamda bir kâr elde etmeyi ekonomimizin sosyalist niteliğiyle bağdaştırabiliriz. Böylece bir yandan her dalda ve her aşamada olabildiğince kâr elde edebiliriz, bir yandan da tüm ekonominin ancak uzun bir dönem boyunca gelişmesini dikkate alarak kâr ve zarar sorununu kapsamlı bir biçimde inceleyebiliriz.

Küçük üretimden büyük üretime ve doğal bir ekonomiden bir meta ekonomisine ilerleme sırasında, toplumsal yeniden-üretim süreci ile ilişkili olarak, *dolaşım ve dağıtım* sorunu daha da önem kazanmaktadır. Dolaşım, çeşitli üretim kesimleri

arasında ve üretim ile tüketim arasında bir ara halkadır; çeşitli dalları ve kesimleri birleşik bir sistem içinde tutar, ulusal ekonomiyi uluslararası ekonomiye bağlar. Dolaşım, birçok dalları yoluyla, üretime etkin olarak hizmet edecek bir biçimde, ekonomik değişimi genişletecek, fiyat politikasını güçlendirecek, alım ve satımı teşvik edecek ve dolaşım maliyetlerini azaltacak bir biçimde olmalıdır. Ancak böylece, yeni bir işbölümünü düzenliyebilmemiz, genişletilmiş yeniden-üretimi teşvik edebilmemiz, sermaye birikimine katkıda bulunabilmemiz ve halkın gereksinimlerini daha iyi karşılayabilmemiz mümkündür. Ticaret hizmetlerindeki kadrolar "basit tüccarlar" değildirler. Onlar toplumun bütün üyelerinin ekonomik çıkarlarını gözeten, halkın "temsilcileri" ve halkın denetimine açık, toplumun "ev yöneticileri" olarak düşünülmelidirler.

Bankalar ve öteki para kurumları ulusal gelirin dağıtımında, takas işlemlerinde merkezî aygıttırlar ve tüm ulusal ekonominin sinir merkezidirler. Bu nedenle, bunların yalnızca sermaye biriktirmekle yetinmemeleri, sermaye birikimini hızlandıracak koşulları yaratmaları, ulusal gelirin amaca daha uygun biçimde dağılımını sağlamaları, birikim ve tüketim arasında ekonomik gelişmenin her aşamasındaki özelliklere ve istemlere uygun olarak akılcı bir ilişki kurmaları gerekir.

Ülkemiz henüz yoksul, emek üretkenliği çok düşük bir ülke olduğundan, ilkel birikimle doğrudan tüketim arasında uygun bir ilişki kurmak çok zor bir görevdir. Ekonomik gelişmede, başarılı bir ekonomi ve bolluklu bir yaşam sağlayacak ağır sanayiye ve modern büyük üretim sistemine doğru

nitel bir sıçrama, ilkel birikim olmaksızın düşünülemez. Öyleyse, "kemerleri sıkmamız", ancak kaçınılmaz harcamaları yapmamız ve sermayeyi kararlı bir biçimde birikim için ayırmamız zorunludur. Bu önlemler halkımızın sosyalist kuruluştaki yüksek politik bilincini gösterir. Ama gene de, günlük yaşamda gereksiz eksiklikleri ve engelleri ortadan kaldırma kararlılığı içinde, dikkatle ve titizlikle halkın refahını gözetmek ve bütün temel gereksinimlerini karşılamak, sosyalist ekonominin doğası gereğidir; emek üretkenliğini artırma ve üretimi geliştirmenin bir zorunluluğudur.

Mali kuruluşlar ve bankalar yürüttükleri faaliyetlerle çeşitli dallar, bölgeler ve üretim birimleri üzerindeki denetim ve yönlendirme rollerini artırmalıdırlar. Bunlar, ekonomik planlamayı ve üretimdeki yönelimi yetkinleştirmeleri, emek, kaynak ve para olanaklarını yerinde kullanmaları, israfa ve zimmete geçirmeye karşı kararlı biçimde savaşmaları için bütün dallardaki ve bütün düzeylerdeki görevlileri teşvik etmelidirler. İsraf ve zimmete geçirme bağışlanamaz suçlar olarak görülmelidir. Bunlar sadece maddî zenginliğimizi azaltmakla kalmaz, aynı zamanda yeni üretim ilişkilerine zarar verir, yeni, sosyalist insanın düşünce ve duygularını etkiler.

Bütün dallardaki ve her düzeydeki ekonomik kadrolar, özellikle ticaret, maliye ve banka hizmetlerindekiler, parti ve devletin ekonomik çizgi ve politikalarını iyice kavramak, dolaşım, dağıtım ve krediye ilişkin temel bilgiyi elde etmek için gayretle çalışmalıdırlar. Bu kadrolar, ekonomik yönetim ve denetimde kullanmak için geliştirilmesi ve güçlendirilmesi gereken kaldıraçlar sisteminin önemi-

ni iyice kavramalıdırlar.

Şimdiki durumda ülkemizdeki ekonomik yönetimin göze çarpan bir özelliği, dağınık küçük üretimden toplu büyük üretime ilerleyen bir sosyalist ekonomi yönetiminin yanısıra, modern, sıkı örgütlenmiş ve tam merkezî yönetime sahip işletmeleri de çalıştırmamız gerektiğidir. Bu nedenle tüm ulusal ekonomi için kollektif yönetim sistemini kurmanın yanısıra, şu temel ilkelere göre uygun bir işletme yönetim sistemi geliştirmeliyiz: İşletmelerin politik görevlerini yerine getirmek; uygulama tekniklerine tam hakim olmak ve bunları iyileştirmenin koşullarını yaratmak; planlama, malzeme ve donanım, maliye ve işgücü gibi bütün konularda üretim disiplinini gözetmek; işçiler için kollektif denetim hakkını ve yeterli yaşama koşullarını güvence altına almak. Bu temel yönetim ilkeleri, modern sanayinin merkezî ve birleşik karakterini ve çalışan yığınların kollektif denetimini yansıtır. Bunlar, emek üretkenliğini durmaksızın teşvik eder ve artırır; çalışan halkın yaşam düzeyini yükseltir. İşletme yönetimi amaçlarını bu ilkeler canlı tutar.

Eğer ekonomik yönetim görevlerimizi, üretimin geliştirilmesini ve toplumsal yaşamın örgütlenmesini sürdüreceksek, *güçlü bir aygıt oluşturmak* zorundayız. Bu aygıt, ekonomik yönetimin gereksinimlerine ve her dal ve bölgenin özelliklerine uygun bir biçimde olmalıdır. Sistemli olarak temel birimlere yönelik ve her ekonomik ve teknik sorunu çözebilecek durumda olmalıdır. Ekonomik görevlere ve üretim tekniğinin istemlerine ters düşecek bir yönetim biçimini model olarak almaktan sakınmalıyız. Çözümü için hiç kimsenin görevlen-

dirilmediği önemli sorunlar ortaya çıkabilir; ya da aynı sorumluluk ve yetkiler için birden fazla kişi atanmış olabilir. Yönetim aygıtının etkinliğini zayıflatacak yönetici, denetçi ve gözetimci azlığının yanında bir büro personeli bolluğu olabilir. Bu yüzden, aygıtın ana bölümleri arasında yetkileri ve sorumlulukları açıkça belirleyen iş ilişkileri kurulmalı, doğru kurallar ve yöneriler konulmalıdır. Bu yönetim biçimi, devletin bütünsel egemenliğine bağlı kalmak üzere, her dal ve kademenin özerkliğini sağlamalıdır. Bütün olanakların kullanımı ve tüm üretimin başarıyla yetkinleştirilmesi için genel ekonomik ve teknik standartlara dayanarak, devlet planı çerçevesinde çeşitli yönetim kademelerinin emek, para ve kaynak kullanma hakkı güvenceye alınmalıdır.

Çeşitli dallar ve kademeler arasındaki ilişkilerde ekonomik, teknik denetim ve personel denetimine büyük dikkat göstermek canalıcı önem taşır. Ekonomik sözleşmelerin denetim ve gözetimi pratik yönetim çalışmamızdaki bütün hataları ve eksiklikleri hızla düzeltmemizi sağlayacak sürekli bir yönetim uygulaması durumuna gelmelidir.

Ekonomik yönetim alanında *parti, devlet ve yığınlar arasındaki ilişkilerin* doğru belirlenmesi, ekonomik örgütlenmenin önemli bir görevidir. Parti ekonomik kuruluşta önder ve genelkurmay olduğundan, genel çizgi ve politikaları o saptar, ana ilkeleri ve önlemleri o kararlaştırır. Ve, ekonomik cephede güçlü bir atılım için yığınların seferberliğini sağlar, devlet organlarının bütün faaliyetlerinin denetimini gözetir. Parti önderliği, ekonomimize doğru yönelimi vermenin, halkın çeşitli katmanlarının çıkarlarını korumanın ve halk yöneticiliğini

durmadan güçlendirmenin tarihsel bir zorunluluğudur. Partimiz, genel olarak devrimde olsun özel olarak ekonomik kuruluşta olsun, özel çıkara karşıdır. Her fabrika ve her tarla gibi tüm ulusal ekonomi, farklı kollektif mülkiyet biçimleri ve farklı ekonomik ve teknik koşullar altında halkın mülküdür. Bu nesnel gerçek, partimizin, her alana (sanayi, tarım, fabrikalar, kooperatifler vb.) uygun düşecek ve, kendi öncülük rolünü güçlendirir ve yönetimsel işlevlerini etkinleştirirken, halk yığınlarının denetim hakkını doğrudan kullanabilmelerini sağlayacak değişik önderlik yöntemleri yaratmasını gerektirmektedir.

Halk egemenliğinin simgesi olarak devlet, ulusal ekonomiyi halk adına yöneten iktidar organıdır. Bu nedenle, o, partinin ekonomik çizgi ve politikalarının gerçekleştirilebilmesi için yönetimsel ve örgütsel işlevlerini etkin bir biçimde yerine getirmelidir.

Yasa, tüzük ve kurallar uyarınca ve uzman kadrolarla iş gören devlet kademeleri, ekonomiyi doğrudan yönetir, üretim ve dağıtımı yönlendirir ve parti çizgisine göre çeşitli toplumsal katmanların maddî çıkarını uyumlu hale getirir. Partinin görevleri, bütün kademeleriyle güçlü bir devlet aygıtı kurmak, her yönetim kademesine "iktidar organı" olarak saygıyı sağlayarak, bu organlara ekonomik yönetimin bütün koşullarını hazırlamak ve yeterli gücü vermektir. Partimizin ekonomik önderlikteki başarısı ne doğru bir yön çizmiş olmak ne de saflarını ciddî ekonomik ve teknik çalışmaya seferber etmiş olmakla sınırlı kalmıştır. O, aynı zamanda, yönetim görevlerini omuzlayabilen ve parti çizgi ve politikalarını yığınların pratik faali-

yetlerine geçirebilen güçlü bir yönetim sistemi de yaratmıştır.

Son çözümlemede, parti önderliğinde olsun devletin yönetimsel rolünde olsun, amaç, toplumsal yaşamın bütün alanlarında halkın kollektif denetim hakkını sağlamaktır. Bu nedenle, eğer tüm halkın gücünü ekonomik kuruluş üstünde toplamak, bürokratizmin bütün belirtilerini ve iktidarın kötüye kullanılmasını önlemek istiyorsak, yığınların ekonomik yönetime ve parti ve devlet organlarının faaliyetleri üzerindeki denetime doğrudan katılmalarının yeterli biçimlerini bulmak zorundayız.

Sendikalar "komünizmin okulu" ve aynı zamanda çalışan yığınlar için ekonomik yönetim ve eğitim okuludurlar. Sendikalar işçilere işyerlerinin politik görevlerini, üretim sisteminde, halkın yaşamında, yazgısında ve ülkenin geleceğinde tuttukları yeri ve önemlerini anlatmalıdırlar. Sendikalar sürekli olarak işçilerin yönetim bilgi ve yeteneklerini yükseltmeli ve onları bütün üretim faaliyetlerine, işyerlerindeki yaşama etkin olarak katılmaya teşvik etmelidirler. Ekonomik yönetim organları sendikaların düşüncelerine kulak vermelidirler; bu, politik bir yığın örgütüne kulak vermek ve yığınların kollektif denetim haklarına saygı göstermek demektir. Böylece sendikalar, yurtsever yarışa gerçek bir yığınsal nitelik verecek ve işçilerin işyerlerinin gerçek sahipleri olduklarını gösterecek biçimde işçileri bu yarışa katılmaları için seferber etmeli ve onlara yol göstermelidirler. Gerçekte, sosyalist yarış kollektif ekonomi sisteminin ve yeni demokratik hükümetin bir ürünüdür, politik, ahlâki, ekonomik ve teknik bakımlardan zengin bir içerik ta-

şır. Sosyalist yarış, yığınları harekete geçirmenin ve eğitmenin uygun bir aracıdır; üretimi teşvik etmenin, tekniği iyileştirmenin ve emek üretkenliğini artırmanın güçlü bir motorudur; devletin çıkarları ile her kollektifin ve bireyin çıkarlarını akılcı biçimde uzlaştırmanın bir yoludur.

İşçi Gençlik Sendikası, üretim, bilim ve teknik cephesinin öncü tugayı olarak, yönetim aygıtında, özellikle temel birimlerde kendine yaraşır bir yer tutmalıdır. Parti ve devlet organları, yeni ve yaygın ekonomik sorumlulukların yerine getirilmesinde ve karmaşık bilimsel ve teknik sorunların çözümünde ona güvenmelidir. Gençlerimiz bu çok yönlü toplumsal faaliyetin oluşu içinde çelikleşir ve eğitilirler. Üretimde olsun tüm günlük yaşamda olsun, toplumun gerçek kollektif efendileri olurlar.

Her ekonomik birimde olduğu gibi, tüm ulusal ekonomimiz içinde, partinin, devletin ve halkın sürekli ve sıkı bir eşgüdümü sağlanmalıdır. Halk egemenliği ancak böyle tam ve sürekli olarak korunabilir ve sosyalist iktidar gerçekten pekiştirilebilir.

Kapitalist gelişme aşamasından geçmeksizin doğrudan sosyalizme ilerlemek, çalışan halkı özgürlüğe ve mutluluğa götüren en kısa yoldur. Birçok güçlükler ve zorluklarla yüzyüze kalacağız; çünkü eski toplumdan çok az şey devralmış olarak sıfırdan başlıyoruz. Gerçekten, bu yeni bir tarihsel yoldur.

Bu devrimci yol güçlüklerle doludur. Ama, marksizm-leninizmin yolgöstericiliği, ülkemizin ve kardeş ülkelerin zengin deneyimi sayesinde partimiz, devrimci gelişme yasasını tam olarak kavramış, genel çizgi ve politikalarını yetkinleştirmiştir.

Ayrıca değişik koşullar altında on yıldan fazla süren sosyalist devrim sırasında, ekonomik kuruluş ve toplumsal dönüşümde değerli deneyimler edindik. Yönetim ve teknik kadrolarımız olgunlaştı ve büyüdü. Yeni üretim ilişkileri, toplumda egemen bir yer tutarak ekonomik gelişmede ve ulusal kurtuluşumuz uğrunda Amerikan saldırısına karşı yürütülen yurtsever direnişte son derece olumlu bir rol oynadı. Halkımızın çabasının bir sonucu olarak gelecekteki ilerlemenin maddî temelleri yaratıldı. Bir de, kardeş ülkelerden önemli yardım gördük ve onların ekonomik, teknik ve başka alanlardaki deneyimlerinden yararlandık. Bu başarılar güvenli ilerlememizi sağlayan *temel üstünlüklerdir*. Kuşku yoktur ki, önümüzdeki dönemde sosyalist devrimimizde daha da büyük başarılar kazanacağız. Halkın yaşam düzeyini yükseltmek için Kuzey'in ekonomik gücünü daha da artıracağız. Güney'deki 14 milyon yurttaşımızla birlikte, Amerikan saldırganları üstünde nihaî zaferi kazanmaya kesinlikle kararlıyız.

Kuşağımız, iki büyük emperyalizmi, Fransız ve Amerikan emperyalizmini yenmekten, ve aynı zamanda, Vietnam toprağını sosyalist bir ülke, —güçlü ve güzel, bağımsız ve özgür, Ho Amca'nın ve halkımızın dileklerinin gerçekleştiği, demokrasi ve mutluluğun yürürlükte olduğu sosyalist bir ülke— yapmanın yolunu açmaktan sonsuz gurur duymaktadır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

BÜTÜN ZAFERLERİN ÖRGÜTLEYİCİSİ: PARTİ

altıncı bölüm

ÜLKEMİZDE MARKSİZMİN YARATICI BİÇİMDE UYGULANIŞI

4000 YILLIK ulusal tarihimiz içinde kırk yıl ancak çok kısa bir dönemdir. Ne var ki, halkımız en büyük ve en onurlu başarılarını bu son 40 yılda kaydetmiştir. Bu dönemde, ilerici insanlığın büyük seliyle kaynaşmış olan halkımız, yeni çağa özgü güçlü bir canlılıkla, şanlı ulusal gelenekleriyle, yazgısının ve geleceğinin tam bir bilinciyle ileriye sıçramıştır.

Ülkemiz ne çok büyüktür ne de büyük bir nüfusa sahiptir. Feodal toplumumuz uzun süre yerinde saymıştı. Sonra, haritadan Vietnam adının bile silindiği, hemen hemen yüz yıl süren emperyalist tutsaklık geldi. Ama, çeyrek yüzyıllık bir süre içinde halkımız başkaldırdı; Ağustos Devrimi, Fransız sömürgeciliğine karşı direniş savaşı, Kuzey'deki sosyalist devrim ve ulusal kurtuluş için Amerikan saldırganlarına karşı direniş savaşı olmak üzere, kesintisiz birdizi devrimci faaliyet sürdürdü. Niteliği ve boyutu bakımından olsun, ulusal ve uluslararası açıdan taşıdığı tarihsel önemi bakımından olsun,

bu devrimci hareketler ülkemizi ve halkımızı yeni çağın —ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizmin yüce ülkülerinin zaferlerine tanıklık etmiş bir çağın— düzeyine çıkarmıştır.

Bütün bu tarihsel başarıların sağlanmasında, partimizin kuruluşu ve onun devrimdeki önderliği başta gelen ve temel etkenlerdi. *Partimiz, marksizm-leninizmin yenilmez bayrağını sıkıca kavramış yeni tip bir proletarya partisidir. O, işçi sınıfının, emekçi halkın ve tüm ulusun canalıcı çıkarlarını, meşru isteklerini inançla ve tam olarak temsil etmektedir. Sağlam bir örgütü ve bir birlik ve dayanışma geleneği olan, halk yığınlarıyla sıkı bağlar kurmuş marksist-leninist bir partidir.*

Marksist-leninist devrimci bilimle ve dünya proleter hareketinin yüz yılı aşkın değerli deneyimiyle silahlanmış olarak, partimiz Vietnam devrimini doğru yolda götürmüştür. Kuzey'deki ulusal demokratik halk devriminin görevlerini tümüyle yerine getirerek onu sosyalist devrim aşamasına ilerletmiş, ve aynı zamanda, ulusal demokratik halk devrimini tüm ülke ölçüsünde tamamlamak için çalışmıştır.

Partimizin ulusal demokratik halk devrimindeki şanlı başarısı, şu birdizi temel stratejik ve taktik sorunları ustaca ve yaratıcı bir biçimde çözmesinin sonucudur:

—İşçi sınıfının önderliğini, onun öncü müfrezesi *marksist-leninist partiyi* kurmak ve sürekli pekiştirmek.

—İki stratejik görevi —emperyalizme ve feodalizme karşı savaşı— ustaca birleştirmek; anti-feodal ve anti-emperyalist savaşımı birbirini etkin biçimde destekleyecek sıkı bir eşgüdüme bağlayarak

adım adım sürdürmek.

—Devrimin ana dayanağı ve işçi sınıfı partisinin bölünmez öncülüğünün güvencesi olan sağlam ve başarılı bir *işçi-köylü* bağlaşması için köylülüğün büyük güçlerini harekete geçirmek.

—İşçi-köylü bağlaşması temeli üstünde, devrimci savaşımı ulusun ortak düşmanına karşı yönlendirerek bütün yurtsever ve ilerici güçleri içine alan geniş bir *Ulusal Birleşik Cephe* kurmak.

—Düşman saflarını bölmek, devrimin başarıyla ilerlemesinin daha elverişli koşullarını yaratmak, mümkün bütün güçleri kazanmak ya da tarafsızlaştırmak, en tehlikeli düşmanı *onun iç çelişkilerinden ustaca yararlanarak* yalıtmak.

—Devrimci yöntemleri esnek ve ustaca uygulamak, her aşamanın gerektirdiği bütün örgütlenme ve savaşım biçimlerinden yararlanmak, *ana görev olarak yığınların politik güçlerini ortaya çıkarmak ve bu temel üstünde devrimci silahlı kuvvetleri oluşturmak.* Ortaya çıkan her devrimci durumda politik ve askerî güçleri aynı anda harekete geçirmek, politik ve askerî savaşımı birleştirmek, düşmana aynı anda kentlerde ve kırsal alanlarda saldırmak ve adım adım nihaî zafere ilerlemek.

—Büyük devrimci başarı olan *demokratik halk iktidarını* sağlamlaştırmak ve güçlendirmek, direniş savaşını sürdürme ve yeni toplumu kurma savaşımında onu etkin bir araç olarak kullanmak.

—Marksizm-leninizm ve proleter enternasyonalizmi temeli üstünde *enternasyonal dayanışmayı* güçlendirmek.

Son on yıl içinde, ulusal demokratik devrimi ülke ölçüsünde tamamlamak için Güney'deki yurttaşlarımızla omuzomuza savaşırken, Kuzey'deki de-

mokratik halk devletine *proletarya diktatörlüğünün* tarihsel rolünü verdik. Proletarya diktatörlüğü, ana öğesi teknik devrim olan üç devrimi —üretim ilişkilerinde devrimi, teknik devrimi, ideolojik ve kültürel devrimi— aynı zamanda başararak Kuzey'de sosyalizme geçişi gerçekleştirmektedir. Sosyalist devrim bizim için henüz oldukça yenidir, ama son on yılın olgularına dayanarak, Kuzey'deki sosyalist kuruluşta partimizin savunduğu temel yönelimin tümüyle doğru olduğunu söyleyebiliriz.

Vietnam devriminin 40 yılı aşkın kapsamlı deneyimi, marksizm-leninizmin sömürge ve yarı-feodal bir ülkeye başarılı biçimde uygulanışından çıkan bir deneyimdir. Partimizin tarihi, bu dönemde ülkemizin somut koşullarına evrensel marksist-leninist ilkelerin yaratıcı biçimde uygulandığını gösterir. Köylülerin çoğunlukta olduğu bir toplumda ortaya çıkan ve gelişen partimiz, köylülüğün büyük çoğunluğunu saflarına çekmiştir. Ama, o, işçi sınıfının devrimci bir partisi olma özelliğini sürekli ve tam olarak korumuştur; çünkü o, en başta marksist-leninist ideolojiyi özümlemiş ve ona kesinlikle bağlı bir partidir, ve çünkü, onun politik ve örgütsel çizgisi marksist-leninisttir, işçi sınıfının çizgisidir. Marksizm-leninizm en köklü devrimci öğretidir, öğretiler içinde tek bilimsel olanıdır. Bu öğreti bir meşale gibi, partimize Vietnam devriminin bütün sorunlarını nasıl çözeceğini ve doğru devrimci çizgiyi ve yöntemleri nasıl saptayacağını göstermiştir. Böylece, burjuvazinin, dar milliyetçi reformizminin ve küçük burjuvazinin "sınıflar üstü kalma" savının üstesinden gelebildik. Troçkistlerin ve öteki karşı-devrimci öğelerin kışkırtmalarını ve giriştikleri sabotajları önleyebildik, parti içindeki

politik dalgalanmaların, sağ ve "sol" sapmaların üstesinden gelebildik ve her dönemin bütün devrimci görevlerini başarıyla yerine getirdik.

Partimiz sorumluluklarını yerine getirmek isteyen bir proletarya partisi için mutlak bir zorunluluk olan kardeş ülkelerin ve partilerin devrimci deneyimlerinin incelenmesine büyük önem vermektedir. Ancak, marksizm-leninizmin ilkelerini, evrensel yasaları ve kardeş ülkelerin ulusal demokratik devrim ve sosyalist devrim deneyimlerinden çıkan dersleri uygularken, partimiz için çıkış noktası, Vietnam devriminin somut pratiği ve tarihsel, sosyolojik, ekonomik, ulusal, geleneksel ve öteki belirgin özellikleriyle Vietnam toplumunun yaşayan gerçekleri olmuştur. Vietnam devriminin heybetli zaferi, tümüyle parti çizgi ve yönteminin bağımsız ve yaratıcı biçimde yetkinleştirilmesinin sonucudur.

A. Yeni Aşamada Parti Önderliğinin Güçlendirilmesi

Geçmiş devrimci görevlerle karşılaştırılınca, şimdiki görevlerimiz daha ağır ve daha karmaşıktır. Parti, bir yandan tüm ülkede ulusal demokratik devrimi tamamlamak için büyük çaba göstermeli, bizi bekleyen birçok güçlüklere ve özverililklere karşın, Amerikan saldırısına karşı tüm halkımızın savaşımını nihaî zafere götürmelidir; bir yandan da, tümüyle yeni bir görev olan Kuzey'deki sosyalist devrimi ve sosyalist kuruluşu güçlü bir biçimde ilerletmelidir. Bu çok büyük işte son on yılda kazandığımız başarıların verdiği temel üstünlüklere güvenebiliriz. Ama bu, ancak bir ilk adım-

dır. Bir komünist, gerçeğe daima doğrudan yaklaşır ve geleceğe bakış yeteneğine sahiptir. Bildiğimiz gibi, şimdilik Kuzey'deki toplumsal emeğin ana kısmını el emeği oluşturmaktadır. Bu nedenle, henüz ereğimize ve halkımızın sosyalizm özlemlerine erişmekten bir hayli uzaktayız. Halkımız ve partimiz modern sanayi ve tarımı, ileri bir kültür ve bilimi yaratmak için olağanüstü çabalar göstermek ve sayısız zorlukları aşmak zorunda kalacaktır.

Parti önderliği bütün başarıları belirleyen etken olduğundan, şimdiki devrimci görevlerimizin gerçekleştirilmesi, en başta *bu önderliğin güçlendirilmesine* bağlıdır.

Partimiz iktidardadır. Böyle bir partinin tarihsel sorumluluğu hafifiemek şöyle dursun, tam tersine büsbütün ağırlaşmaktadır. Bilindiği gibi, bütün devrimlerin temel sorunu iktidar sorunudur. Ama bir tüm olarak gözönüne alınınca, parti ve proleter sınıf devrimci hareketinin nihaî amacı iktidarın ele geçirilmesi değildir. İktidarın ele geçirilmesi devrimin sonu değil, ancak başlangıcıdır.

Proletarya için iktidarın ele geçirilmesi mutlak zorunludur, çünkü yönetici sınıfı devirmeksizin ve proletarya diktatörlüğünü kurmaksızın, o, sınıf savaşımını zafere götüremez. Bu zafer, yalnızca sömürücü sınıfların değil sömürü kaynaklarının da yokedilmesini, yalnızca uzlaşmaz sınıf çelişkilerinin değil sınıf farklılıklarının da ortadan kaldırılmasını gerektirir; yoksulluk ve sefalet nedenlerinin yokedilmesini, halk için bolluklu ve mutlu bir yaşam yaratılmasını gerektirir. Kısacası, tümüyle yeni bir toplum, herkesin maddî refah ve zengin bir ruhsal yaşama kavuştuğu komünist, sınıfsız bir toplum kurmak gerekir.

Nesnel tarihsel gelişme yasası uyarınca yapılan derin ve kapsamlı toplumsal dönüşümler ve örgütlü, planlı değişiklikler dönemi boyunca partinin rolü daha da büyük önem kazanır. Parti toplumda en etkin, en iyi örgütlenmiş, ideolojik ve politik bakımdan en bilinçli örgüttür. O, çağın akış yönünü, savaşımın istemlerini ve hedeflerini en açık biçimde görür. Yığınları ancak o örgütleyip ayaklandırabilir ve yeni bir toplum kurma tarihsel görevini yerine getirmek için toplum aygıtının bütün bölümlerindeki çabaları ve faaliyetleri ancak o birleştirebilir, onları eşgüdüme bağlayabilir ve harekete geçirebilir.

Parti, şimdiki aşamada önderliğini güçlendirmek için, *politik çizgisini geliştirip yetkinleştirmek ve onu daha da somutlaştırmak için çalışmalarını kapsamlı bir biçimde sürdürmelidir.* Parti Üçüncü Kongresi'nde ve daha sonraki Merkez Komitesi toplantılarında belirlenmiş olan bu politik çizgi temel yönelimimiz olarak kalmaktadır. Pratik, partimizin doğru yönü izlemiş olduğunu göstermiştir. Ancak diyalektik materyalizm bize gerçekleri hiçbir zaman şimdiki kavrayışımızla yetinmememiz gerektiğini öğretiyor. Toplum ve yaşam durmadan değişip gelişmekte olduğundan, özellikle geçiş döneminin şimdiki başlangıç aşamasında, olguları sürekli ve yetkin bir biçimde araştırmak zorundayız. Mevcut sosyal-ekonomik süreçlere, yığınların kazandığı bilgilere ve üstünlüklerimizle eksikliklerimizin incelenmesine dayanarak, parti çizgi ve politikalarını yetkinleştirmek, geliştirmek ve sürekli somutlaştırmak için, derin çözümlemeler yapmamız ve deneyimlerimizi teorik genellemeler içinde özetlememiz gerekir.

Toplumsal gelişmenin nesnel yasaları parti çizgisinin daima çıkış noktası olmalıdır. Gerçekten, ulusal demokratik devrimde olsun savaş içinde olsun, partinin doğru bir çizgi izlemesi, onun devrim ve halk savaşının yasalarını iyice kavramasının bir sonucudur. Sosyalist devrim ve sosyalizmin kuruluşu sırasında da bu nesnel yasalara sırt çevrilemez. Engels bize şunu öğretmiştir: "Bir bilim haline gelmiş olan sosyalizmin öteki bütün bilimler gibi irdelemeyi gerektirdiği unutulmamalıdır."* Proletarya diktatörlüğü ve halkın devrimci coşkusu son derece önemli itici güçlerdir; bunlar olmaksızın sosyalizmin kurulması düşünülemez. Ama, nesnel yasaları ve çoğu kez "inatçı ve çetin" ekonomik olguları gözönüne almadan sosyalist kuruluş için proletarya diktatörlüğünü ve devrimci coşkuyu yeterli bulmak da çok ciddi bir yanlışlık olur. Her ne kadar Lenin, öznel etkenlerin —insanın, öncü müfrezenin ve halk yığınlarının— rolünü özellikle belirtmişse de, komünist partilere, politikalarını öznel isteklere dayandırmamalarını ya da duygularını devrimci strateji ve taktikler için temel almamalarını tekrar tekrar hatırlatmıştır. Lenin'in tüm politik faaliyeti bu yaklaşımın aydınlatıcı bir örneğidir. Lenin'in Savaş Komünizmi'nden Yeni Ekonomik Politika'ya (NEP) geçişi savunduğu çok iyi bilinir. O, bu politikanın ayrıntılı bir biçimde ortaya konması ve gerçekleşmesinde, devrimci coşkuyla dolu ama ekonomik yasaları bilmeyen komünistleri, bu politikanın kapitalizmin bir onarımı olmayıp, tersine, Rusya'nın kapitalizmi yenmesini ve sosyalizme geçişi sağlayacak tek politika olduğuna

* Friderick Engels, "İkinci Baskıya Önsöz" **Almanya'da Köylü Savaşı**, International Publishers, New York 1966, s. 29.

ikna etmek için her çareyi denemişti.

Partimiz ulusal demokratik devrim ve halk savaşı yasalarını kavramakta olgunluğa erişmiş olmakla birlikte, sosyalist devrim ve sosyalist kuruluş yasalarını kavramada henüz ilk adımları atmış bulunuyor. Bu bakımdan ancak olağanüstü çaba göstererek ve büyük bir hızla olgunlaşarak toplum önderliği sorumluluklarını yerine getirebilir. Devrimci yaratıcılık gibi devrimin zaferi de, her zaman, nesnel yasaların uygulanmasında genel ile özelin ustaca birleştirilmesinden doğar. Küçük üretimin egemen olduğu ülkemiz, kapitalist gelişme aşamasından geçmeksizin doğrudan sosyalizme ilerlemekte olduğundan, kaçınılmaz olarak yepyeni birçok sorunla karşılaşacağız. Ülkemizde sosyalist devrim ve sosyalist kuruluşun temel yönelimi, proletarya diktatörlüğüne sıkısıkıya sarılmak ve, esas ağırlık teknik devrime verilmek üzere, üç devrimi sıkı bir eşgüdüme bağlayarak uygulamaktır. Ama, bütün ekonomik ilişkileri yöneten yasaların işleyişi gibi, teknik devrim (sosyalist sanayileşme), üretim ilişkilerinde devrim, ideolojik ve kültürel devrim yasalarının işleyişi de ulusal koşullarımıza özgü, partinin dikkatle eğilmesi gereken sorunlar ortaya koymaktadır. Bilimsel sosyalizmin ilkelerinin daha kapsamlı ve ayrıntılı bir incelemesini yapmamız, Vietnam devriminin gerçeklerini iyice kavramamız ve kardeş ülkelerin deneyimlerinden yararlanmamız gerekir. Özellikle, partinin teorik düzeyini yükseltme ve pratik sorunları çözümlemede sosyalist devrim ve sosyalist kuruluş yıllarının getirdiği deneyimlerden önemle yararlanmalıyız. Bu temel üstünde, parti çizgi ve politikalarını daha da geliştirmeli, yetkinleştirmeli,

bunları, daima daha bilimsel bir nitelik kazandırarak, daha etkili hale getirmeliyiz.

Şu anda, parti ve devlet aygıtının pratik örgütsel etkinliğinin artırılması, partinin savaşma gücünü ve toplumsal önderliğini geliştirmek çabamızda acil ve canalıcı bir sorundur. Doğru bir çizgi ortaya koymak belirleyici önem taşır, ama bu yeterli değildir. Somut görevlerimizi yerine getirmek, bütün toplumsal güçleri, bütün maddî ve manevî olanakları harekete geçirmek ve onlardan sonuna dek yararlanmak için, aynı zamanda geniş örgütleme çalışmalarına girişmeliyiz.

Ulusal demokratik halk devriminde, partimiz yalnız doğru bir çizgi izlemekle kalmamış, büyük örgütleme yetenekleri de göstermiştir. O, gizli ya da açık eylem, silahlı ya da politik savaşım, normal durumlar ya da bunalım dönemleri sırasında ve devrimci durumların ortaya çıkmasından önce ya da sonra, bilimsel olarak geçerli örgütleme çalışmaları sürdürmüştür. Parti yığınların bütün saklı güçlerini esas ve ikinci derecedeki bütün devrimci olanakları ortaya çıkarmış, düzene koymuş ve harekete geçirmiştir. Her dönemde kendimiz ile düşman arasındaki güçler ilişkisini gözönüne alarak propaganda, örgütleme ve savaşımın çeşitli biçimlerini geliştirmiş ve bunları ustaca birleştirmiştir.

Halkımız son on yılda, büyük askerî cephe karşısındaki sorumluluklarını yerine getirmek için güçlerini yoğunlaştırmış, son birkaç yıldır da toplumsal yaşamımızı belli bir ölçüde altüst etmiş olan vahşî bir yıkım savaşıyla uğraşmak zorunda kalmıştır. Gene de, partinin önderliğinde, sosyalizmi kurma, ekonomik ve kültürel gelişme ve günlük yaşamın örgütlenmesi çalışmalarında önemli

başarılar kaydetmiştir. Bu, partimizin yalnızca doğru bir çizgi izlemekle kalmayıp yeni devrimci aşamadaki pratik örgütleme açlışmalarında da olgunluğa eriştiğini gösterir. Ancak, sosyalist kuruluşun getirdiği sorunlarda bilgimiz ve örgütsel yeteneklerimiz henüz yetersiz ve eksiktir. Ekonomik kuruluş özen, çalışkanlık, planlama, eşgüdüm, uyumluluk, yeterlilik ve daha başka yetenekler ister. Oysa, ekonomi ile üretimi düzenleyen ve halkın gereksinimlerini karşılayan yönetim aygıtımızın birçok bölümünde karışıklık, gevşeklik, yavaşlama ve yetersizlik belirtileri vardır. Bu belirtiler örgütlemede zayıf yanlarımızı ortaya çıkarmaktadır.

Sosyalizme kapitalist gelişme aşamasını atlayarak doğrudan bir geçiş, makineleşmiş büyük üretim deneyimini yaşamamış olmamız anlamına gelir. Partimizin ve devletimizin örgütlenme ve yönetim alanındaki zayıflıklarının ana nedeni burada yatmaktadır.

Dağınık, parçalanmış, yayılmış ve anarşik özellik taşıyan küçük üretim, bize sosyalist büyük üretim sisteminin örgütsel gereksinimleriyle çelişen, zararlı çalışma yöntemleri ve alışkanlıklarından başka bir şey bırakmamıştır. Küçük üretimden yola çıktığımız için, yalnız kapitalist ve sosyalist ekonomik gelişme çizgileri arasında değil, el emeği ve büyük sanayiye ilişkin örgütleme yöntemleri arasında da bir seçim yapmak zorundayız. Yanlış bir çizgi devrimci yönümüzü saptırır ve proletarya diktatörlüğünün ortadan kaldırılmasına götürür. Eğer örgütsel ve yönetimsel hatalar yaparsak, küçük üreticinin kuşaklar boyunca alıştığımız tavır ve yöntemlerini örgütsel ve yönetimsel faaliyetlerimiz içine sokarsak, makineleşmiş büyük

üretim sistemi olan gerçek sosyalizm gelişemez.'

Köklü üstünlüklere sahibiz: doğru bir politik çizgi, proletarya diktatörlüğünün belirleyici gücü, sağlam bir işçi-köylü bağlaşması, geniş bir ulusal birlik, yeni üretim ilişkilerinin engin gücü, halkın devrimci coşkusu, bol doğal kaynaklar ve kardeş ülkelerin özverili yardımı. En çok eksikliğini duyduğumuz, ekonomi, bilim ve teknikte bilgi kadar, örgütleme ve yönetim yetenekleridir.

Ulusal demokratik devrim ve savaş boyunca, cesaretin, yiğitliğin, kararlılığın ve mertliğin deneyiminden geçtik. Çok değerli bir hazinemiz olan bu nitelikler bize engin bir üstünlük sağlamıştır. Ancak, bunlar, ekonominin kuruluşu ve geliştirilmesi, kültürel gelişme ve halkın yaşam koşullarının iyileştirilmesi alanlarındaki örgütleme yeteneğimizin eksikliğini gideremez. Bu temel görevler iktidardaki partinin, proletarya diktatörlüğü devletinin yerine getirmek zorunda olduğu görevlerdir.

Merkezî yönetimden temel birimlere (fabrikalara, devlet çiftliklerine, kooperatiflere) dek, parti ve devlet organlarının bütün kademelerindeki yoldaşlarımızın birçoğu örgütlemenin önemini henüz yeterince kavrayamamışlardır. Bunlar, politik ve örgütsel görevi örgütleme faaliyetlerinden ayrı bir yere koyuyorlar. Politik ve ideolojik planda genel sözler söylemekle yetinmeyi, hatta bazıları "masa başı çalışmayı" örgütleme olarak görüyorlar. Örgütleme, büyük çaba isteyen, ayrıntılı inceleme ve araştırma isteyen doğru yöntemleri bulma uğrunda derin düşünme ve deney isteyen çetin bir iştir. Bu iş sorunların özüne inmeyi, görevlerin yürütülüşünü sıkı bir biçimde gözetim altına almayı, hataları zamanında gidermeyi, durumdaki değişme-

lerden doğan yeni sorunları çözmeyi vb. gerektirir. Kısacası, bu görevler ve faaliyetler birçok güçlüklerle doludur.

Lenin diyordu ki: "Başarılı bir biçimde yönetebilmek için, halkı ikna edebilmenin *yanısıra,* iç savaşı kazanabilmenin yanısıra, *pratik örgütleme çalışması* yapabilmemiz gerektiğini *tam olarak kavramalıyız.* Bu en zor görevdir, çünkü bu, milyonlarca insanın yaşamının en derine kök salmış olan ekonomik temellerini yeni bir biçimde düzenleme sorunudur. Ve, bu en yüce görevdir, çünkü ancak bu görev (ilkede ve ana hatlarıyla) yerine getirildikten *sonra,* Rusya'nın yalnızca bir Sovyet Cumhuriyeti değil, sosyalist bir cumhuriyet de *olduğunu* söyleyebiliriz."*

Burjuvazinin öncülük ettiği devrimde, emekçi yığınların tek görevi feodal rejimi devirmekti. Yeni toplumun örgütlenmesi sömürücü bir azınlığın, burjuvazinin, elindeydi. Gerçekten, bu örgütleme girişimi burjuvazi açısından fazla bir çaba istemiyordu, çünkü kapitalist toplum ve ekonomi düzensiz, anarşik bir biçimde ve emekçi halkın akıl almaz acıları pahasına kendiliğinden oluşuyordu.

Öte yandan, sosyalist devrimde, burjuvazinin devrilmesi ve iktidarın ele geçirilmesinden sonra, parti önderliğindeki işçi sınıfı ve emekçi halk, yaratıcılık isteyen dev bir görevle, tüm ekonomik ve kültürel yaşamı güçlü ve dengeli biçimde geliştiren, insanın insan tarafından sömürülmesinden arınmış yeni bir toplumu örgütleme ve kurma göreviyle yüzyüze gelirler. Sosyalizm ve komünizm

---

* V. İ. Lenin, "Sovyet Hükümeti'nin Acil Görevleri". **Seçme Yapıtlar**, International Publishers, New York. Cilt II. s. 650.

tamamen bilimsel, karmaşık, zor ve sürekli artan bir biçimde akılcı bir üretim ve dağıtım sistemidir. Bu sistem, sürekli bir teknik yenilenmeye, üretim ilişkilerinin sürekli iyileştirilmesine dayanarak sınırsız bir üretim gelişimi ve emek üretkenliği sağlar. O, tarihin en iyi örgütlü toplumu ve en yüksek toplumsal örgütlenme biçimidir. Davamızın zaferi büyük ölçüde, partimizce temsil edilen işçi sınıfının, yeni toplumun kurulmasında ana araç olan proletarya diktatörlüğü devletinin örgütlenme yeteneğine bağlıdır.

Ulusal kurtuluşumuz için Amerikan saldırısına karşı direniş ve sosyalist devrim, halkımızın ve partimizin önüne birçok büyük ve acil görevler koymuştur. Tüm partimiz, gelişmemizin bugünkü aşamasında, bir yanda devrimci çalışmamızı canla başla sürdürme ve sosyalist kuruluşu daha büyük ve daha kapsamlı ölçüde yürütme zorunluluğu ile, öte yanda partimizin örgütleme yeteneğinin ve devletimizin yönetim gücünün henüz yetersiz oluşundan doğan çelişmenin üstesinden gelmek için hızlı bir ilerleme göstermelidir. Örgütlemenin rolünü kavrayışta devrimci bir değişim yapmak durumundayız. Partinin örgütleme çalışmasının ve devletin yönetim biçiminin bütün dallarda, bölümlerde ve her düzeyde iyileştirilmesi için büyük çaba harcamamız gerekiyor.

Tüm proletarya diktatörlüğü sistemindeki parti önderliği, bizzat bu diktatörlüğün geleceği için belirleyici önem taşıyan bir ilke sorunudur. Bu nedenle, bütün alanlarda partinin önder rolünü güçlendirmemiz ve yolgöstericilik çalışmasının niteliğini yükseltmemiz gerekir. Parti, bütün alanlarda doğru bir çizgi ortaya koyarak, devlet organ-

larının ve yığın örgütlerinin rolünü artırarak ve aynı zamanda bunların faaliyetlerini denetleyerek proletarya diktatörlüğü sistemine önderlik yapar. O, bu önderliği aynı zamanda, parti içinde ve yığınlar arasında politik ve ideolojik çalışma yürüterek ve parti çizgi ve politikalarının gerçekleştirilmesi, devlet ve yığın örgütlerince alınan kararların uygulanması çalışmalarında parti üyelerine örnek bir çaba göstermelerini ısrarla anlatarak da yerine getirir.

Parti önderliğinin güçlendirilmesi, yönetimin ekonomiyi, devleti ve tüm toplumsal yaşamı yönetme rolünden ve etkinliğinden ayrı tutulamaz. Partinin iktidarda olması, onun *tüm toplumun gerçek önderi* durumuna gelmiş olması demektir. Bütün hasım güçlerin çelmelemelerini bastırmanın, en başta halkı sosyalist kuruluş için ve toplumsal yaşamın bütün alanlarında yönetime katılması için harekete geçirmenin ve örgütlemenin son derece güçlü bir aracı olan proletarya diktatörlüğü devleti partinin önderliği altındadır. Parti, devlet aygıtını kullanmaksızın toplumdaki önderliğini yerine getiremez. Bu nedenle, parti önderliğini güçlendirmekle devlet aygıtının rolünü ve etkinliğini artırmak arasında hiçbir çelişme yoktur. Gerçekten, iktidardaki bir partinin gücü ve savaşım yeteneği, onun önderliği altındaki devlet aygıtının canlılık ve etkinliğinde yatar. Parti proletarya diktatörlüğünün teorik yolgöstericisi olduğu için hükümet organları üstündeki önderliğini gevşetemez. Ancak hükümetin işini de kendisi üstlenemez. Parti önderliğindeki herhangi bir gevşeme ya da yetersizlik proletarya diktatörlüğünü zayıflatır. Ama parti için, hükümet işlerini yüklenmek, kendi işlevine

yabancı olan çalışmayı yüklenmek olur. Bu, parti önderliğini güçlendirmekten çok, zayıflatır. Partinin kendisini çeşitli hükümet organlarının yerine koyması ve onların örgütsel ve yönetimsel rollerini yerine getirmelerini önlemesi halinde parti önderliği hızla zayıflar. Partinin örgütleyici yeteneğinin artması, her şeyden önce, parti çizgi ve politikalarına uygun biçimde, ekonomik ve kültürel gelişmenin yönlendirilmesi ve halkın gereksinimlerinin karşılanması için, onun meslekî uzman ve teknik kadrolarıyla tüm devlet aygıtına önderlik etme ve ondan yararlanma yeteneğine bağlıdır.

Küçük üretimden büyük üretime hızla ilerlememiz, yöneticilerin ekonomik yasaları ayrıntılı bir biçimde kavramalarını gerektirir. Aynı zamanda onların ekonomik gelişmede en büyük hızı sağlayacak zorunlu örgütsel ve yönetimsel değişiklikleri ve iyileştirmeleri yapabilmeleri için çeşitli ekonomik süreçleri izlemeleri ve ekonomik yaşamımızdaki yeni gelişmeleri kavramaları gerekir. En iyi örgütleyici, örgütleme bilim ve sanatına hakim olan kişidir. O, örgütleme çalışmasında esnektir, yeni gelişmeleri örgüt sisteminde ve faaliyet yönteminde yapacağı uygun değişikliklerle karşılar.

Sosyalist demokrasinin sürekli gelişmesi, devlet iktidarını güçlendirme ve pekiştirmenin en önemli koşuludur. Ve, aynı biçimde, parti iktidardayken parti ile yığınlar arasındaki bağı daha da sağlamlaştırmanın en etkili aracıdır.

Parti (Lenin'in Sovyetler için söylediği gibi), yığınların yaşamlarına ilişkin en temel görevlerde, en önemli ve canalıcı konularda halkla doğrudan ve sürekli bağını, şimdi en geniş yığın örgütü haline gelen devlet, halk iktidar organı, aracılığıyla sağla-

maktadır. Eski rejimi devirmede olsun yenisini kurmada olsun, devrim daima yığınların işidir. Parti önderliğinde, işçi sınıfı ve emekçi halk toplumun efendileridir. Onlar, proletarya diktatörlüğü aracılığıyla, en güçlü ve etkili örgütü devlet olan yeni bir toplumu kurmayı üstlenmişlerdir. Bu nedenle, devletin rolünün en aza indirgenmesi yığınların rolünü kısıtlar ve onların egemenliğine sekte vurur. Devletin rolünü güçlendirmek demek, yığınları yeni bir toplumu en örgütlü biçimde kurmaya teşvik ederek ve en geniş örgütleme aracılığıyla parti ve yığınları birbirine bağlayarak, gerçekte ülke ve toplum yönetiminde yığınların rolünü artırmak demektir. Yığınların egemenliği ile devlet iktidar organları egemenliği arasında hiçbir uzlaşmaz çelişki olamaz. Halk —işçi sınıfı, kollektif köylülük ve sosyalist aydınlardan oluşan emekçi yığınlar— proletarya diktatörlüğü altında toplumun tek efendisidir. Devlet iktidarı, halkın, toplumun efendisi olma hakkını kullandığı araç ve örgüttür. İktidardaki proletarya partisinin gücü —düşman güçlerini sindirmede olsun yeni bir toplum kurmada olsun, proletarya diktatörlüğünün gücü— en başta partinin ve devlet organlarının tüm toplumsal yaşamda yığınlarla sıkı bağlar kurmasında yatar; bu sıkı ilişkinin kurulması, yeni toplumun oluşturulmasına yığınların en geniş biçimde katılmalarını sağlayan sosyalist demokrasinin giderek daha tam gelişmesi sonucunu verir.

Yazık ki, bazı yoldaşlar parti, devlet ve yığınlar arasındaki ilişkilerin gerçek niteliğinin henüz tam bilincinde değildirler. Bazı yerlerde yanlış atılan adımlar parti ile yığınlar, devlet ile halk ve parti ile devlet arasındaki ilişkileri zedelemiştir. Bu

eksiklikler hızla ve kararlı biçimde giderilmelidir. İktidardaki bir partinin sakınması gereken en büyük tehlikeler, yalnızca hatalı bir çizginin benimsenmesi değil, aynı zamanda bürokratik, emredici ve keyfi tutum ve alışkanlıklardır. Bu tür hatalar partiyi yığınlardan uzaklaştırır ve proletarya diktatörlüğünü zayıflatır. Partinin gücü yığınlarla olan sıkı bağında yatar. Devlet iktidarı, yalnızca, gerçekten halka ait, halk tarafından ve halk için bir iktidar olduğu için güçlüdür. Devlet ne kadar güçlü olursa kamusal yönetime o kadar çok emekçi katılır ve toplumun önderi olarak partinin rolü o kadar artar. Sosyalist rejimimiz, sağlam bir maddî ve teknik temele sahip sosyalist bir ekonomiye dayalı bütünüyle gelişmiş sosyalist bir demokrasi ile sağlam ve sarsılmaz olarak kalacaktır. Partimizin amaçları ve yönelimi böyledir.

B. *Partinin Pekiştirilmesi ve Geliştirilmesi*

Partinin savaşım gücünün gelişmesi ve toplumsal faaliyetin bütün alanlardaki önderliğinin güçlendirilmesi *durmaksızın pekiştirme ve örgütlemeyi* gerektirir. Parti, teorik silahı marksizm-leninizmi gitgide daha sağlam bir biçimde kavramalı, sosyalist toplumun gelişme yasasını daha iyi anlamalı, bu bilgiyi çizgi ve politikalarını geliştirecek bir biçimde ustaca, yaratıcılıkla ve artan bir olgunlukla yaşama geçirmelidir. Parti tüm yapısıyla, her kademedeki komiteleriyle ve uzman kadrolarıyla güçlü olmalıdır. Tüm örgüt, beyninden en uçtaki hücrelerine dek capacanlı çalışmalıdır. Ancak o zaman, yönetim merkezlerinde ve çeşitli dallarda olsun, parti üyeleri, yığın örgütleri ve genel olarak halk

içinde olsun, her düzeyde parti çizgi ve politikalarının tam olarak anlaşılması sağlanabilir. Bütün kadroları ve bütün üyeleriyle tüm parti, her an daha da büyüyen ve ağırlaşan görevlerini tam ve başarılı biçimde yerine getirmek için en büyük çabayı göstermelidir.

Hücrelerin ve temel örgütlerin niteliğinin iyileştirilmesi partiyi güçlendirme ve geliştirmede özellikle önemlidir. Hücre partinin temel örgütüdür, yığınlarla olan bağlantısıdır. Parti çizgi ve politikalarının gerçekleştirilmesi, militanların ve kadroların eğitimi onun aracılığıyla sağlanır. Parti yaşamı ile bütün alanlardaki toplumsal faaliyet arasındaki bağ, her yerdeki —fabrikalar, yapı alanları, devlet çiftlikleri, kooperatifler, kamu hizmetleri, devlet satış mağazaları, araştırma enstitüleri, okullar, hastahaneler, ordu birlikleri vb. bütün alanlardaki— hücreler aracılığıyla daha da sıkılaşarak gelişir. Partinin sürekli gelişmesi, toplumun kesintisiz gelişmesine ve yığınların yükselen devrimci çabalarına ayak uydurur. Bu gelişme, hücrelerde ve temel örgütlerde yansır. Bugün toplumsal yaşamda ne zaman önemli bir sorun ortaya çıksa, halk daima partinin önerisini sormakta ve onun sesini dinlemektedir. Parti yığınlarla olan doğrudan ve sürekli bağını hücreleri ve temel örgütleriyle sağlar. Parti, halkın yalnızca devrimci ve yaratıcı çalışmasında değil, aynı zamanda günlük yaşamında da vazgeçilmez bir etken olmuştur. Halkın düşüncelerinde, duygularında ve en derin istemlerinde o vardır. Halkın maddî ve manevî yaşamı, bir hücrenin güçlü olup olmamasıyla, bir hücrenin ya da onun bir üyesinin belli bir eyleminin iyi ya da kötü, doğru ya da yanlış olup olmamasıyla doğrudan ve

hemen etkilenmektedir.

Bu yüzden, partiyi geliştirirken, onun önderlik rolünü ve bütün alanlardaki savaşım yeteneğini güçlendirecek olan hücrelerin ve temel örgütlerin pekiştirilmesine daima önem vermeliyiz. Son çözümlemede, partinin tüm savaşım gücü, pratik devrimci görevlerin başarıyla yerine getirilmesini amaçlayan hücrelerin parti çizgi ve politikalarını yığın eylemlerine dönüştürme yeteneğinde yatar. Bu amaçla son birkaç yıl içinde "dört bakımdan yetkin"* hücrelerin ve temel örgütlerin kurulması hareketine hız verdik. Bu çalışma her dönemin politik görevlerini ve bu görevlerin yerine getirilmesini esas almıştır. Bir hücre, eğer kendi alanındaki üretim genişlemiyorsa, emek üretkenliği artmıyorsa, halkın demokratik hakları kısıtlanıyorsa, devlet karşısındaki sorumluluklar yerine getirilmiyorsa, halkın yaşam düzeyinde istikrar sağlanmıyor ve giderek her bakımdan iyileştirilmiyorsa, övgüye değer bir çalışma yapmamış demektir.

Daha etkin bir önderlik için hücre faaliyetlerini daha da iyileştirmeliyiz. Hücre toplantılarının somut ve zengin bir politik amacı olması, toplantılarda partinin çizgi ve politikalarının, o hücrenin yer aldığı bölge ya da birimin görevlerinin, bu görevleri yerine getirme tarzının, halkın üretim çalışması ile günlük yaşamının, parti üyeleri ile kadrolar arasında görev ve sorumlulukların dağılımının, her üyenin sorumluluğunu içeren hücre ka-

* (1) Üretim görevlerinin yetkin bir biçimde yerine getirilmesi; (2) parti ve hükümet tarafından çıkarılan yasaların ve politik yönerilerin yetkin bir biçimde yerine getirilmesi; (3) marksizm-leninizmin yetkin bir biçimde incelenmesi; (4) yığın çalışmasının yetkin bir biçimde vürütülmesi.

rarlarının yürütülmesine ilişkin denetimin ve daha başka sorunların tartışılması gerekir. İktidar organlarıyla uzman kadroların ve yığın örgütlerinin bütün güçlerinden ve yeteneklerinden tam olarak yararlanılması ve bunların geliştirilmesi, hücrelerin ve temel örgütlerin faaliyetlerinin, görevleri parti çizgi ve politikalarına uygun olarak yerine getirilmelerini sağlayacak biçimde iyileştirilmesine bağlıdır.

Parti ve hücre, üyeleri iyi birer komünistse, güçlü olabilirler. Parti, işçi sınıfının, kollektif köylülüğün ve sosyalist aydınların en iyi ve en bilinçli öğelerinden oluşmalıdır. Bu öğeler toplumsal gelişme ve ilerlemeyi temsil ederler, işçi sınıfı ve parti davasına mutlak olarak sadık ve yığınlara sıkıca bağlıdırlar. Bunlar sosyalizmin ve komünizmin zaferinin olduğu kadar, işçi sınıfının, emekçi halkın ve ulusun çıkarlarının da özverili, kararlı ve yorulmaz savaşçılarıdır. Parti çizgi ve politikalarının, parti kararlarının etkin biçimde gerçekleştirilmesi, savaş içinde ve üretimde örnek eylem her üyenin hedefi olmalıdır. Her üye, parti politikalarını ve hücre kararlarını yerine getirirken, politik tavır, ideoloji, ahlâk ve yaşam tarzı bakımlarından kendisini sürekli geliştirmeli, meslekî ve teknik düzeyini yükseltmek için canla başla çalışmalıdır. Halkın manevî yaşamının iyileştirilmesi için çalışmalı ve onun kollektif yöneticilik haklarına saygı göstermelidir. Yığınlar karşısında herhangi bir ayrıcalık ya da üstünlük elde etmeye çalışmamalıdır. Başkan Ho Şi Minh, partinin her üyesinin, halkın hem önderi hem de onun hizmetinde olarak tam bir özverililikle çalışması, kendisini toplum çıkarına tamamen adaması gerektiğini belirtiyordu.

Yığın hareketi yoluyla, parti için yeni güçler, özellikle devrimci coşku ile dolu, parti davasına kendilerini adamaya hazır, yaratıcı insiyatife sahip gençler arasından en iyi öğeler bulunmalı, eğitilmeli, geliştirilmeli ve partiye üye kaydedilmelidir. Partimizin kurucusu ve büyük öğretmenine duyduğu saygının bir gereği olarak, Merkez Komitesi bu yıl partiye alınan üyelere "Ho Şi Minh grubu" denmesine karar vermiştir. Parti, deneyim sahibi daha yaşlı üyelerin yanısıra, genç öğelerin de üye kaydedilmesiyle halkımızın büyüyen devrimci çabasının bir simgesi olmaya devam edecektir. Partinin tabyaları olan hücrelerin gücü, yeni politik görevlerin üstesinden gelebilecek yeterlikte olmalıdır. Partiye yeni ve gerçekten yetkin güçlerin kabulü, yığınlara ters düşen, öncü müfreze durumundaki devrimci bir partinin üyeliğine lâyık olmayan bütün gerici ve yozlaşmış öğelerin üyelikten duraksamaksızın çıkarılmalarıyla birlikte yürütülmelidir. Gerici ve yozlaşmış öğeler, çok olmamakla birlikte, defedilmezlerse, partinin savaşım gücüne ve yığınlarla olan ilişkisine zarar verirler.

Yığınlarla sıkı bağların pekiştirilmesi ve güçlendirilmesi işçi sınıfı partisinin varlığını ve gelişmesini yöneten bir yasadır. Hücrelerde ve temel örgütlerde bu yasaya doğrudan bir yaklaşımla ve sürekli bir biçimde uyulmalıdır. Her hücre ve onun bütün üyeleri yığınlarla sürekli ilişki içinde olmalı, yığınların düşünce, duygu ve istemlerini tam olarak kavramalı, eğitimlerini, birleşme ve örgütlenmelerini sağlamalı ve onları parti amaçlarını gerçekleştirme çabalarına katılmaya yöneltmelidir. *Sendikaların*, emekçi yığınların istemlerinin, savaşım ve yaratım güçlerinin gerçek temsilcileri

olmalarını, devletin, ekonominin ve toplumun yönetimine etkinlikle katılmalarını sağlayacak biçimde güçlendirilmeleri ve pekiştirilmeleri gerekir. Sendikaların yönetim organlarına bilinçli genç kadın ve erkek işçileri sokmalıyız. Sendikalar, emekçi yığınları eğitmek, harekete geçirmek ve örgütlemek, emek üretkenliğinin artırılması açısından sosyalist yarış hareketini canla başla ilerletmek, işyerlerinin yönetiminde kollektif işçi denetimini artırmak ve emekçi yığınların yaşam düzeyini yükseltmek için yoğun çaba harcamalıdırlar.

Gençlerin eğitimi ve Ho Şi Minh İşçi Gençlik Birliği'nin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi partinin son derece önemli görevleridir. Partinin değerli bir kuruluşu olan İşçi Gençlik Birliği, parti saflarını genişletmenin sürekli ve tükenmez bir kaynağı olarak kalmalıdır. Halkın ve partinin devrimci çalışmasının geleceği onun elindedir.

Ayrıca, *kadınların* rolüne ve gücüne özel önem verilmelidir; çünkü onların devrime ve toplumumuza katkıları gerçekten çok büyük olmuştur. Hücre ve temel örgütleriyle parti, kadınların eğitimlerini, dayanışmalarını ve, yeni toplumun kurulmasına olduğu kadar, politik ve toplumsal faaliyetlere de tam katılmalarını sağlamak için her çabayı göstermelidir.

Partinin yığınlarla bağlarını güçlendirmek için, hücrelerin ve temel örgütlerin halkla belli aralıklarla ve uygun biçimlerde toplantılar yapmalarının önemi büyüktür. Parti bu toplantılarda, yığınlar önünde özeleştiri yapar, eleştirileri ve önerileri dinler. Partinin pekiştirilmesi ve gelişmesi için hücrelerin yığınlar tarafından eleştirilmesi büyük bir zorunluluktur. Bu nedenle hücrelerde, parti ko-

mitelerinde, partinin bütün kademelerinde, yığınlar parti üzerine düşüncelerini açıkça ortaya koymaya teşvik edilmeli ve yöneltilmelidir. Partiye yeni üyelerin kabulü, hücreler ve temel örgütler düzeyindeki parti komitelerine yapılacak atamalar ve öteki sorunlar üzerinde sağlıklı karar vermenin yolu yığınlara başvurmaktır.

Devrimin zaferi için, doğru çizgi ve politikaların saptanmasından sonra, kesin etken örgütlenme çalışmasıdır. Bu nedenle, *güvenilir ve her konuda tam yetenekli kadroların varlığı* parti çizgi ve politikalarının gerçekleştirilmesinde büyük önem taşır.

Amerikan saldırısına karşı ulusal kurtuluş için direniş ve sosyalist kuruluş bizi sürekli olarak daha büyük ve daha ağır görevlerle karşıkarşıya getirmektedir. Partinin emrinde, bugünkü aşamadaki politik çizgisini temsil edebilecek, devrimin acil ya da uzun erimli gereksinimlerini karşılayacak sayıda ve nitelikte kadrolar olmalıdır. Bu güç, bütün uzmanlık dallarındaki ve alanlarındaki kadroları içermelidir. Bütün alanlardaki devrimci gereksinimler ancak o zaman karşılanabilir.

Kadroların niteliği devrimin herhangi bir aşamasındaki parti görevlerinin yerine getirilmesinde gösterdikleri başarı derecesiyle anlaşılır. Nitelikleri ve yeterlilikleri devrimci görevlerini yerine getirip getirememiş olmaları ve parti çizgi ve politikalarını doğru ve tam olarak uygulayıp uygulayamamış olmaları ile ölçülür. Görevlerinin üstesinden gelmek isteyen her uzman için temel koşul, coşkun bir devrimci ruha ve yeterli bir devrimci bilgiye sahip olmaktır. Uzman, proletaryanın devrimci savaşçısı olarak, partiye ve onun devrimci çizgisine, sınıfın

ve ulusun devrimci davasına ve komünizm davasına mutlak bir bağlılıkla çalışır. O, katıksız bir devrimci coşkuyla ve yığınlara derin bir sevgiyle dopdolu olarak, hiçbir güçlük ve özveriden çekinmez. Bütün güçlüklerin üstesinden gelmek ve bütün görevleri yerine getirmek için yüreklilikle savaşır. O, bu devrimci erdemlere sahip olmaksızın, ne marksizm-leninizmi doğru olarak anlayabilir, ne parti çizgi ve politikalarının özünü kavrayabilir, ne de devrimci görevlerini yaratıcı bir biçimde yerine getirebilir. Partimizin kadro ordusu halkın uzun devrimci savaşımı içinde oluşmuş ve gelişmiştir. Bu ordu, iki büyük direniş savaşında ve sosyalist devrimde üstün devrimci erdemler ortaya koymuştur. Partimiz bu temel nitelikleri şimdiki devrimci aşamada da sürekli teşvik etmelidir. Bu uzman kadrolar arasında görülebilecek bütün yozlaşma ve gerileme belirtilerine karşı savaşılmalı ve bunlar zamanında önlenmelidir.

Tek başına bir devrimci ruh devrimin görevlerini yerine getirmek için yeterli değildir. Bir devrim bilinçli eyleme dayanır ve kadronun, toplumsal gelişmenin nesnel yasalarını kavramayı da içeren, devrimci bilgi sahibi olmasını gerektirir. Sosyalist devrim, insanlık tarihindeki en köklü devrim olduğu için, kendini eski toplumsal düzeni yıkmakla sınırlamaz; yeni ve karmaşık bir toplumun, özellikle onun ekonomik yaşamının, örgütlenmesini ve kuruluşunu planlar. Parti kadrolarının, örgütsel ve yönetimsel yeteneklere olduğu kadar, birçok bilgi (politika, ekonomi, kültür, bilim ve uygulama tekniği) alanlarında da kapsamlı bir yeteneğe kesinlikle sahip olmaları gerekir. Yoksa, körükörüne ve uydurma çarelerle hareket ederler, görevlerini

hızla ve başarıyla yerine getiremezler ve devrimci davaya zarar veren hataları ve eksiklikleri önleyemezler. Bu yüzden, görevi ne olursa olsun, bu kadrolar gerekli bilgilerle donanmış olmalıdırlar. İşlerinin ustası olmaya, bilim ve tekniği öğrenmeye çalışmalıdırlar. Yığınların başarılı bir önderi ve devrim sürecinin güçlü bir savunucusu olarak sorumluluklarını ancak o zaman yerine getirebilirler.

Sosyalist devrimde partinin temel politik görevi, asıl ağırlığı teknik devrime vererek üç devrimi yürütürken, proletarya diktatörlüğünü sıkıca korumaktır. Partinin savaşım gücü, üyelerinin, kadrolarının üstün nitelikleri ve yeterlilikleri ancak parti görevlerinin başarıyla yerine getirilmesiyle belli olur. Kadro ordusu kesinlikle yığınları örgütleme, yönlendirme, sosyalizm davasının her gün ve her saat yürüyen savaşımına yığınların katılmalarını sağlama yeteneği olanlardan oluşmalıdır. Bu çalışma, onlarda en büyük kararlılığın, en büyük özveri ruhunun, görevlerin başarıyla yerine getirilmesi için zorunlu bütün bilginin varlığını gerektirir.

Ekonomik kuruluş ve kültürel gelişmenin acil ya da uzun erimli gereksinimleri, ancak parti ve devletin, toplum ve doğa bilimleri alanlarında aydınların eğitimini hızlandırması sayesinde karşılanabilir. Bu aydınlar devrim davasına kuşkuya yer bırakmaz bir biçimde bağlı olmalıdırlar. Gerçekte, aydınlarımız yapılarında ve doğalarında temel bir değişiklik geçirmişlerdir. Şimdiki sosyalist aydınlarımız işçi ve köylülere sıkısıkıya bağlıdırlar. Onların büyük çoğunluğu işçi ve köylülerden gelmedir ve sosyalist rejim altında yetişmişlerdir. Parti tarafından eğitilmiş ve uzun devrim süreci içinde

yetişmiş olan daha yaşlı aydınlar ise, politik ve ideolojik oluşumlarında gözle görünür ilerleme göstermişler, halka büyük hizmetler yapmışlardır. Buna karşın, işçi sınıfından ve köylülükten gelenler de içinde, bütün aydınların zayıflıkları vardır. Bunlar, kendi çabalarıyla ve partinin eğitim ve yardımıyla zayıflıklarını gidererek bütün yetenek ve enerjilerini halkın devrimci davasına hizmet için adayabilirler.

Özgürlük savaşında olsun sosyalizm ve komünizm kuruluşunda olsun, işçi sınıfının ve emekçi halkın vazgeçilmez gücü ve silahı, bilgidir; ve bu nedenle, partimiz aydınlara büyük değer vermektedir. İşçi sınıfı hiç kuşkusuz kendi öz aydınlarının çoğunu kendisi yaratacaktır. Parti, işçilerin köylülerin üretimi artıracak, teknik devrimi ilerletecek ve uygar bir yaşamı örgütleyecek bir duruma gelebilmeleri için, onların modern bilimsel ve teknik bilgiyi giderek elde etmelerine yardım etmelidir. Aydınlar kültür, bilim ve teknik karşısında bütün önyargılardan sıyrılmalıdırlar. Her uzman, her parti üyesi, her genç ve her emekçi işini iyi yapabilmek ve sürekli gelişebilmek için, sıkı çalışarak kültürel düzeyini yükseltmek zorundadır. Politik ölçütlerin yanısıra, bütün kademelerdeki parti komitelerinin üyeleri için, ekonomik yönetimde, bilim ve teknikte belli yetenek ölçütleri koyabileceğimiz bir düzeye erişmeliyiz. Parti komiteleri, bilimsel ve teknik çalışmada yolgöstericilik yapabilmesi için ekonomi, bilim ve tekniğin her dalından uzmanları içine alan nitelikli kurmaylara sahip olmalıdır. Bakanlıklar, uzman kurumlar ve araştırma kurumları içindeki parti komiteleri ve önderliklerin de güçlendirilmesi zorunludur. Bilimsel ve teknik kadro-

nun eğitimi, usta işçiden başmühendise ve bilim adamına dek uzanmalıdır.

Devrimin ve partinin gelişim yasası, kıdemli kadrolarla genç kadrolar arasında işbirliğinin geliştirilmesini gerektirir. Bunlar iyi nitelikleriyle birbirlerini tamamlamalı ve karşılıklı yardımlaşmayla eksikliklerini gidermelidirler. Her tür kadronun güçlü ve zayıf yanları vardır. Partimiz kıdemli kadroları daha da ileri itici bir tutum takınırken, çeşitli devrimci hareketlerde yüksek devrimci nitelikleriyle, büyük yetenek ve enerjileriyle kendilerini göstermiş çok sayıda genç insanları harekete geçirmeli, eğitmeli ve bunları duraksamaksızın daha yüksek görevlere atamalıdır.

Marksist-leninist bir partinin gücü, davada birlik ve dayanışmasında —*ideolojik ve örgütsel birliğinde*— yatar. Bu, partimizin en değerli geleneğidir. Kopmaz bir birlik ve dayanışma, partimizin her dönemde bütün zorlukları başarıyla göğüslemesini ve devrimi bugünkü zaferine eriştirmesini sağlamıştır. Lenin, örgütsüz proletaryanın hiçbir şeyi yoktur, o, örgüt ve birlikle her şeye sahip olur, diyordu. Parti iktidarı ele geçirdikten sonra, bu birlik daha da önem kazanır. Parti safları içinde irade, düşünce ve eylem birliği olmaksızın, devrimin kazanımları korunamaz. Çünkü parti tüm toplumsal ilerlemenin önder gücüdür. Tamamen yeni bir toplumu, sosyalist toplumu kurma görevi şimdiye dek yüklenilmiş en çetin, en heybetli görevdir. Bu görev parti birliği olmaksızın hiçbir biçimde başarılamaz.

Dayanışma ve amaçta birlik geleneği 40 yıllık çetin savaşım ve sürekli başarıyla güçlenmiştir. Bu geleneği kökleştirmeliyiz ve Başkan Ho Şi Minh'in

kutsal Vasiyeti'ni tümüyle yerine getirerek, "Partinin birliğini göz bebeğimiz gibi korumalıyız". Parti, hizipçiliği, devrime karşı en ağır suç olan herhangi bir hizipçilik belirtisini hiçbir biçimde hoşgörmez. İşçi sınıfının öncü müfrezesi ve en etkin toplumsal güç olan partinin iradesi tektir.

Saflığı sürekli korunması gereken parti birliği, marksist-leninist ideolojiye, partinin her gün yığınların bilinçli eylemine dönüştürülen doğru politik çizgisine ve üyelerin parti davası, hedefleri ve görevleri açısından bilinçliliğine dayanır. Partinin ideolojik birliği, temel örgütleme ilkesi olan demokratik merkeziyetçilik aracılığıyla etkili biçimde güvence altına alınır. Ancak, parti bir devrimci savaş ordusu olduğu için, tek başına ideolojik birlik yetersizdir. "İdeoloji tek başına hiçbir şeyi gerçekleştiremez." Örgütleme aracılığıyla ideolojiyi eyleme dönüştürmek zorundayız. Örgütsel birlik olmaksızın ideolojik birlik varolamaz ve ayakta kalamaz. Bu, parti içinde düşünce özgürlüğü olmadığı anlamına gelmez. Tam tersine, demokratik merkeziyetçilik, parti örgütü içinde bütün üyelerin, bütün parti konuları üzerinde tartışma, karar verme ve devrimle ilgili her sorun üzerinde görüş ileri sürme hakkını kullanmalarını gereksinir ve bunu sağlar. Tüm partice ortaya konmuş program ve tüzükler çerçevesinde bütün üyelerin, düşünsel bakımdan tam gelişmeleri kadar, demokratik haklarını tam olarak kullanmaları da partinin canlılığının en önemli güvencelerinden biridir. Görüşlerin bastırılması proletarya partisine ve marksist-leninist ideolojiye tümüyle yabancıdır. Ama düşünce özgürlüğü hiçbir biçimde partiyi bir tartışma kulübüne çevirmek demek değildir. Parti, savaş alanında tek

bir insan gibi davranması gereken bir ordudur. Demokratik merkeziyetçiliğin temel ilkeleri azınlığın çoğunluğa, alt bir kademenin daha üst bir kademeye, parçanın bütüne ve her parti üyesinin Merkez Komitesi'ne (parti kongresinden sonra en yüksek yürütme organı) uymasını gerektirir. Bu ilkelerin çiğnenmesi partinin demir disiplinini zedeler ve birliğini bozar. Lenin diyordu ki: "Proletarya partisinin demir disiplinini (özellikle diktatörlük süresi boyunca) çok az da olsa zayıflatan bir kimse, gerçekte proletaryaya karşı burjuvaziye hizmet eder."*

Parti yönetimi daima *kollektif yönetim ilkesine* dayanır. Bireysel keyfi tutum partinin niteliğine tümüyle yabancıdır. Hiç kimse, olağanüstü yeteneklerle donanmış olsa bile, durmak bilmez bir değişim içindeki bütün nesneleri ve olayları bütün özellikleriyle asla anlayıp kavrayamaz. Kollektif bir anlayış gereklidir; çünkü çoğunlukla tehlikeli sonuçlara ve hatalara yolaçan öznelciliği ancak bu anlayışla alınmış ortak kararların gücü önleyebilir. Gerçekten, kollektif önderlik partinin en yüce yönetim ilkesidir. Bu ilke önderlerin bireysel sorumluluğunu hiçbir biçimde azaltmaz. Şimdiki durumda yönetim organlarındaki belli sayıda bazı yoldaşlar bu ilkeye yeterli dikkati göstermiyorlar. Bazı yoldaşlar da her şeyde "kollektif yönetim"e bel bağlıyorlar ve bireysel sorumluluklarını kabul etmeyip kendi hatalarının ve başarısızlıklarının suçunu "kollektif yönetim"e yıkıyorlar. Bu duruma son vermek zorundayız.

Parti içinde dava birliği ve dayanışması, yal-

* V. İ. Lenin, "Sol" Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı. International Publishers, New York 1940, s. 29.

nızca bu temel ideolojik ve örgütsel ilkelerle sağlanmaz. Bu aynı zamanda, yoldaşların birbirlerine karşı davranışları ve düşünce ayrılıklarını giderme biçimleriyle de ilgili bir sorundur. Komünistler, yaşamlarını ortaya koyarak aynı dava ve amaçları izledikleri, aynı sayısız zorluklarla yüzyüze geldikleri ve aynı acıları ve zaferi paylaştıkları için, birbirlerine sınırsız sevgi bağlarıyla bağlıdırlar. Hiçbir duygu, bu ortak savaşımda komünistleri birbirine bağlayan yoldaşlık sevgisinden daha kutsal olamaz. İlkesel sorunlarda hiç kimseye göz yumulamaz. Ama, yoldaşlar, karmaşık sorunların çözümlenmesinde, ilkelere zarar vermeden birbirlerine karşı uyumlu ve duyarlı biçimde davranmalıdırlar. Fikirleri farklıysa, doğruyu bulmaları için birbirlerine gerekirse fırsat tanımalıdırlar. Parti içinde birlik ve bağlılığı artıran bu davranış ilkelerinden vazgeçilemez. Bu alanda sürekli yararlanmamız gereken değerli deneyimler kazandık. ***Eleştiri ve özeleştiri***, parti birlik ve dayanışmasını güçlendirmenin temel bir yöntemi, onun gelişmesini ve ilerlemesini yöneten bir yasadır.

Sosyalist toplum da içinde, bir toplumun gelişmesi çelişkilerle dolu karmaşık bir süreçtir. Eski ile yeni arasında, ilerleme ile gerileme arasında durmak bilmez bir savaşım vardır. Durum geliştikçe parti yeni görevlerle yüzyüze gelir. Sorunlarla uğraşmak için yeni yöntemler, yeni örgütsel, politik ve ideolojik yaklaşımlar gerekir. Parti ideolojik ve politik olarak birleşmiş bir bütündür, ama partinin bütün kadroları ve üyeleri olayları aynı düzeyde kavrayamaz. Durumda ya da görevlerde herhangi bir değişiklik olması karşısında, bazı yoldaşlar olayların gelişmesini hızla kavrar ve doğru eylemi

bulur. Bazıları daha geç anlarlar ya da tam anlayamazlar. Bazıları da gerçekten tembeldirler; yeni durumu kavrayamazlar ve yeni görevleri karşılayamazlar, eski düşünüş ve davranış yöntemlerinde diretirler. Ayrıca, birçok parti üyesi de, çeşitli ve karmaşık birçok etkenler yüzünden, henüz proletarya-dışı ideolojilerin etkisi altındadırlar. Bu nedenle, bizzat parti içinde eski ile yeni arasında, ilerleme ile gerileme arasında sürekli bir savaşımın yer alması doğaldır. Bu çelişkileri çözmenin ve parti birliğini güçlendirmenin temel yöntemi, parti kadro ve üyelerinin bilgi düzeylerini yükseltme çabalarının yanısıra, eleştiri ve özeleştiridir. Bu yöntem aynı zamanda, kadroların ve militanların iyi niteliklerini geliştirmenin, zayıf yanlarını gidererek onları eğitmenin bir yoludur. Lenin, ancak özeleştiri yapma, hatalarını ve eksikliklerini halk önünde kabul etme yürekliliği olan, aynı zamanda bu eksikliklerin nedenlerini bulup onları kararlı bir biçimde ortadan kaldıran bir parti, devrimci parti adına hak kazanır, ancak böyle bir parti yığınlarla sürekli bağ kurabilir, devrimi zafere ulaştırabilir, diyordu. Başkan Ho Şi Minh, partinin sürekli güçlenmesini, üyelerin ve kadroların sürekli gelişmesini sağlamak için, bizi eleştiri ve özeleştiri yapmaya ve özellikle tabandan gelen eleştirilere kulak vermeye çağırırdı.

Bütün kadrolar ve militanlar yeni aşamanın daha zor devrimci görevlerini omuzlamak için, *proleter tutumlarını sürekli güçlendirmeli ve devrimci ahlâklarını yükseltmelidirler*. Başkan Ho Şi Minh'in tüm yaşamı ve çalışması, kendimizi geliştirmek için izlemeye kararlı olduğumuz komünist erdemlerin parlak bir örneğidir. Aynı zamanda, komü-

nizm davası için son soluklarına dek savaşmış olan özverili, kararlı ve yürekli yoldaşların (Tran Phu, Ngo Gia Tu, Le Hong Phong, Nguyen Van Cu, Phan Dang Luu, Hoang Van Thu, Vo Van Tan, Nguyen Thi, Minh Khai yoldaşların ve daha birçoklarının) örnek davranışları, devrimci erdemlerimizi geliştirmemizde bize ışık tutmaktadır.

İşçi sınıfının öncü müfrezesi partimiz, gelişen toplumun en dinamik öğelerini temsil eder. Onun bir tek ideolojisi olabilir: marksizm-leninizmin proleter ideolojisi. Proletarya ideolojisini güçlendirerek, esas olarak politik alanda en genel görünümü sağ ve özellikle "sol" sapmalar olan *küçükburjuva ideolojisi ile savaşmaya kararlıyız.* İdeolojik alanda bireyciliğin sayısız belirtileri vardır. Bunlar, yöntembilimde öznelcilik ve tekyanlılık belirtileridir. En başta küçük-burjuva ideolojisi olmak üzere, *partiye sızabilecek burjuva ideolojisinin bütün etkilerine karşı kararlı bir biçimde savaşılmalı ve öteki proletarya-dışı ideolojilerin bütün izleri yokedilmelidir.* Proletarya-dışı ideolojilerin bütün belirtileri partimizin ideolojisine yabancı olduğundan, sağlıklı bir organizmaya girmeye çalışan mikroplara yaptığımız gibi, onları kararlılıkla etkisiz bırakmalıyız.

Partimizin gücü bütün alanlarda açıkça ortadadır. Parti güçlü çizgisini ve bunu güçlüce yürütmeyi sürdürmelidir. O, politik, ideolojik ve örgütsel bakımdan her zaman güçlü olmalıdır. Devlet aygıtını ve etkili ekonomik yönetim organlarını oluşturma, yığınlarla sıkı bağlar kurma, proletarya diktatörlüğünü durmaksızın pekiştirme ve sosyalist demokrasiyi sürekli geliştirme çalışmalarında güçlü kalmalıdır. O, örgütleyicisi ve önderi ol-

duğu sınıf ve ulusun devrimci davası uğrunda sürekli başarı kazanmada olduğu kadar, toplumsal gelişme yasasını tam anlama ve iyice kavramada da güçlü olmalıdır. Onun güç kaynağı, marksist-leninist ideoloji ve yeni-tür proletarya partisinin örgütlenme ilkeleri temeli üstündeki dava birliği ve dayanışmasıdır.

İşçi sınıfı ve tüm ulus tarafından ona verilen tarihsel görevi başarıyla yerine getirebilmesi için, partimizi geliştirmeye ve güçlendirmeye kararlıyız.

yedinci bölüm

ULUSLARARASI DAYANIŞMANIN VE BARIŞ, ULUSAL BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ VE SOSYALİZM SAVAŞIMININ GÜÇLENDİRİLMESİ

DÜNYA devriminin güçlü bir gelişme içinde olduğu ve önünde daha da büyük zafer umutlarının açıldığı bir zamanda partimizin 40'ncı yıldönümünü kutluyoruz.

İkinci Dünya Savaşından sonra, sosyalizm tek bir ülkenin sınırlarını aştı ve bir dünya sistemi oldu. Kazandığı büyük başarılar nedeniyle sosyalist kamp, devrimin kalesi ve dünya barışının direği olarak, toplumsal gelişmenin sürekli ve belirleyici bir etkeni haline gelmiştir. Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerindeki ulusal kurtuluş hareketlerinin güçlü kabarışı sömürge köleliği sisteminin hemen hemen tümüyle çöküşünü sağlamıştır. Bu hareketler eski ve yeni sömürgeciliğin zincirlerini kırmaya, emperyalizmin geri üssüne kesin darbeler indirmeye yönelmiştir. Gerici yönetime ve tekelci devlet kapitalistlerinin savaş politikalarına karşı yöneltilmiş emperyalist ülkelerdeki milyonlarca işçi ve emekçinin benzeri görülmemiş güçlü savaşı-

mı emperyalizmi temelinden çökerten dev bir güçtür.

Dünya ölçüsündeki barış hareketiyle birlikte, bu üç büyük devrimci güç emperyalizme karşı birçok cephede birbiri ardısıra saldırılara girişiyor. Dünyadaki güçler dengesi barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm lehine temelden değişmiştir.

Bu bağışık güçlerin birliğine dayanarak, dünya halkları, bugün Amerika Birleşik Devletlerinin başını çektiği savaş kışkırtıcısı emperyalistlerin serüvenci ve düşmanca tasarılarını boşa çıkartacak durumdadırlar.

İkinci Dünya Savaş'ını izleyen dönem sosyalist devrimin heybetli gelişmesine tanık olmuştur. Bu, dünya devrim tarihinin en tutkulu çağıdır. Sosyalist kampta, değişik sosyal-ekonomik koşullardan yola çıkarak sosyalizmin kurulmasında dev adımlar atan bir milyardan çok insan yaşamaktadır. Onlar bir zamanların geri kalmış ülkelerini şimdi üstün politik rejimi, modern sanayisi ve tarımı, ileri kültür ve bilimi, güçlü ulusal savunması olan ülkeler durumuna getiriyorlar. Bağımsızlığı ve halkın mutluluğu güvence altında olan bu ülkeler insanlık için parlak birer örnek ve umut kaynağıdırlar.

Sosyalizmin etkisiyle ulusal kurtuluş hareketleri büyük ölçüde gelişmiş ve yeni bir nitelik kazanmıştır. Bunların göze çarpan özelliği, eski ve yeni sömürgeciliğin ve emperyalizmin hizmetindeki bütün gerici güçlerin yokedilmesi savaşımıyla toplumun kapitalist olmayan yoldan geliştirilmesi çabalarını sıkı bir biçimde birbirine bağlamalarıdır. Bağımsızlığını yeni kazanmış birçok ülkede, u-

lusal demokratik devrim, kapitalist gelişmeyi atlayarak değişik geçiş biçimleri aracılığıyla doğrudan sosyalist devrime ulaşabilir. Bu geçiş, gerçek devrimci bir parti, doğru bir çizgi ve uygun devrimci yöntemlerle, işçilerden, köylülerden ve toplumun öteki ilerici tabakalarından kazanılan sağlam destekle ve sosyalist ülkelerin etkin yardımıyla mümkündür.

Günümüzde emperyalist ülkelerdeki toplumsal çelişkiler, kapitalizmin hızla tekelci devlet kapitalizmine dönüşmesi ve işçi sınıfı ile emekçi halk üzerindeki sömürü ve baskının artmasıyla daha da şiddetlenmiştir. Bu çelişkiler, işçi sınıfının irade ve eylem birliğini güçlendirme ve bu temel üstünde geniş emekçi yığınları ve öteki demokratik öğeleri birleşik bir cephe halinde örgütleme olanağını artırmaktadır. Bu cephe tekelci devlet kapitalizmine ve Amerikan emperyalistlerinin hegemonyasına karşıçıkmakta ve demokrasi, toplumsal ilerleme, barış ve ulusal bağımsızlık yolunda ilerlemektedir. Böylece sosyalist devrimin zaferiyle sonuçlanacak devrimci bir kabarışın koşulları yaratılmaktadır.

Bu üç büyük akım, çağımızda sosyalist devrimin kabaran dalgası içinde birleşecek ve insanlığı sosyalizmin yörüngesine sokacaktır. Dünya halkları kapitalizmden sosyalizme geçişi dünya ölçüsünde gerçekleştireceklerdir.

Son 25 yıl içinde, sosyalizmin büyüyen başarısı karşısında paniğe uğrayan emperyalistler, Amerika Birleşik Devletleri'nin önderliğinde işçi sınıfının ve ezilen halkların güçlenen savaşımlarına engel olmaya çalışmışlardır. Bunlar, iç politikalarında teröre ve demogojiye başvurarak dünya devrimci hareketine karşı bütün olanaklarıyla bir kar-

şı-saldırı çabasına girişmişlerdir. Silahlı kuvvetlerini artırmışlar, silahlanma yarışını başlatmışlar, Batı Alman ve Japon militarizmini yeniden canlandırmışlar, yeni bir dünya savaşı için çılgınca hazırlıklar yapmışlar, sosyalist ülkelere karşı tehdit, baltalama ve kuşatma hareketine girişmişlerdir. Aynı zamanda, sosyalist kampı ve dünya devrimci güçlerini bölmek için her türden entrikalar çevirmişlerdir. Onlar, bağımlı ve sömürge ülkelerde yeni-sömürgeciliğe yönelmişler, ulusal kurtuluş hareketini bastırmak umuduyla birçok "özel savaş" ve "sınırlı savaş" başlatmışlardır.

Ama emperyalistlerin her şeyde söz sahibi oldukları zamanlar artık geride kalmıştır. Bütün çılgınca karşı-devrimci eylemleri onları çöküşten kurtaramaz. Dünya devrimci güçleri karşısında planları altüst olan emperyalistler bir mevziden ötekine çekilmeye zorlanmışlardır. Dünya jandarmalığını yapan Amerikan emperyalistleri kuşku götürmez biçimde en büyük yenilgiye uğramışlardır. Dünya devrimi artık durmadan güçlenen bir saldırı durumu sürdürmektedir. Sosyalizm, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve barış güçleri bu saldırı stratejisi sayesinde bütün savaş kışkırtıcılığı politikalarını boşa çıkartabilecek ve nerede olursa olsun bütün emperyalist savaşlardan zaferle çıkabilecek güçtedirler. Ensonu, tüm bu savaşçı planı suya düşüreceklerdir. Bu güçler, emperyalistleri adım adım püskürteceklér, çeşitli emperyalist kesimleri ezecekler, emperyalizmin toptan çöküşünü hızlandıracaklar, böylece dünyada sürekli barışı, ulusal bağımsızlık ve sosyalizmin durmadan gelişen zaferini güvence altına alacaklardır.

Amerikan emperyalizminin alevlendirdiği sa-

vaşları söndürmek, emperyalist savaş kışkırtıcılarının yeni bir dünya savaşı planlarını boşa çıkartmak, barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve toplumsal ilerlemede daha da büyük başarı kazanmak için Amerikan emperyalizmine karşı dünya halklarının birleşik bir cephesini kurmak gereklidir. Sosyalist ülkeler, dünya komünist ve işçi hareketi ve ulusal kurtuluş hareketi bu cephenin çekirdeğini oluşturmalıdır. Cephe, aynı zamanda, bütün barış ve adalet güçlerini kendine çekmeli ve tek bir ortak hedef için dünya halklarının bütün yeteneklerini harekete geçirmelidir. Bu ortak hedef, Amerikan emperyalistlerini (onların bağlaşıkları ve uşakları da içinde, bütün savaş manyaklarını) yalıtmak, onların bütün saldırgan planlarını ve faaliyetlerini engelleyip yerlebir etmek, barışı savunmak ve kesintisiz ve zafer dolu bir ilerleyişle dünya devrimini sürdürmektir.

Dünya ölçüsünde yer alan şiddetli ve çetin sınıf savaşımı, sosyalist kamp ve uluslararası komünist ve işçi hareketi birliğinin marksizm-leninizm ve proleter enternasyonalizmi temeli üstünde hızla onarılmasını ve pekiştirilmesini gerektirmektedir. Dünya devrimci güçlerini emperyalizme karşı birleştirmek, emperyalistlerin savaş planlarını ve sosyalist ülkelere karşı bölücü manevralarını boşa çıkartmak ve onların uluslararası komünist ve işçi hareketini bastırma ve baltalama girişimlerini engellemek ancak o zaman mümkündür.

Vietnam'a karşı saldırı savaşı, emperyalistler içinde en canavar savaş yanlısı Amerikan emperyalistleri tarafından izlenen dünya stratejisinin önemli bir parçasıdır. Onların bu savaşta güttükleri amaç, ülkemizin bölünmüşlüğünü sürekli kılmak

ve Güney'i bir Amerikan yeni-sömürgesi ve askerî üssüne çevirmektir. İstedikleri, sosyalist ilerlemeyi önleme, devrimci hareketleri ezme ve bir dünya savaşı hazırlama stratejisi, taktikleri ve yeni silahları için Vietnam'ı bir deneme alanı olarak kullanmaktır. Vietnam'daki caniyane savaş boyunca, Amerikan emperyalistleri en barbar yeni-faşistler olarak gerçek niteliklerini ortaya koymuşlardır. Ama, bir batağa saplanmışlardır ve yenilgilerin acısıyla kıvranmaktadırlar. Onlar, dünyanın her yerinde ve Amerika Birleşik Devletleri halkınca da şiddetle mahkum edilmişlerdir. Kapitalist dünyadaki üstün durumları daha da sallantılı hale gelmiştir ve gözle görünür biçimde zayıflamıştır. Vietnam halkının ulusal kurtuluşları için Amerikan saldırısına karşı direnişi, Amerikan emperyalizminin başını çektiği emperyalizme karşı tüm dünyadaki halkların savaşım dalgasının doruk noktasıdır. Bu direniş, çağımızın uluslararası temel çelişkilerinin çözümüne, sosyalizm, ulusal bağımsızlık ve barışın savunulmasına önemli bir katkıdır. Halkımız özgürlük, adalet, insan onuru ve yaşama hakkı için verdiği savaşımda dünya halklarını büyük ölçüde teşvik etmektedir.

Dünya halklarının emperyalizme, insanlığın en tehlikeli düşmanına karşı sürdürdüğü devrimci savaşın ön cephesinde yer almaktan halkımız sonsuz gurur duymaktadır. Amerika Birleşik Devletlerinin ve işbirlikçilerinin emperyalist saldırısını yenilgiye uğratmaya ve yurtsever direniş savaşımızı zafere götürmeye and içeriz. Nihaî zafere mutlaka ulaşacağız, ve böylece, ulusal görevimizi ve uluslararası yüce sorumluluklarımızı yerine getirmiş olacağız. Tüm dünyadaki kardeşlerimizin ve dostla-

rımızın güvenine layık olacağız.

Kuruluşundan buyana partimiz için, uluslararası proletarya ile, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerdeki devrimle dayanışma en önemli bir görev ve temel bir ilkedir. Bu dayanışma devrimimizin zaferinde kesin etkenlerden biri olmuştur. Partimiz devrimin tüm gidişi boyunca bu doğru devrimci çizgiyi kararlılıkla izlemiştir. Bu çizgi onun dünya devrimci hareketinden daima bir destek ve yardım görmesini, proleter enternasyonalizminin soylu duygularını derinleştirmesini, burjuva ve küçük-burjuva milliyetçiliğinden kendisini korumasını sağlamıştır. Bu çizgi emperyalistlerle işbirlikçilerinin bölücü manevralarını boşa çıkartmıştır. Ayrıca, enternasyonalist çizgimiz dünya halklarının devrimci savaşımına halkımızın etkin katkıda bulunmasını teşvik etmiştir.

Başkan Ho Chi Minh'in Vasiyet'ine dayanarak, sosyalist kamp içinde ve kardeş partiler arasında birlik ve dayanışmayı marksizm-leninizm ve proleter enternasyonalizmi temeli üstünde onarmak ve korumak için, partimiz geçmişte olduğu gibi tüm gücüyle çalışacaktır. Ülkemizle sosyalist kamp ülkeleri arasındaki, özellikle Sovyetler Birliği'yle ve Çin'le aramızdaki kopmaz dostluk bağlarını pekiştirmeyi ve sıkılaştırmayı sürdüreceğiz. Kardeş ülkelerle işbirliğini ve karşılıklı yardımı bütün alanlarda güçlendireceğiz.

Kapitalist ülkelerdeki proletarya ve emekçi halkın barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve toplumsal ilerleme uğrunda sürdürdüğü savaşımı tüm gücümüzle destekliyoruz.

Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının ulusal bağımsızlıkları için eski ve yeni sömürgeciliğe

karşı savaşına kararlı biçimde destek olacağız. Ulusal kurtuluşçu ülkelerle dostça ilişkileri ilerletmeyi sürdüreceğiz.

Ortak düşman Amerikan emperyalizmine karşı savaşımlarında Hindiçini halkları arasındaki kardeşçe dayanışmayı tüm gücümüzle güçlendirmeye çalışıyoruz. Ulusumuzla Kamboçya Krallığı arasındaki sıkı dostluğun derinleştirilmesi ve Laos Krallığı'yla iyi komşuluk ilişkilerinin geliştirilmesi bağımsızlık, egemenlik, birlik ve toprak bütünlüğüne karşılıklı saygı temeli üstünde sürdürülecektir.

Amerikan emperyalistlerinin önderliği altındaki emperyalist savaş kışkırtıcılarının saldırgan ve savaşçı politikalarına karşı tüm dünyadaki kardeş uluslar ve ilerici halklarla birlikte savaşmaya; barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için ortak savaşımda etkin bir yer tutmaya kararlıyız.

Egemenliğimize ve bağımsızlığımıza saygı gösteren bütün ülkelerle eşitliğe ve karşılıklı yarara dayalı ilişkiler kurmaya hazırız.

Son 40 yıldır Vietnam devriminin her tarihsel aşamasında, özellikle Ağustos Devriminden ulusal bağımsızlığımız için Amerikan saldırısına karşı şimdiki direniş savaşımıza dek olan dönemde, kardeş sosyalist ülkelerin uluslararası komünist ve işçi hareketinin, ulusal kurtuluş hareketlerinin ve tüm dünyada barış ve adaletten yana halkın etkin desteğini ve yürekten yardımını gördük.

Halkımız kardeş sosyalist ülkelere, özellikle Sovyetler Birliği ile Çin'e proleter enternasyonalizminin soylu bir örneği olan engin ve ölçülemez değerdeki yardımları için sonsuz şükran duygularıyla doludur. Aynı zamanda, uzun direniş savaşımızda

halkımıza destek olan ve etkin yardım sağlayan öteki kardeş partilere derin minnet duygularımızı iletiriz. Haklı davamıza sürekli duygudaşlık gösteren ve destek olan dünya proletaryası, ulusal kurtuluşçu ülkeler ve, Amerikan halkı da içinde, tüm dünyanın ilerici halkları bin yaşasınlar.

BİLİM VE SOSYALİZM YAYINLARI'NIN ÖTEKİ KİTAPLARI

"PORTEKİZ DEVRİMİ"
Gil GREEN

"FAŞİZM ÜZERİNE DERSLER"
Palmiro TOGLİATTİ

"TEORİK VE SİYASAL DÜŞÜNCELERİ"
Mao TSE-TUNG

"DİYALEKTİK VE TARİHSEL MATERYALİZMİN ALFABESİ"
Boguslavsky, Karpuşin, Rakitov, Çertikin, Ezrin

"ÜTOPİK VE BİLİMSEL SOSYALİZM"
V. İ. LENİN

"BİRLEŞİK CEPHE, HALK CEPHESİ, VATAN CEPHESİ"
Vladimir BONEV

"DÜNYA KOMÜNİST HAREKETİNİN ORTAK BELGELERİ"
(1957-1976)

"LENİN KOOPERATİF PLANI VE BULGARİSTAN KOOPERATİF HAREKETİ"
Stoyan SULEMEZOV

"BİLİMSEL SOSYALİZMİN DOĞUŞU"
Emile BOTTİGELLİ

"YOLDAŞIMIZ HO CHİ MİNH"
L. FİGUERES - C. FOURNİAU

"STALİN"
J. T. MURPHY

"KARL MARX VE DOKTRİNİ"
V. İ. LENİN

"STANKOV'UN KANLI FAŞİZMİ"
Nikolay HRİSTOZOV

"VİETNAM HALK SAVAŞININ ZAFERİ"
Vo Nguyen GIAP

"ÇAĞDAŞIMIZ KARL MARX"
Georges COGNIOT

"KOMÜNİST MANİFESTO DAVASI"
(belgeler)

"DEVLET VE İHTİLÂL DAVASI"
(belgeler)

"GÖLGELER ORDUSU"
Joseph KESSEL

"BOLŞEVİK PARTİSİ TARİHİ"
"Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevikler) Merkez Komitesi'nin bir komisyonu tarafından hazırlanmıştır. Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevikler) Merkez Komitesi'nin onayından geçmiştir: 1938."

"BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ, BİRLEŞİNİZ!"
Çin Komünist Partisi Liderliği

"DEVLET VE İHTİLÂL"
—Marksizmin devlet öğretisi ve proletaryanın devrimdeki görevleri—
V. İ. LENİN

"PROLETARYA DEVRİMİ VE DÖNEK KAUTSKY"
V. İ. LENİN

"KOMÜNİST MANİFESTO"
Karl Marx - Friedrich Engels

"YAŞASIN HALK SAVAŞININ ZAFERİ"
Lin PİAO

"DİYALEKTİK VE TARİHSEL MATERYALİZM"
Jozef STALİN

"PEKİN MOSKOVA ÇATIŞMASI"
Yazanlar:
Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi ve
Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi

"DÜN KÖLEYDİK BUGÜN HALKIZ"
G. Peloczy HORVATH

"MARX VE BİLİM"
J. D. BERNAL

Bu kitabın dizgi, baskı ve cilt işleri Ankara'da
Doğan Basımevi'nde yapıldı.

bilim ve sosyalizm yayınları

"Halkımız kardeş sosyalist ülkelere, özellikle Sovyetler Birliği ile Çin'e proleter enternasyonalizminin soylu bir örneği olan engin ve ölçülemez değerdeki yardımları için sonsuz şükran duygularıyla doludur. Aynı zamanda, uzun direniş savaşımızda halkımıza destek olan ve etkin yardım sağlayan öteki kardeş partilere derin minnet duygularımızı iletiriz. Haklı davamıza sürekli duygudaşlık gösteren ve destek olan dünya proletaryası, ulusal kurtuluşçu ülkeler ve Amerikan halkı da içinde, tüm dünyanın ilerici halkları bin yaşasınlar." Vietnam İşçi Partisi Birinci Sekreteri Le Duan'ın elinizdeki kitabı, enternasyonalist dayanışmayı dile getiren bu sözlerle sona eriyor. Vietnam devriminin temel sorunlarını ve ana görevlerini çözümlediği bu yapıtında Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'nin komünist önderi, ülkesinin Japon, Fransız ve Amerikan emperyalistlerine karşı uzun direniş savaşının tarihsel aşamalarını, ulusal demokratik devrimle sosyalist devrim arasındaki ilişkiyi inceliyor; sosyalist devrimin bugünkü görünümünü ve özellikle küçük üretimden modern bir sanayi ülkesine geçişi hedef alan sosyalist kuruluş planını özetliyor; kuruluş aşamasının stratejisini ve temel ilkelerini açıklıyor. Vietnam devriminin ekonomik, politik, ideolojik ve askerî bütün yönlerinin evrensel boyutları içinde yetkin bir anlatımı. Güneydoğu Asya'da tarihin şimdiki aşamasını anlamak için temel bir yapıt.

Bilim ve Sosyalizm yayınları
40 TL